

025-0826
#25963

0146

รายงาน

การสังเคราะห์ตัวชี้คุณภาพชีวิตของคนไทย
ในสังคมอุตสาหกรรมใหม่

โดย

รศ.ดร.ชัตติยา กรรณสูต
ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
ปภาทิพ พงศ์ศุภนิมิต
นวลใย ทาริธร
พรรณนพพร เอกพัฒน์
ภรณ์ัส ประยูรรัตน์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HCULIB

3 0001 00040331 3

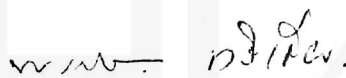
2539

คำนำ

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ให้การสนับสนุนโครงการวิจัย เรื่อง ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้อยู่อาศัยในเขตอุตสาหกรรมย่านลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และในชุมชนเมืองใหม่บางพลี อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านต่าง ๆ รวม 8 ด้าน โดยแยกเป็นโครงการย่อย 4 โครงการ ดำเนินการแล้วเสร็จในระหว่างปีการศึกษา 2537

ต่อมาบัณฑิตวิทยาลัย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการรวบรวมผลการศึกษ ตัวชี้วัดคุณภาพ ซึ่งได้ทำวิจัยไว้แล้วทั้ง 4 โครงการ จึงสนับสนุนให้สาขาการจัดการโครงการ สวัสดิการสังคม ทำวิจัยเรื่อง ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ เพื่อรวบรวมผลการศึกษ ตัวชี้วัดดังกล่าวเข้าด้วยกัน และสังเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตทั้ง 8 ด้าน เพื่อสรุปเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่

บัดนี้การจัดทำรายงานการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตได้ ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และคาดว่าตัวชี้วัดชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณราย แสงวิเชียร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คำชี้แจง

รายงานการสังเคราะห์ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ชุดนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการผลศึกษาคุณภาพชีวิตของคนไทยในย่านอุตสาหกรรม ซึ่งคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ดำเนินการศึกษาไว้ระหว่างปีการศึกษา 2536-2537 รวมทั้งสิ้น 4 โครงการ ดังนี้

1. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ด้านชีวิตเศรษฐกิจและสติปัญญา โดย รศ.ดร.ชัตติยา กรรณสูต จากสาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม
2. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ด้านชีวิตการทำงานและด้านการใช้เวลาและนันทนาการ โดยอาจารย์ปภาทิพ พงศ์ศุภนิมิตร จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
3. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ด้านสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยและบริการสาธารณะ และด้านการมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม โดยอาจารย์นวลใย หาริวัร จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
4. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ด้านชีวิตครอบครัวและด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ โดยอาจารย์พรรณปพร เอกพัฒน์ จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

ตัวชี้วัดนี้จึงครอบคลุมคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งหมด 8 ด้าน คือครอบครัว สุขภาพ ที่อยู่อาศัย สติปัญญา เศรษฐกิจ อาชีพ การใช้เวลา และการมีส่วนร่วมในสังคมและชุมชน

และแม้ว่าตัวชี้วัดชุดนี้จะมีข้อจำกัดด้านประชากรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งมีขอบเขตเฉพาะกลุ่มที่อยู่อาศัยในย่านอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และในชุมชนเมืองใหม่บางพลี อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น แต่ผลการศึกษาก็ได้ชี้ให้เห็นสภาพชีวิตของผู้คนที่อยู่ในย่านที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพดั้งเดิมของสังคมเกษตรกรรม สู่วัฒนธรรมอุตสาหกรรมได้พอสมควร ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาด้านคุณภาพชีวิตไม่มากนักน้อย

ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

หัวหน้าโครงการ

บทคัดย่อ

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ชุดนี้ ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในเมืองอุตสาหกรรมลาดกระบังและชุมชนเมืองใหม่บางพลี โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2537 ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 500 ชุด จากลาดกระบัง 250 ชุด บางพลี 250 ชุด ผลการสังเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นตัวชี้วัดดังนี้

ประชาชนที่อาศัยในย่านอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน (อายุ 21- 40 ปี) มีครอบครัวแล้ว และมีจำนวนไม่น้อยที่ครอบครัวแยกจากกันเพราะการทำงาน สมาชิกในครอบครัวมีปัญหาสุขภาพพอสมควรโดยเฉพาะโรคเครียด และมีผู้พิการอันเกิดจากการทำงานปรากฏด้วย

ครอบครัวส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบ้านโดยไม่รวมกับครอบครัวอื่น โดยมีสมาชิกประมาณ 3 - 5 คน แต่ส่วนใหญ่จะอยู่อาศัยในบ้านที่ไม่มีการแยกสัดส่วนของห้อง โดยจะทำกิจกรรมทุกอย่างทั้งพักผ่อน นอน ทำอาหารและกินข้าวในห้องเดียวกัน

ส่วนการใช้สาธารณูปโภคอันได้แก่ น้ำ ไฟฟ้า ฯลฯ สำหรับไฟฟ้าส่วนใหญ่ใช้ไฟฟ้าจากมิเตอร์ของทางราชการ ส่วนการใช้น้ำส่วนใหญ่ใช้น้ำเป็นขวดสำหรับดื่มกิน และใช้น้ำประปาและน้ำบาดาลสำหรับการบริโภคอื่นๆ การเดินทางส่วนใหญ่ใช้รถเมล์ ซึ่งต้องเดินจากบ้านไปขึ้นรถประมาณ 500 เมตร เป็นส่วนใหญ่ โดยใช้เวลาในการรอรถไม่เกิน 1/2 ชม. หรือไม่ต้องรอนานและทางสัญจรในย่านที่อยู่อาศัยเป็นถนนคอนกรีตเป็นส่วนใหญ่

สาธารณูปการด้านอื่นๆ ที่มีเพียงพอได้แก่ ที่ทิ้งขยะ โทรศัพท์สาธารณะ ไฟฟ้าริมทาง ที่พักผ่อนและสวนสาธารณะ วัด สถานพยาบาล ธนาคาร สถานศึกษา สถานดูแลเด็กอ่อน ส่วนน้ำก๊อกสาธารณะ และน้ำดื่มสาธารณะ และธนาคารเท่านั้น ที่ยังมีบริการไม่มาก

ส่วนความรู้สึกปลอดภัยในการอยู่อาศัยในชุมชนพบว่าผู้ที่อยู่ในเขตลาดกระบังมีความรู้สึกปลอดภัยมากกว่าชาวบางพลีมาก เนื่องจากชาวบางพลีมีความรู้สึกว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการฉกชิงวิ่งราว การลักเล็กขโมยน้อย การตัดช่องย่องเบา และอุบัติเหตุมากกว่าที่ชาวลาดกระบังรู้สึก โดยชาวบางพลีมีสัดส่วนที่แสดงความรู้สึกว่าไม่ปลอดภัยที่จะออกจากบ้านหรือกลับบ้านหลัง 1 ทุ่มสูงกว่าชาวลาดกระบังมาก ทั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าในย่านอุตสาหกรรมที่เจริญกว่ามีความเป็นเมืองมากกว่า ผู้อยู่อาศัยกลับรู้สึกที่มีความปลอดภัยน้อยกว่า

ด้านสุขภาพพบว่า ส่วนใหญ่ได้รับความรู้ทางการดูแลสุขภาพดี ในเรื่องการดูแลครรภ์ ประชาชนหันไปพึ่งบริการของแพทย์โดยตรงมากกว่าแต่ก่อน

ทางด้านเศรษฐกิจ ผู้อาศัยแถบนั้นมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 7,556.-บาท ต่อเดือน โดยใช้จ่ายเป็นค่าอาหารเฉลี่ยเดือนละ 2,562.-บาท ค่าเสื้อผ้าเดือนละ 511.-บาท ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขปีละเดือนละ 449.-บาท ค่ารักษาพยาบาลเดือนละ 358.-บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเดือนละ 1,409.-บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจเดือนละ 582.-บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการกินอาหารนอกบ้านเดือนละ 534.-บาท และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งอื่น ๆ เดือนละ 377.-บาท (ค่าใช้จ่ายในช่วง พ.ศ. 2537)

ในส่วนของ การออมเงิน มีเพียงร้อยละ 40.6 ที่มีเงินเหลือเก็บ และในส่วนของ การมีทรัพย์สินในครอบครองพบว่ามีเพียงร้อยละ 30.1 ที่มีที่ดินเป็นของตนเอง

ด้านการศึกษา ส่วนใหญ่ผู้อยู่อาศัยในย่านอุตสาหกรรมจบชั้นประถมศึกษา และลูกๆ ก็จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างผู้มีการศึกษาต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันโดยกลุ่มที่จบอาชีวศึกษาคิดว่าตนเองมีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างดี ขณะที่กลุ่มที่จบประถมศึกษาคิดว่าความเป็นอยู่ของตนเองต่ำกว่าปานกลางมากพอสมควร (ดูการวิเคราะห์เรื่องระดับความเป็นอยู่ในตอนที่ 6) ในเรื่องความต้องการความเป็นอยู่ยังไม่ดี ต้องการศึกษามากกว่ากลุ่มที่มีฐานะปานกลางและค่อนข้างดีมาก

ด้านอาชีพ ในพื้นที่ย่านอุตสาหกรรมมีผู้ประกอบการด้านค้าขาย และรับจ้างอุตสาหกรรมในสัดส่วนสูงมาก ทั้งอาชีพค้าขายและอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ระยะเวลาการทำงานในแต่ละวันประมาณ 7-8 ชั่วโมงขึ้นไปจนถึง 15 ชั่วโมง แล้วแต่ลักษณะอาชีพ ส่วนใหญ่ทำงานสัปดาห์ละ 6 วัน มีอาชีพค้าขายที่ส่วนใหญ่ทำงานสัปดาห์ละ 7 วัน

งานในอาชีพอุตสาหกรรมต้องทำงานกับเครื่องจักรค่อนข้างมาก โดยส่วนใหญ่คนงานจะมีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายที่มือและใบหน้า และมีคนงานบางคนเคยได้รับอันตรายจนถึงพิการ และบางส่วนต้องทำงานกับสารเคมีโดยเคยได้รับอันตรายจากสารเคมีเช่นกัน

ผู้ที่ทำงานมีสัดส่วนเล็กน้อยที่เคยประท้วงโดยเกือบทั้งหมดอยู่ในภาคอุตสาหกรรม

ด้านการใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมต่างๆ ตลอด 24 ชั่วโมง พบว่าส่วนใหญ่การทำกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่การล้างหน้าแปรงฟัน จนถึงการพักผ่อนหลังเลิกงานเป็นไปตามปกติ แต่จะมีจำนวนหนึ่งซึ่งไม่มากนักที่ใช้ช่วงเวลาทำกิจกรรมที่แตกต่างไป เช่นกลุ่มที่เดินทางไปทำงานเวลา 12.00 น. เป็นต้นไป และเลิกงานเวลาตีกันเป็นต้น

ส่วนกิจกรรมอื่นๆ เช่นดูโทรทัศน์ เล่นกีฬา ปลูกต้นไม้ ส่วนใหญ่ทำเวลาเย็นและค่ำ

กิจกรรมด้านการพัฒนาตนเอง เช่นการอ่านหนังสือยังมีผู้ทำไม่มากนัก โดยเฉพาะการเรียนภาคค่ำ และการฝึกอาชีพค่อนข้างน้อย

ด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในแง่การรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง พบว่าปัญหาทาง
กายภาพจะมีการรับรู้ค่อนข้างสูง เช่นปัญหาขยะ อุบัติเหตุ ความเดือดร้อนจากเสียง กลิ่นและน้ำ ส่วน
ปัญหาเรื่องกิจกรรมที่ทำให้ศาสนาเสื่อมมีการรับรู้ต่ำสุด

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำชี้แจง

บทคัดย่อ

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำ	1
บทที่ 2	ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านครอบครัว	14
บทที่ 3	ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัยและบริการสาธารณะ	24
บทที่ 4	ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ	49
บทที่ 5	ตัวชี้วัดคุณภาพด้านเศรษฐกิจ	55
บทที่ 6	ตัวชี้วัดคุณภาพด้านการศึกษาและสติปัญญา	75
บทที่ 7	ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านอาชีพ	88
บทที่ 8	ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านการใช้เวลา	130
บทที่ 9	ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านการมีส่วนร่วมในสังคม	145
เอกสารอ้างอิง		

ตอนที่ 1

บทนำ : ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต

การสังเคราะห์ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตคนไทย ในสังคมอุตสาหกรรม

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยร่วมมือของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จัดทำโครงการวิจัยขึ้น 4 เรื่อง คือ

1. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ด้านชีวิตเศรษฐกิจและสติปัญญา
2. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ด้านชีวิตการทำงานและด้านการใช้เวลาและนันทนาการ
3. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ด้านสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยและบริการสาธารณะ และด้านการมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม
4. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ด้านชีวิตครอบครัวและด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ

การวิจัยทั้ง 4 เรื่อง ครอบคลุมตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในเมืองอุตสาหกรรมใหม่จำนวน 8 ด้าน โดยได้ศึกษากลุ่มเป้าหมายผู้อยู่อาศัยในย่านนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง และในชุมชนเมืองใหม่บางพลี ซึ่งเป็นชุมชนใกล้บริเวณนิคมอุตสาหกรรมบางพลี

การเก็บข้อมูลดำเนินการในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 500 คน แยกเป็นชุมชนย่านลาดกระบัง 250 คน และบางพลี 250 คน

เพื่อให้งานวิจัยทั้ง 4 เรื่อง ซึ่งครอบคลุมตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต 8 ด้าน ได้มารวมกันเพื่อประโยชน์แก่การมองภาพรวมของคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในย่านอุตสาหกรรมใหม่ งานปฏิบัติการสังคม จึงได้นำข้อมูลตัวชี้วัดทั้ง 8 ด้านมาสังเคราะห์รวมกันในเอกสารฉบับนี้

การสังเคราะห์ครั้งนี้จะได้นำเสนอข้อมูลที่ละด้าน โดยอาจมีการวิเคราะห์ด้านอื่นๆ ร่วมด้วย ในประเด็นที่เชื่อมโยงกันบ้างเพื่อความชัดเจนและสมบูรณ์ของเนื้อหา

วัตถุประสงค์ของการสังเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้จะใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSPC โดยจะนำเสนอผลในรูปแบบต่างๆ เช่น

- การแสดงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรสองกลุ่ม (Qui-square , T-Test)
- การวิเคราะห์ความแปรปรวน

ฯลฯ

นอกจากนั้นจะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงคุณภาพกับข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

การศึกษาตัวชี้วัดทางสังคม

ตัวชี้วัดทางสังคม หรือเครื่องชี้วัดทางสังคม (Social Indicator) มีความหมายหลากหลาย ขัตติยา กรรณสูต เคยสรุปรวบรวมความหมายของตัวชี้วัดทางสังคมไว้ในเอกสารประกอบการสอน วิชา นโยบาย การวางแผนและการให้บริการทางสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ไว้ดังนี้

เครื่องชี้วัดทางสังคมมีความหมายหลากหลายแล้วแต่กลุ่มคนที่ใช้ แต่ประเด็นสำคัญมีดังนี้ (ขัตติยา กรรณสูต , 2537)

1. ในยุคแรกเครื่องชี้จะเน้นในด้านเศรษฐกิจ ต่อมาเมื่อประสบความสำเร็จในการทดสอบ model จึงขยายมาเป็นด้านสังคมด้วย เริ่มตั้งแต่ ค.ศ.1963 - 64 (พ.ศ.2506-07)
2. เป็นเครื่องมือที่แสดงหรืออธิบายให้เป็นอาการ (ไม่ใช่สาเหตุ) ของปัญหาด้านต่างๆ ซึ่งทำให้สามารถนำไปวิเคราะห์ต่อไปถึงสาเหตุของอาการนั้น เพื่อหาแนวทางแก้ไข
3. เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นสภาพปัจจุบัน ผลของการเปลี่ยนแปลง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง อันสามารถวัดได้ถึงการบรรลุเป้าหมาย
4. เครื่องชี้อาจจะเป็นได้ทั้งในลักษณะปรนัย (Object) หรืออัตนัย (Subject) นั่นคือ อาจเป็นทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative) หรือเชิงคุณภาพ (Qualitative) ก็ได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นปรนัยและเชิงปริมาณ เพราะสามารถนำมาทดสอบทางสถิติได้ง่ายกว่า

5. เครื่องชี้จะให้ผลดีควรเป็น set of indicators มากกว่าเครื่องชี้ตัวเดียว เพราะเครื่องชี้แต่ละตัวจะแสดงให้เห็นอาการเพียงบางส่วนเท่านั้น ถ้ามีเป็นชุดก็จะครบถ้วนขึ้น
6. เครื่องชี้ส่วนใหญ่จะวัดผล (Output) แต่อาจสร้างเครื่องชี้ที่วัดปัจจัยนำเข้า (Input) ไปด้วยได้

ในการศึกษาสภาพสังคม เช่นปัญหาสังคม หรือผลสำเร็จของการพัฒนา โดยการมองหาเครื่องชี้วัด จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาตัวชี้วัดหลายๆ ด้านประกอบกัน เพื่อป้องกันมิให้เกิดการประเมินสถานการณ์แล้วผิดพลาด ประเภทตัวชี้วัดที่สำคัญ 2 ประเภท คือ

1. ตัวบ่งชี้ที่เน้นกลุ่มเป้าหมาย หรือเน้นพื้นที่การพัฒนา เช่น ตัวชี้วัดระดับจากความสามารถในการแก้ปัญหา หรือยกระดับความเป็นอยู่ของกลุ่มที่ด้อยโอกาสในสังคม เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส กลุ่มสตรีที่ยังไม่ได้รับความเท่าเทียม ในฐานะสมาชิกของสังคมหรือตัวบ่งชี้ที่วัดช่องว่างระดับความเจริญ หรือระดับบริการที่มีอยู่ในชนบทเปรียบเทียบกับในเมืองหลวงหรือในเขตพื้นที่ด้อยพัฒนา เช่นพื้นที่แห้งแล้งไกลคมนาคม ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ หรือเขตล่อแหลมเช่นพื้นที่ในสี่จังหวัดภาคใต้ เป็นต้น
2. ตัวบ่งชี้ที่เน้นคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งมักนิยมทั้งในแง่ปรนัย (Objective) และอัตตนัย (Subject) โดยเชื่อว่าคุณภาพชีวิตจะต้องประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้ เช่นโครงสร้างประชากร สุขภาพอนามัยและโภชนาการ การศึกษาในทุกรูปแบบ การประกอบอาชีพ สภาพการทำงาน รายได้ความมั่นคงและสวัสดิการ ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม การใช้เวลา การพักผ่อนหย่อนใจ ศิลปวัฒนธรรม และโอกาสเลื่อนระดับในสังคม เป็นต้น ตัวอย่างที่ค่อนข้างสมบูรณ์น่าจะได้แก่ตัวชี้วัด ความจำเป็นพื้นฐานในแบบ กชช.2ค. ที่เริ่มใช้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2529 ซึ่งมีทั้งสิ้น 4 ด้าน และใช้ตัวชี้วัด 34 ตัว

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์ตัวชี้วัดประเภทหลังที่ประมวลข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่อาศัยในย่านอุตสาหกรรมใหม่

การศึกษาคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในเมืองอุตสาหกรรมใหม่

นโยบายพัฒนาชาติสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ มีผลให้เกิดเมืองอุตสาหกรรมใหม่เพื่อรองรับสถานประกอบการและที่อยู่อาศัยของแรงงานด้านนี้ แรงงานเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผู้อพยพมาจากภาคเกษตรในชนบท และบางส่วนก็เป็นแรงงานจากเขตตัวเมืองชั้นในที่เคลื่อนย้ายตามสถานประกอบการอุตสาหกรรมซึ่งโยกย้ายออกมาจากเขตเมืองชั้นใน เพื่อรวมตัวกันอยู่ในเขตอุตสาหกรรม

เพื่อที่จะอยู่รอดในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ แรงงานส่วนใหญ่จากชนบทเหล่านี้จำเป็นต้องปรับตัวอย่างมากในหลายด้าน ทั้งด้านการอยู่อาศัย อาชีพ สภาพการทำงาน สภาพแวดล้อม ชีวิตครอบครัว แบบแผนโภชนาการและสุขภาพอนามัย การแบ่งเวลาและการใช้เวลาว่าง เป็นต้น

การพยายามปรับตัวดังกล่าว ตลอดจนการได้เห็นและการลอกเลียนแบบชีวิตของกลุ่มแรงงานเดิมที่เคลื่อนย้ายมาจากเขตเมืองชั้นใน เหล่านี้ล้วนมีผลให้แรงงานที่มาจากชนบทก้าวเข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยน (Transitional process) ในด้านต่างๆ จากสิ่งที่ตนติดตัวมาจากชนบท ไปสู่แบบแผนชีวิตของคนในเมือง แต่ก็ยังเป็นกลุ่มที่แตกต่างจากแรงงานในเมืองดั้งเดิมและกลุ่มคนเมืองโดยทั่วไป จึงทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก (alienate) จากกลุ่มคนเมือง และในขณะเดียวกันก็แตกต่างจากกลุ่มคนชนบทที่ตนจากมา สิ่งเหล่านี้สามารถจะแสดงให้เห็นได้ชัดโดยตัวชี้วัดหลายๆ ด้าน เช่น ด้านชีวิตเศรษฐกิจ ด้านสติปัญญา ด้านชีวิตการทำงาน ฯลฯ

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต

การทำงานตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าจะมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ ตัวชี้วัดจึงมีหลายชุดจากหลายหน่วยงาน หลายสถาบัน ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในสังคมไทย ได้แก่ เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) สร้างขึ้นเพื่อกำหนดคุณภาพชีวิตขั้นต่ำของประชาชนที่อยู่ในชุมชนทั่วไป ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านในชนบทของศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.2ค.) หรือเครื่องชี้วัดผู้ด้อยโอกาสทางสังคมของกรมประชาสงเคราะห์ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตระดับสากล ซึ่งครอบคลุมตัวแปรต่างๆ 28 ตัว กำหนดโดยคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Economic and Social Committee for Asia and Pacific - ESCAP) เป็นต้น

เครื่องชี้วัดต่างๆ ที่กล่าวมามีรายละเอียดคล้ายคลึงกันต่างกันเพียงการเน้นประเด็นสำคัญเท่านั้น

1. ตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน กำหนดตัวแปรต่างๆ 37 ตัวแปร แบ่งเป็น 9 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกลักษณะและเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวแปร คือ

1. หญิงตั้งครรภ์ได้กินอาหารอย่างเพียงพอซึ่งมีผลทำให้เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักตั้งแต่ 3,000 กรัม ขึ้นไป
2. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ได้รับการเฝ้าระวังทางโภชนาการและไม่ขาดสารอาหารในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

3. เด็กอายุ 6-14 ปี ได้กินอาหารถูกต้องครบถ้วนตามความต้องการของร่างกาย
4. ครั้วเรือนไม่กินอาหารประเภทเนื้อสัตว์ที่ดิบ หรือสุกๆ ดิบๆ
5. ครั้วเรือนได้กินอาหารควบคุมที่มีฉลาก อ.ย.

หมวดที่ 2 ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

6. ครั้วเรือนมีที่อยู่อาศัยที่มีสภาพคงทนถาวรสามารถอยู่อาศัยต่อไปได้อีกอย่างน้อย 5 ปี
7. ครั้วเรือนมีการจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ
8. ครั้วเรือนมีและใช้ส้วมถูกหลักสุขาภิบาล
9. ครั้วเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มเพียงพอตลอดปี 5 ลิตรต่อคนต่อวัน
10. ครั้วเรือนไม่ถูกรบกวนจากสิ่งรบกวน

หมวดที่ 3 ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต

11. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด โดยมีการตรวจสอบสุขภาพและฉีดวัคซีนครบตามกำหนด
12. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการทำคลอดและการดูแลหลังคลอดจากแพทย์ พยาบาล ผดุงครรภ์หรือผดุงครรภ์โบราณที่อบรมแล้ว
13. เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคฉี่หนูโรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก โปลิโอ หัด ตั๊กแตนไขสันหลังปีครบตามเกณฑ์อายุ
14. เด็กวัยประถมศึกษาได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคฉี่หนูโรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก หัด และหัดเยอรมัน
15. ครั้วเรือนมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
16. ครั้วเรือนรู้จักวิธีป้องกันโรคเอดส์
17. เด็กอายุ 3-6 ปี ได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง
18. เด็กที่มีอายุครบตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้เข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ
19. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับได้เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
20. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับและไม่ได้ศึกษาต่อได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพต่างๆ
21. คนในครั้วเรือนอายุ 14-50 ปีอ่านออกเขียนได้
22. ครั้วเรือนได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

หมวดที่ 4. ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

23. ครั้วเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

24. ครั้วเรือนมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

หมวดที่ 5 ประชาชนมีการประกอบอาชีพและมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต

25. ครั้วเรือนมีการประกอบอาชีพและมีรายได้เฉลี่ยแล้วไม่น้อยกว่าคนละ 15,000 บาท ต่อปี

หมวดที่ 6 ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลา และจำนวนของการมีลูกได้ตามต้องการ

26. คู่สมรสที่ภรรยาอายุ 15-44 ปี ใช้บริการคุมกำเนิด

27. คู่สมรสมีลูกไม่เกิน 2 คน

หมวดที่ 7 ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดชีวิตของตนเองและชุมชน

28. ครั้วเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน ตำบลอย่างน้อย 1 กลุ่ม

29. คนในครั้วเรือนไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบบประชาธิปไตยด้วยความบริสุทธิ์ใจ

30. ครั้วเรือนได้เข้าร่วมในการบำรุงรักษาสาธารณสมบัติและกิจกรรมพัฒนาอื่นๆ

หมวดที่ 8 ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจของตนเองให้ดีขึ้น

31. ครั้วเรือนปฏิบัติศาสนกิจอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

32. คนในครั้วเรือนไม่ติดสุรา

33. คนในครั้วเรือนไม่ติดบุหรี่

34. ครั้วเรือนเข้าร่วมทำกิจกรรมตามประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

35. คนสูงอายุได้รับการดูแลจากคนในครั้วเรือนหรือชุมชน

หมวดที่ 9 ประชาชนมีจิตสำนึกและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

36. ครั้วเรือนได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

37. ครั้วเรือนได้ทำกิจกรรมการป้องกันและควบคุมสิ่งแวดล้อม

2. เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพชีวิตของศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.2ค) ประกอบด้วย

ตัวแปร 34 ตัวแปร แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย

- (1) เอกสารสิทธิ์
- (2) การมีไฟฟ้า
- (3) การคมนาคม
- (4) การประกอบธุรกิจในหมู่บ้าน (โรงสีหรือร้านค้า)
- (5) แหล่งไม้ใช้สอยและเชื้อเพลิง
- (6) ลัตว์ใช้งาน
- (7) สิทธิในที่ดิน
- (8) ความคงทนของบ้าน

ด้านที่ 2 ผลผลิต รายได้ และการมีงานทำ

- (9) การประกอบอาชีพและการมีงานทำ
- (10) อัตราค่าจ้าง
- (11) ผลผลิตจากการทำนา
- (12) ผลผลิตจากการทำไร่
- (13) การประกอบอาชีพต่างๆ
- (14) การอพยพหางานทำ
- (15) การรวมตัวของเกษตรกร
- (16) การใช้แหล่งเชื้อเพลิงเพื่อการเกษตร
- (17) การทำการเกษตรฤดูแล้ง

ด้านที่ 3 สาธารณสุขและการอนามัย

- (18) การบริการสาธารณสุขในหมู่บ้าน
- (19) การได้รับการคุ้มครองด้านรักษาพยาบาล
- (20) สุขลักษณะในบ้าน
- (21) สุขลักษณะและอนามัย
- (22) น้ำหนักเด็กแรกเกิด
- (23) สารอาหารของเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี
- (24) การวางแผนครอบครัว

ด้านที่ 4 แหล่งน้ำ

- (25) น้ำสะอาด
- (26) น้ำกิน
- (27) น้ำใช้
- (28) น้ำเพื่อการเกษตร

ด้านที่ 5 ความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม

- (29) ระดับการศึกษาของประชาชน
- (30) การให้ความรู้ของรัฐ
- (31) ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและการกีฬา
- (32) การให้ความรู้ด้านคุณภาพชีวิต
- (33) สถานที่ให้ความรู้สำหรับหมู่บ้าน
- (34) สถานที่ให้บริการด้านข่าวสารข้อมูล

3. เครื่องชี้วัดทางสังคมของ ESCAP ประกอบด้วยตัวชี้วัด 28 ตัว จากตัวแปรหลัก 2 ด้าน

ได้แก่

ด้านที่ 1 ความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจ

- (1) รายได้
 - 1. การกระจายรายได้แยกตามกลุ่มรายได้
 - 2. การกระจายรายได้แยกตามแหล่งของรายได้
- (2) การใช้จ่ายและการออม
 - 1. สัดส่วนของค่าใช้จ่ายในครอบครัวในเรื่องความต้องการพื้นฐาน
 - 2. สัดส่วนของการออมจากรายได้ในครอบครัว
- (3) ความยากจน
 - 1. เส้นวัดความยากจนซึ่งกำหนดโดยรัฐบาล
 - 2. สัดส่วนของประชากรที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน

ด้านที่ 2 สุขภาพ

- (4) อายุขัยเฉลี่ย
- (5) การเป็นโรค
 - 1. การเป็นโรคสำคัญ ๆ และอัตราการเกิดโรค
 - 2. ความเจ็บป่วยซึ่งนำไปสู่ความไร้สมรรถภาพ

(6) การตาย

1. อัตราการตายของทารก
2. อัตราการตายของเด็ก
3. สาเหตุสำคัญของการตาย

(7) โภชนาการ

1. น้ำหนักเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
2. น้ำหนักของทารกแรกเกิด
3. การบริโภคน้ำในเชิงเป็นพลังงาน
4. การบริโภคโปรตีน

(8) ภัยพิบัติหรือความหายนะ

1. ความตาย / ความไร้สมรรถภาพจากภัยพิบัติ
2. การชดเชยช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ด้านที่ 3 ชีวิตด้านการใช้สติปัญญา

(9) การอ่านออกเขียนได้

- อัตราการอ่านออกเขียนได้

(10) การศึกษาในโรงเรียน

1. อัตราการเข้าเรียนแต่ละระดับชั้น
2. อัตราการสำเร็จการศึกษา

(11) การเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. จำนวนห้องสมุดต่อประชากร 1,000 คน
2. จำนวนหนังสือพิมพ์ต่อประชากร 1,000 คน
3. จำนวนวิทยุต่อประชากร 1,000 คน
4. จำนวนโทรทัศน์ต่อประชากร 1,000 คน
5. จำนวนศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่

(12) ชีวิตเชิงวัฒนธรรม

1. การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางวัฒนธรรม
2. อัตราการมีส่วนร่วมในองค์การทางวัฒนธรรม

(13) ชีวิตด้านการใช้หลักเหตุผล

ด้านที่ 4 ชีวิตการทำงาน

(14) การว่างงาน / การทำงานต่ำกว่าระดับ

1. อัตราการว่างงาน
2. อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ

(15) อุบัติเหตุจากการทำงาน

- อัตราการได้รับอุบัติเหตุและเจ็บป่วยจากการทำงาน

(16) การขัดแย้งทางอุตสาหกรรม

1. จำนวนครั้งการหยุดงานประท้วง
2. จำนวนวันทำงานที่หยุดงานประท้วง

(17) สภาพการทำงาน

1. จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน
2. จำนวนวันหยุด
3. ความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัย

ด้านที่ 5 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

(18) ที่อยู่อาศัย

1. ร้อยละของครัวเรือนที่มีน้ำดื่ม
2. ร้อยละของครัวเรือนที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาภิบาล
3. ร้อยละของครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้
4. พื้นที่อยู่อาศัยต่อหัว
5. อัตราส่วนของครัวเรือนต่อจำนวนหน่วยที่อยู่อาศัย

(19) โครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร

1. จำนวนกิโลเมตรของถนนลาดยางต่อประชากร 1,000 คน
2. การคมนาคมสาธารณะต่อประชากร 1,000 คน
3. จำนวนโทรศัพท์ต่อประชากร 1,000 คน
4. จำนวนอุบัติเหตุในการจราจร

(20) สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

1. การเกิดอุบัติเหตุภัยตามธรรมชาติ
2. มลภาวะตามธรรมชาติ
3. ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางธรรมชาติ

ด้านที่ 6 ชีวิตในครอบครัว

(21) เด็ก

1. เด็กเร่ร่อนต่อเด็ก 1,000 คน
2. เด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่จริงต่อเด็ก 1,000 คน
3. เด็กในครอบครัวที่มีพ่อแม่หรือมีแม่เพียงคนเดียวต่อเด็ก 1,000 คน

(22) วัยรุ่น

1. อัตราเด็กวัยรุ่นติดยาเสพติด
2. การเกิดปัญหาเด็กเสเพล

(23) ผู้ใหญ่

1. อัตราส่วนคนแก่ที่อยู่อาศัยคนเดียว
2. อัตราการหย่าร้าง
3. ครัวเรือนที่มีผู้หญิงเป็นผู้นำ

(24) ความแตกแยกในครอบครัว

1. จำนวนครอบครัวที่แตกแยก
2. จำนวนเด็กถูกทอดทิ้ง

ด้านที่ 7 ชีวิตในชุมชน

(25) การมีส่วนร่วมในสังคม

1. จำนวนองค์กรอาสาสมัครประเภทต่างๆ
2. อัตราการเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรอาสาสมัคร

(26) การมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. อัตราส่วนของการให้สิทธิออกเสียงแก่ผู้ใหญ่
2. ความถี่ของการเลือกตั้ง
3. อัตราการไปใช้สิทธิออกเสียง
4. จำนวนพรรคการเมือง

(27) ความรุ่มรวยในชุมชน

1. จำนวนการประท้วงโดยคนหนุ่มมาก
2. การบาดเจ็บและการตายในการเดินขบวน
3. ผู้อพยพออก
4. จำนวนผู้ย้ายถิ่นโดยขาดหลักแหล่ง

(28) อัตราอาชญากรรม

- อัตราการเกิดอาชญากรรมประเภทต่างๆ

จากแนวทางการศึกษาชีวิตของสถาบันต่างๆ คณะผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียว

เฉลิมพระเกียรติจึงกำหนดกรรมการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในเมืองอุตสาหกรรมใหม่ โดยเลือก
ศึกษาคุณภาพชีวิต 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านชีวิตครอบครัว
 2. ด้านที่อยู่อาศัยและบริการสาธารณะ
 3. ด้านสุขภาพ
 4. ด้านเศรษฐกิจ
 5. ด้านการศึกษาและสติปัญญา
 6. ด้านอาชีพ
 7. ด้านการใช้เวลา
 8. ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม
- รายละเอียดตัวชี้วัดจะปรากฏในเนื้อหาบทต่อไป

ตอนที่ 2

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านครอบครัว

2. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านครอบครัว

การวัดคุณภาพชีวิตด้านครอบครัวตามกรอบแนวคิดของข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) และ กชช.2 ค เน้นเพียงด้านเดียว คือ การวางแผนครอบครัว ในขณะที่ ESCAP มีขอบเขตครอบคลุมไปถึงกลุ่มบุคคลอื่นๆ ในครอบครัวด้วย ได้แก่ เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ รวมทั้งสภาพไม่ปกติที่เกิดขึ้นกับครอบครัวและกลุ่มบุคคลในครอบครัว เช่น ครอบครัวที่แตกแยก เด็ก ผู้ใหญ่ที่ถูกทอดทิ้ง เด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เป็นต้น

การศึกษាตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตอยู่อาศัยในเมืองอุตสาหกรรมใหม่ฉบับนี้ จะได้ศึกษาคุณภาพชีวิตด้านครอบครัว ตามกรอบแนวคิดต่อไปนี้ :

- สถานภาพสมรสและชีวิตสมรส
- สมาชิกที่อยู่ร่วมครอบครัว
- การดูแลสมาชิกในครอบครัวที่ป่วย
- ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัว

ผลการศึกษาคูสมรสและชีวิตสมรสของผู้อยู่อาศัยในย่านนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง และชุมชนเมืองใหม่บางพลี มีดังนี้

สถานภาพสมรสและชีวิตสมรส

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้สมรสร้อยละ 81.3 และอยู่คนเดียวร้อยละ 18.7 ในกลุ่มผู้สมรสส่วนใหญ่ คู่สมรสและอยู่ด้วยกันมีร้อยละ 87.7 สมรสแต่แยกกันอยู่ร้อยละ 9.9 และคู่สมรสเสียชีวิตร้อยละ 2.4 สัดส่วนเหล่านี้ ทั้งในเขตลาดกระบังและบางพลีไม่แตกต่างกันนัก

ผู้ที่สมรสแต่แยกกันอยู่มีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ หย่าร้าง ร้อยละ 36.9 (ลาดกระบัง ร้อยละ 41.7 บางพลี ร้อยละ 33.3) แยกกันเพราะความขัดแย้งและเพราะงานต่างๆ กันคือ ร้อยละ 28.9 (ความขัดแย้งในลาดกระบัง ร้อยละ 23.6 บางพลี 33.3 และแยกเพราะงานในลาดกระบัง ร้อยละ 29.1 บางพลี ร้อยละ 28.7) นอกจากนั้นก็มีคู่สมรสที่บวช ร้อยละ 5.4 (ในลาดกระบัง ร้อยละ 5.6 บางพลี ร้อยละ 4.7)

ส่วนผู้ที่อยู่คนเดียวมีสาเหตุ 2-3 ประการ ได้แก่ ไม่แต่งงานร้อยละ 83.7 (ลาดกระบัง ร้อยละ 83.7 บางพลี ร้อยละ 84.2) รองลงมาคือ คู่สมรสตาย ร้อยละ 9.0 (ลาดกระบัง ร้อยละ 6.0 บางพลี ร้อยละ 7.9)

กลุ่มที่สมรสมีทั้งที่จดทะเบียนสมรสและไม่ได้จดทะเบียนสมรส โดยกลุ่มจดทะเบียนสมรสมีร้อยละ 76.5 (ในลาดกระบังมีร้อยละ 80.9 และบางพลี ร้อยละ 70.4) ส่วนผู้ไม่จดทะเบียนสมรสมีร้อยละ 23.5 (ลาดกระบัง ร้อยละ 19.1 บางพลี ร้อยละ 29.6)

สมาชิกที่อยู่ร่วมครอบครัว

ในครอบครัวไทยซึ่งปกติประกอบไปด้วยพ่อ แม่ และลูก มักมีญาติหรือผู้อาศัยอื่นมาอาศัยอยู่ร่วมด้วย ตารางที่ 2.3 แสดงให้เห็นว่ามีผู้อยู่อาศัยอื่นๆ รวมอยู่ด้วยทุกช่วงอายุ มีทั้งญาติของสามีและญาติของภรรยา โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 21-40 ปี และรองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 14-20 ปี นอกจากนี้กลุ่มผู้สูงอายุ 41-60 ปี และอายุ 60 ปี ขึ้นไปและกลุ่มเด็ก ทั้งเด็กเล็ก อายุ 1-6 ปี และทารกอายุไม่ถึง 1 ปี ในจำนวนรองลงมา (ตารางที่ 2.3)

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัว

ในกลุ่มสมาชิกในครอบครัวพบว่า มีจำนวนพอสมควรที่มีปัญหา ทั้งปัญหาสุขภาพและปัญหาอื่นๆ เช่น การติดบุหรี สุรา ปัญหาความเครียด ปัญหาความประพฤติดังกล่าวความรำคาญและเล่นการพนัน (ตารางที่ 2.4)

การดูแลสุขภาพในครอบครัวที่เกิดการเจ็บป่วย

ในครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีสมาชิกที่ป่วยจำนวนมากพอสมควร (รวม 319 คน) พบว่าสมาชิกที่ป่วยส่วนใหญ่ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวมีจำนวน 162 คน แยกเป็นครอบครัวลาดกระบัง 88 คน บางพลี 92 คน ที่เป็นภาระบ้างสำหรับครอบครัว 110 คน เป็นครอบครัวในลาดกระบัง 83 คน บางพลี 48 คน และเป็นภาระหนัก 47 คน ลาดกระบัง 23 คน และบางพลี 28 คน (ตารางที่ 2.5)

ในการดูแลสุขภาพผู้ป่วยดังกล่าวพบว่า กลุ่มที่เป็นภาระหนักและเป็นภาระส่วนใหญ่ ได้รับการพาไปตรวจเป็นครั้งคราว ร้อยละ 57.4 และ 65.5 ตามลำดับ แต่กลุ่มภาระหนักรองลงมาจะถูกส่งไปยังสถานพยาบาลเป็นครั้งคราว ร้อยละ 29.7 และดูแลกันเองร้อยละ 8.5 ส่วนกลุ่มเป็นภาระบ้างรองลงมาคือการดูแลกันเอง ร้อยละ 30.0 ส่งไปสถานพยาบาลเป็นครั้งคราวร้อยละ 4.5 และส่งไปสถานพยาบาลอย่างต่อเนื่องเกิน 1 เดือน ร้อยละ 2.2

ส่วนกลุ่มผู้ป่วยที่ไม่เป็นภาระต่อครอบครัวส่วนใหญ่ดูแลกันเอง ร้อยละ 82.7 รองลงมาคือพาไปตรวจ ร้อยละ 16.7 และส่งไปสถานพยาบาลเป็นครั้งคราว ร้อยละ 0.6

อัตราส่วนดังกล่าวไม่แตกต่างกันมากนักระหว่างกลุ่มลาดกระบังและบางพลี (ตารางที่ 2.5)

เมื่อจำแนกโรคที่สำคัญซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามระบุจำนวนมาไม่มากนัก พบว่าเป็นโรคติดสารระเหย 5 คน ติดกัญชา 2 คน โรคเครียด 20 คน วิตกกังวล 1 คน และเป็นโรคเอดส์ 4 คน

ผู้ป่วยด้วยโรคดังกล่าวแทบทั้งหมดดูแลรักษาตนเอง มีเพียงโรคเครียดที่พาไปตรวจเป็นครั้งคราว 3 คน และส่งไปสถานพยาบาลนานเกิน 1 เดือน 1 คน และวิตกกังวลทั้งหมดส่งไปสถานพยาบาลเป็นครั้งคราว (ตารางที่ 2.6)

ในส่วนของคนพิการ ซึ่งมีจำนวนพอสมควร (22 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) พบว่า พิการทางตา 17 คน พิการแขน 1 คน และพิการขา 1 คน โดยอยู่ในช่วงวัยต่างๆ แทบทุกวัย ได้แก่ พิการทางตา อยู่ในวัยไม่ถึง 1 ปี 13 คน โดยไม่ระบุสาเหตุการพิการ ช่วงวัย 1-6 ปี 1 คน พิการด้วยอุบัติเหตุ วัย 21- 40 ปี 1 คน พิการด้วยอุบัติเหตุเช่นกัน ในวัย 41-60 ปี 1 คน พิการด้วยเหตุพันธุกรรม และ 60 ปีขึ้นไป 1 คน พิการเพราะความเจ็บป่วย

ส่วนผู้พิการแขน จำนวน 1 คน อยู่ในวัย 14-20 ปี ไม่ระบุสาเหตุ และพิการที่ขาอยู่ในวัย 14-20 ปี 1 คน พิการจากการทำงาน วัย 21-40 ปี จำนวน 2 คน พิการจากอุบัติเหตุ และวัย 41-60 ปี 1 คน พิการจากความเจ็บป่วย (ตารางที่ 2.7)

ตารางที่ 2.1 แสดงสถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพการสมรส	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
โสด	16.0	21.3	18.7
สมรส	84.0	78.7	81.3
รวม	100	100	100
- สมรสอยู่ด้วยกัน	88.8	86.7	87.7
- สมรสเสียชีวิต	2.1	2.7	2.4
- สมรสแยกกันอยู่	9.1	10.6	9.9
- ไม่ระบุ	2.1	2.7	2.4
รวม	100	100	100
สาเหตุการแยกกันอยู่			
- งาน	29.1	28.7	28.9
- ความขัดแย้ง	23.6	33.3	28.9
- หย่า	41.7	33.3	36.8
- บวช	5.6	4.7	5.4
รวม	100	100	100
สาเหตุการอยู่คนเดียว			
- ไม่เคยแต่งงาน	83.7	84.2	83.7
- คู่สมรสตาย	10.3	7.9	9.0
- แยกทางกัน	6.0	7.9	7.3
รวม	100	100	100

ตารางที่ 2.2 แสดงการจดทะเบียนสมรสของกลุ่มตัวอย่าง

แบบการสมรส	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	หมายเหตุ
จดทะเบียนสมรส	80.9	70.4	76.5	สมรสโดยจดทะเบียน ต่ำสุด 1 ครั้ง สูงสุด 3 ครั้ง
ไม่จดทะเบียนสมรส	19.1	29.6	23.5	สมรสโดยไม่จดทะเบียน ต่ำสุด 1 ครั้ง สูงสุด 5 ครั้ง
รวม	100	100	100	

ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนญาติที่อาศัยอยู่ในครอบครัว

ช่วงอายุของญาติ	ลาดกระบัง						บางพลี					
	ญาติสามี		ญาติภรรยา		ผู้อาศัยอื่นๆ		ญาติสามี		ญาติภรรยา		ผู้อาศัยอื่นๆ	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ทารก (0-1 ปี)	-	-	-	-	2	2	-	1	2	1	1	2
เด็กเล็ก (1-6ปี)	2	2	-	2	5	6	1	1	4	4	3	3
เด็กโต (7-13 ปี)	-	1	11	4	5	2	3	-	1	5	3	3
เยาวชน (14-20 ปี)	7	4	4	3	14	6	7	4	6	5	10	18
วัยฉกรรจ์ (21-40 ปี)	13	5	21	20	28	27	9	6	16	16	44	37
ผู้ชรา (41-60 ปี)	1	3	4	8	7	4	-	2	1	6	3	6
ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)	2	1	2	6	1	2	-	4	1	7	1	3

หมายเหตุ : หน่วย = คน

ตารางที่ 2.4 แสดงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัว

ปัญหา	ช่วงอายุผู้มีปัญหา								
	14-20 ปี			21-40 ปี			41-60 ปี		
	ลาด กระบัง	บางพลี	รวม	ลาด กระบัง	บางพลี	รวม	ลาด กระบัง	บางพลี	รวม
ปัญหาสุขภาพ - การติดบุหรี่ n = 80 คน ลาดกระบัง = 38 บางพลี = 42 - การติดสุรา n = 49 คน ลาดกระบัง = 26 บางพลี = 23	9.5	4.5	7.5	85.7	77.3	75.0	4.8	18.2	17.5
ปัญหาความเครียด n = 11 คน	-	-	-	81.8	-	81.8	18.2	-	18.2
ปัญหาความประพฤติ - ก่อความรำคาญ n = 1 คน - เล่นการพนัน n = 2 คน	-	100	100	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	50	50	100	-	-	-

ตารางที่ 2.5 แสดงภาวะการดูแลสมาชิกในครอบครัวที่ป่วย

การดูแล	ภาวะการดูแล								
	เป็นภาระหนัก			เป็นภาระบ้าง			ไม่เป็นภาระ		
	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
การดูแล									
- ดูแลเอง	13.0	3.6	8.5	27.7	33.3	30.0	85.7	78.2	82.7
- พาไปตรวจเป็นครั้งคราว	52.1	67.8	57.4	68.7	56.2	65.5	13.2	20.6	16.7
- ส่งไปสถานพยาบาลเป็น ครั้งคราว	34.9	28.6	29.7	2.4	8.3	4.5	1.1	1.2	0.6
- ส่งไปสถานพยาบาลอย่าง ต่อเนื่องเกิน 1 เดือน	-	-	-	4.4	1.2	2.2	-	-	-
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	n = 23	n = 28	n = 47	n = 83	n = 48	n = 110	n = 98	n = 92	n = 162

ตารางที่ 2.6 แสดงการดูแลสมาชิกในครอบครัวที่ป่วยด้วยโรคสำคัญ

โรคสำคัญ	การดูแล											
	ดูแลเอง			พาไปตรวจเป็นครั้งคราว			ส่งไปสถานพยาบาลเป็นครั้งคราว			ส่งไปสถานพยาบาลเกิน 1 เดือน		
	ลาด กรบัง	บางพลี	รวม	ลาด กรบัง	บางพลี	รวม	ลาด กรบัง	บางพลี	รวม	ลาด กรบัง	บางพลี	รวม
การติดสารระเหย	-	100	100 n=5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การติดกัญชา	-	100	100 n=2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
โรคเครียด	52.3	43.7	100 n=16	33.3	66.7	100 n=3	-	-	-	100	-	100 n=1
วิกลจริต	-	-	-	-	-	-	-	100	100 n=1	-	-	-
เอ็ดส์	75.0	25.0	100 n=4	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 2.7 แสดงปัญหาที่เกิดกับสมาชิกในครอบครัวเฉพาะคนพิการ และสาเหตุของความพิการ

ความพิการ	ช่วงอายุผู้พิการ (จำนวนคน)							
	0-1 ปี	1-6 ปี	7-13 ปี	14-20 ปี	21-40 ปี	41-60 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ตา	13 (ไม่ระบุ)	1 (อุบัติเหตุ)	-	-	1 (อุบัติเหตุ)	1 (พันธุกรรม)	1 (ความเจ็บป่วย)	17
แขน	-	-	-	1 (ไม่ระบุ)	-	-	-	1
ขา	-	-	-	1 (การทำงาน)	2 (อุบัติเหตุ)	1 (ความเจ็บป่วย)	-	4

ตอนที่ 3

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัยและบริการสาธารณะ

3. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัย

ตัวชี้วัดด้านที่ 2 เป็นตัวชี้วัดด้านการอยู่อาศัย สภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะในชุมชน ย่านนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบังและบางพลี

ด้านที่อยู่อาศัย การกำหนดตัวชี้วัดของสถาบันต่างๆ ให้ความสำคัญแตกต่างกันไป ตัวชี้วัด จปฐ ระบุถึงที่อยู่อาศัย 5 ประการคือ

1. มีสภาพพจนถาวรสามารถอยู่อาศัยต่อไปได้อีกอย่างน้อย 5 ปี
2. มีการจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้านให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ
3. มีส้วมและใช้อย่างถูกหลักสุขาภิบาล
4. มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มเพียงพอตลอดปี 5 ลิตรต่อคน ต่อวัน
5. ไม่ถูกรบกวนจากสิ่งรบกวน

ส่วนตัวชี้วัดของ กชช.2ค. ระบุที่อยู่อาศัยในประเด็นอื่นคือ เน้นที่การมีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน (ทำกิน) และการมีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือน

สำหรับตัวชี้วัดของ ESCAP มีรายละเอียดมากขึ้นเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยได้แก่

1. มีน้ำดื่ม
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาภิบาล
3. มีไฟฟ้า
4. มีพื้นที่ต่อหัว (พอสมควร)
5. อัตราส่วนของครัวเรือนต่อจำนวนหน่วยที่อยู่อาศัย

นอกจากนั้นในด้านสิ่งแวดล้อมของที่อยู่อาศัยและบริการสาธารณะในชุมชนที่เป็นที่ตั้งของ บ้านเรือน กชช.2ค. ระบุถึงเฉพาะการคมนาคม โดยเฉพาะวิธีการติดต่อกับนายอำเภอ (เน้นยานพาหนะ) ส่วน จปฐ. ระบุถึงเฉพาะด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

ส่วน ESCAP แยกออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ โครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคมและการ ติดต่อสื่อสารและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

โครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร มีรายละเอียดดังนี้

1. ถนนลาดยาง
2. การคมนาคมสาธารณะ
3. จำนวนโทรศัพท์

4. จำนวนอุบัติเหตุในการจราจร

ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมีรายละเอียดดังนี้

1. การเกิดอุบัติเหตุตามธรรมชาติ
2. มลภาวะตามธรรมชาติ
3. ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางธรรมชาติ

ในการสังเคราะห์ข้อมูลฉบับนี้ จะได้สรุปถึงสิ่งต่อไปนี้

ด้านที่อยู่อาศัย ระบุถึง

- จำนวนครอบครัวในครัวเรือน
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- พื้นที่ใช้สอยและจำนวนห้องที่ใช้ในการอยู่อาศัย
- การใช้ไฟฟ้า
- การใช้น้ำบริโภคและแหล่งน้ำ
- ระบบระบายน้ำ
- การใช้ยานพาหนะ
- สภาพสาธารณสุขโรค
- การทิ้งขยะ
- ระบบความปลอดภัย
- ปัญหาอาชญากรรม

สำหรับการศึกษานี้ จะคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่

1. ขนาดและพื้นที่ใช้สอยของที่อยู่อาศัย
2. การบริการสาธารณะต่างๆ ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำกินน้ำใช้ การกำจัดขยะ และบริการคมนาคม
3. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยในย่านนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง และบางพลี มีสภาพดังนี้

3.1 ด้านที่อยู่อาศัย

การอยู่อาศัยในบ้าน 1 หลัง ส่วนใหญ่อยู่เพียง 1 ครอบครัว คือร้อยละ 88.1 ทั้งลาดกระบัง และบางพลี มีอัตราส่วนใกล้เคียงกันที่เฉลี่ยมีตั้งแต่ 2 ครอบครัวจนถึง 6 ครอบครัว โดยในบางพลีสัดส่วนของการอยู่หลายครอบครัวสูงกว่าในลาดกระบัง ลาดกระบังมีเพียงร้อยละ 0.80 ที่อยู่กัน 4 ครอบครัวขึ้นไป ขณะที่ในบางพลีมีถึงร้อยละ 2.40

สัดส่วนนี้สอดคล้องกับจำนวนสมาชิกในแต่ละบ้าน คือในลาดกระบังมีผู้อยู่อาศัยสูงสุด 15 คน ขณะที่ในบางพลีมี 21 คน (ตารางที่ 3.1)

พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอยกับกิจกรรมในบ้านพบว่า สัดส่วนผู้มีบ้านชนิดห้องเดียวมีอยู่สูงที่สุดคือร้อยละ 45.7 กลุ่มนี้ทำกิจกรรมพักผ่อน ทำอาหาร กินอาหารและนอนในห้องเดียว

ที่เหลือแยกออกเป็น 2 ลักษณะคือ มีห้องนอนและพักผ่อนรวมกัน โดยมีห้องครัวและห้องกินข้าวแยกไปอีกห้องหนึ่ง ส่วนลักษณะสุดท้ายมีห้องนอนและห้องพักผ่อนแยกกันและทำกับข้าวและกินข้าวในอีกห้องหนึ่ง ลักษณะแรกมีร้อยละ 27.0 และลักษณะหลังมีร้อยละ 27.3

หากเปรียบเทียบจากอัตราร้อยละของการใช้ห้องตามกิจกรรมต่างๆ จะเห็นว่าเขตลาดกระบังมีสัดส่วนของผู้ใช้ห้องที่ทำกิจกรรมหลายอย่างในห้องเดียวสูงกว่าบางพลี ส่วนในบางพลีการมีที่อยู่อาศัยที่มีการใช้ห้องโดยแยกกิจกรรมมีสัดส่วนสูงกว่าของลาดกระบัง (ตารางที่ 3.2)

ห้องน้ำ ห้องสุขา

สำหรับห้องสุขานั้น พบว่ามีลักษณะการใช้ห้องสุขาหลายลักษณะ ได้แก่

- (1) การใช้ห้องน้ำและห้องสุขารวมกันมี 2 ลักษณะคือ
 - ใช้ร่วมกับครอบครัวอื่น
 - ใช้ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวตนเอง
- (2) การใช้ห้องน้ำแยกกับห้องสุขามี 2 ลักษณะเช่นกันคือ
 - ใช้ร่วมกับครอบครัวอื่น
 - ใช้ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวตนเอง
- (3) การใช้ห้องสุขาส่วนตัว

รายละเอียดการใช้ห้องน้ำและห้องสุขามีดังนี้

ห้องน้ำห้องส้วมเฉพาะครอบครัว ครอบครัวส่วนใหญ่มีห้องน้ำและห้องส้วมรวมกัน โดยใช้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว คือ ร้อยละ 58.6 โดยสัดส่วนของผู้อยู่อาศัยในตลาดกระบ้งมีการใช้ห้องน้ำห้องส้วมลักษณะนี้สูงกว่าชาวบางพลี คือ ร้อยละ 64.8 : 52.4

นอกจากนี้ยังมีการใช้ห้องน้ำและห้องส้วมแยกกันแต่ใช้เฉพาะกับสมาชิกในครอบครัวอีก ร้อยละ 10.8 (โดยเป็นอัตราส่วนของตลาดกระบ้ง ร้อยละ 9.6 และบางพลี ร้อยละ 12.0)

ห้องน้ำห้องส้วมร่วมกับครอบครัวอื่น การใช้ห้องน้ำห้องส้วมและใช้ร่วมกับครอบครัวอื่นมีไม่มากนักคือ ร้อยละ 8.8 (เป็นชาวตลาดกระบ้งร้อยละ 3.6 และบางพลี 12.0) และมีการใช้ห้องน้ำห้องส้วมร่วมกับครอบครัวอื่นอีกลักษณะหนึ่งคือ มีห้องน้ำและห้องส้วมแยกกัน มีร้อยละ 1.2 (ตลาดกระบ้งและบางพลี มีอัตราส่วนเท่ากัน คือร้อยละ 1.2)

การใช้ห้องน้ำห้องส้วมร่วมกับครอบครัวอื่น ไม่ว่าจะแยกหรือรวมห้อง น่าจะเป็นลักษณะของห้องเช่า หรือหอพัก ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนครอบครัวที่อยู่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน โดยมีจำนวนครอบครัว 2 ครอบครัวขึ้นไปอยู่ร้อยละ 11.9 (ตารางที่ 3.1)

ห้องน้ำและห้องส้วมส่วนตัว คือ การใช้ห้องน้ำและห้องส้วมเฉพาะของบุคคล ไม่ต้องใช้ร่วมกับบุคคลอื่น มีอัตราส่วนสูงถึงร้อยละ 19.2 โดยเป็นของตลาดกระบ้งร้อยละ 18.3 และบางพลี ร้อยละ 19.6 การใช้ห้องส่วนตัวเช่นนี้เป็นได้ 2 ลักษณะคือ ห้องส่วนตัวในห้องเช่า / หอพัก หรือห้องส่วนตัวในบ้านของตนเองก็ได้ (ตารางที่ 3.3)

3.2 บริการสาธารณะ สาธารณูปโภค

การใช้ไฟฟ้า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ไฟฟ้าของทางราชการ โดยมีมิเตอร์เป็นของตนเองร้อยละ 91.2 อย่างไรก็ตาม ยังมีการใช้ไฟฟ้าโดยวิธีการอื่นอยู่บ้าง เช่น แบตเตอรี่ เครื่องปั่นไฟ ต่อไฟจากไฟฟ้าสาธารณะ ต่อจากบ้านของเพื่อนบ้านทั้งที่เสียเงินและไม่เสียเงิน ส่วนจำนวนดวงไฟมีตั้งแต่ 1 ดวงจนถึง 22 ดวงในบ้าน 1 หลัง (ตารางที่ 3.4)

การกำจัดของเสียน้ำทิ้ง

การกำจัดของเสียและน้ำทิ้งจากบ้านเรือน หมายถึง การจัดการกับอุจจาระ ปัสสาวะ รวมทั้ง การระบายน้ำอาบ น้ำใช้-ซักล้าง และน้ำฝน

ในส่วนของเสียจากห้องส้วม พบว่า บ้านเรือนส่วนใหญ่ใช้ส้วมซึม ร้อยละ 98.2 มีส่วนน้อยที่ใช้ส้วมชักโครก ร้อยละ 1.2 และยังมีบ้านที่ใช้ส้วมหลุมอยู่ร้อยละ 0.6 ซึ่งปรากฏมีทั้งในลาดกระบังและบางพลี (ตารางที่ 3.5)

ส่วนน้ำที่ใช้ในครัวเรือนนั้นมีความแตกต่างระหว่างน้ำสำหรับดื่มกิน และน้ำสำหรับอาบและซักล้าง โดยน้ำสำหรับดื่มกินส่วนใหญ่ซื้อน้ำเป็นขวด ซึ่งชาวบางพลีมีอัตราส่วนการซื้อสูงกว่าชาวลาดกระบัง การสำรวจของธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ในปี พ.ศ.2537 พบข้อมูลที่น่าสนใจข้อนี้ คือ ชาวชุมชนเมืองใหม่บางพลีใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อน้ำดื่มในแต่ละเดือนสูงมากเฉลี่ยเดือนละ 100 -300 บาท (ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา,2537)

ส่วนน้ำสำหรับใช้ ส่วนใหญ่ใช้น้ำประปา รองลงมาคือ น้ำบาดาลในชุมชน ซึ่งทั้งสองชนิดนี้ก็มีความแตกต่างกันระหว่าง 2 ชุมชน คือกลุ่มลาดกระบัง ใช้น้ำบาดาลสูงกว่าชาวบางพลีมาก ขณะที่ชาวบางพลีใช้น้ำประปาสูงกว่าชาวลาดกระบังมากเช่นกัน

แหล่งน้ำอื่นๆ ที่มีการนำมาใช้ในการกินการใช้ได้แก่ บ่อขุด บ่อบาดาลส่วนตัว ซื้อน้ำเป็นตุ่มประปาสาธารณะ ประปาเพื่อเพื่อนบ้าน ประปาเพื่อตนเอง (ใช้เครื่องกรองน้ำที่ทำขึ้นเอง) ประปาเครื่องกรองและน้ำฝน (ตารางที่ 3.6)

ส่วนการระบายน้ำใช้ของเสีย ทั้งภายในบ้านและภายนอกบ้านนั้น พบว่าน้ำอาบและน้ำซักล้างส่วนใหญ่จะไหลไปตามท่อระบายน้ำภายในตัวบ้าน แต่สังเกตว่าน้ำจากส้วมก็มีอัตราส่วนที่ถูกปล่อยไปตามท่อระบายน้ำสูงเท่าๆ กัน ระบายไปลงบ่อเกรอะ โดยเฉพาะในชุมชนบางพลี (ตารางที่ 3.7)

ส่วนการระบายน้ำออกนอกบ้านนั้น ส่วนใหญ่มีการระบายเชื่อมกับท่อสาธารณะ แม้แต่ของเสียจากส้วมก็ถูกต่อลงท่อสาธารณะในสัดส่วนสูง (ตารางที่ 3.8)

การคมนาคมและยานพาหนะ

ในการเดินทาง ชาวชุมชนทั้งสองเลือกใช้บริการของรถเมล์มากที่สุด คือ ร้อยละ 85.8 ของทั้งหมด โดยแยกเป็นชาวลาดกระบังใช้รถเมล์ ร้อยละ 78.0 และบางพลี ร้อยละ 93.4 รองลงมาเป็นจักรยานยนต์มีร้อยละ 21.4 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แต่เมื่อดูรายละเอียดเฉพาะชุมชน พบว่าชาวลาดกระบังใช้มากกว่าชาวบางพลีมาก คือ ร้อยละ 66.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่ชาวบางพลีใช้จักรยานยนต์เพียงร้อยละ 11.8 ของกลุ่มตัวอย่างและคล้ายคลึงกับการใช้รถเมล์เล็ก สองแถวและรถ

ตุ๊ก ๆ ซึ่งชาวลาดกระบังใช้มากกว่าชาวบางพลี มีเพียงรถสามล้อซึ่งชาวบางพลีใช้มากกว่าชาวลาดกระบัง ร้อยละ 8.0 กับร้อยละ 1.7 และรถเมล์แอร์ชาวบางพลีใช้มากกว่าเล็กน้อย คือ ร้อยละ 10.4 กับ ร้อยละ 9.5 (ตารางที่ 3.9)

ส่วนความสะดวกรวดเร็วในการใช้บริการยานพาหนะเหล่านี้ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องเดินไปขึ้นรถในระยะทางไม่เกิน 500 เมตร นอกจากการใช้บริการมอเตอร์ไซด์รับจ้างที่ส่วนใหญ่สามารถเรียกได้ที่หน้าบ้านตนเอง ส่วนหนึ่งเดินไม่เกิน 1 กม. และส่วนน้อยที่ต้องเดินไปขึ้นรถเกิน 1 กม. ขึ้นไป

สำหรับการรอรถนั้นพบว่า กลุ่มรถบริการประเภทรถเมล์ธรรมดา รถสองแถว รถตุ๊ก ๆ และรถสามล้อถีบ มีบริการสม่ำเสมอคือ ใช้เวลารอไม่เกิน 15 นาที ส่วนรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.5 มาเกือบตลอดเวลา

การทิ้งขยะและบริการเก็บขยะ

การจัดการเก็บขยะจากบ้านเรือน โดยจำแนกเป็นประเภทย่อยๆ ได้แก่ ขยะจากครัว ผุพัง สัตว์ตาย กิ่งไม้และใบไม้ กระดาษ กระป๋อง / โลหะ ขวดแก้ว ขวดพลาสติกและถุงพลาสติก / โฟม พบว่าในภาพรวม ส่วนใหญ่นิยมทิ้งขยะในถังของตนเองเพื่อรอให้รถขยะมาเก็บมากที่สุด ได้แก่ ขยะจากครัว ร้อยละ 78.5 ขยะผุพัง ร้อยละ 68.2 สัตว์ตาย ร้อยละ 63.6 กิ่งไม้และใบไม้ ร้อยละ 67.5 กระดาษ ร้อยละ 67.4 กระป๋อง / โลหะ ร้อยละ 73.5 ขวดแก้ว ร้อยละ 57.4 ขวดพลาสติก ร้อยละ 71.5 และถุงพลาสติก / โฟม ร้อยละ 76.7

แต่เมื่อพิจารณาแยกตามพื้นที่ พบว่า กลุ่มลาดกระบังและบางพลี มีวิธีการกำจัดขยะที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เช่นในชุมชนบางพลี ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยลักษณะบ้านจัดสรร ปลูกสร้างบ้านเรือนเป็นระเบียบและมีสำนักงานการเคหะแห่งชาติ ดูแลให้บริการสาธารณะต่างๆ ประชาชนส่วนใหญ่จะทิ้งขยะในถังของตนเองและรอให้รถขยะมาเก็บ ขยะที่ทิ้งในที่สาธารณะมีเพียงสัตว์ตาย กิ่งไม้ ใบไม้ เป็นต้น

ส่วนชุมชนลาดกระบัง การทิ้งขยะในที่ว่างที่สาธารณะมีสูงมากกว่าในทุกประเภททิ้งขยะจากครัว สัตว์ตายและขยะไม่ย่อยสลายอื่นๆ เช่น ขวด พลาสติก ฯลฯ และที่น่าสังเกต คือ ชาวลาดกระบังยังใช้วิธีเผาขยะของตนเองด้วย ส่วนการให้รถขยะมาเก็บขยะมีสัดส่วนน้อยกว่าชาวบางพลีมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับสภาพการตั้งชุมชนของชาวลาดกระบังที่ไม่มืองค์กรใดดูแลให้บริการโดยเฉพาะ เช่นที่ชาวบางพลีได้รับ (ตารางที่ 3.12)

การมีบริการสาธารณะอื่น ๆ

บริการสาธารณะอื่นๆ ในที่นี้ หมายถึงทางสัญจร ไฟฟ้าแสงสว่างริมทาง น้ำดื่มและก๊อกน้ำ สาธารณะ น้ำดับเพลิง ที่พักผู้โดยสาร ที่พักผ่อนและออกกำลังกาย สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา สถานพยาบาล ธนาคาร สถานศึกษา และสถานที่ดูแลเด็กอ่อน โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้งการมีบริการดังกล่าว ความพอเพียงของการบริการ และความพึงพอใจต่อบริการนั้น ๆ ผลการศึกษามีดังนี้

ทางสัญจรที่มีมาตรฐาน เช่น ถนนคอนกรีตและถนนลาดยาง มีบริการให้ประชาชนเป็นส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 82.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีถนนคอนกรีต ร้อยละ 71.1 มีถนนลาดยาง ซึ่งกลุ่มลาดกระบังและบางพลีได้รับบริการดังกล่าวต่างกัน คือ ส่วนใหญ่ของชาวบางพลีมีถนนคอนกรีตไว้สัญจรคือ ร้อยละ 98.8 ขณะที่ชาวลาดกระบังมีเพียงร้อยละ 65.2 ส่วนถนนลาดยางชาวลาดกระบังมีร้อยละ 77.7 ส่วนชาวบางพลีมีร้อยละ 72.3

ส่วนถนนชนิดอื่นๆ ที่มีมาตรฐานต่ำลงมา เช่นถนนลูกรัง ถนนดิน ทางเดินไม้พาด และการเดินลัดที่ดินคนอื่น ชาวลาดกระบังมีอัตราส่วนของผู้ที่ยังคงใช้ทางสัญจรสภาพดังกล่าวสูงกว่าชาวบางพลี นอกจากการมีทางเดินแคบๆ เท่านั้นที่ชาวบางพลีมีมากกว่าชาวลาดกระบัง ทั้งนี้เนื่องจากการออกแบบของการเคหะแห่งชาติให้มีทางผ่านหน้าบ้านบางประเภทมีขนาดกว้างเพียงพอให้รถจักรยานยนต์วิ่งเท่านั้น (ตาราง 3.13)

บริการอื่น ๆ ได้แก่ที่ทิ้งขยะ โทรศัพท์สาธารณะ และไฟฟ้าแสงสว่างริมทางมีบริการให้ประชาชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 85.0 , 87.2 และ 92.7 ตามลำดับ แต่อัตราส่วนของชาวลาดกระบังมากพอสมควร โดยเฉพาะที่ทิ้งขยะและโทรศัพท์สาธารณะ (ตารางที่ 3.13)

ในส่วนของการบริการก๊อกน้ำ—

บริการดังกล่าว (ร้อยละ 9.9 และ 12.2) ซึ่งทั้งสองอย่าง ชาวบางพลีได้รับบริการมากกว่าชาวลาดกระบังมาก เช่นเดียวกับจุดที่มีหัวฉีดดับเพลิงและที่ดับเพลิงสาธารณะ ซึ่งมีอยู่ไม่มากนัก และชาวบางพลีได้รับบริการมากกว่าเช่นกัน

ด้านความพอเพียงของการบริการต่างๆ พบว่า บริการสาธารณะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าพอเพียง คือ สถานศึกษาและสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ร้อยละ 75.9 และ 73.6 ตามลำดับ ส่วนบริการที่กลุ่มตัวอย่างจำนวนปานกลางเห็นว่าพอเพียง เช่น สถานดูแลเด็กอ่อน ร้อยละ 53.1 ที่ออกกำลังกาย ร้อยละ 53.1 สนามกีฬา ร้อยละ 51.5 สถานพยาบาล ร้อยละ 48.9 สนามเด็กเล่น ร้อยละ 47.8 ส่วนสาธารณะ ร้อยละ 44.3 (ตารางที่ 3.14)

นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยเห็นว่ามีการเพียงพอแล้ว เช่น ไฟฟ้าริมทาง ร้อยละ 38.0 ที่ทิ้งขยะ ร้อยละ 37.3 ที่พักผู้โดยสาร ร้อยละ 27.0 โทรศัพท์สาธารณะ ร้อยละ 21.9 ธนาคารและ ATM ร้อยละ 20.4

ส่วนความคิดเห็นต่อสภาพของบริการสาธารณะ พบว่าบริการด้านสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา สถานพยาบาล ธนาคารและ ATM สถานศึกษา และสถานดูแลเด็กก่อน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าอยู่ในสภาพปานกลางถึงเกือบดี ส่วนด้านถนน ที่ทิ้งขยะ โทรศัพท์สาธารณะ ไฟฟ้าริมทาง เห็นว่าอยู่ในสภาพไม่ดีนัก (ตารางที่ 3.15)

3.2 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากการสอบถามถึงปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนพบว่าในแต่ละพื้นที่เป้าหมาย มีการเกิดคดีอาชญากรรมแทบทุกประเภท ที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดได้แก่ การลักเล็กขโมยน้อยเกิด 9.86 ครั้ง / เดือน การฉกชิงวิ่งราวเกิด 8.46 ครั้ง / เดือน การตัดช่องย่องเบาเกิด 8.37 ครั้ง / เดือน การจี้ 5.26 ครั้ง / เดือน การบังคับขู่เข็ญ 4.19 ครั้ง / เดือน ต้มตุ๋น 4.12 ครั้ง / เดือน ชูดริต 3.98 ครั้ง / เดือน ปล้น 3.91 ครั้ง / เดือน ช่มชืด 3.81 ครั้ง / เดือน ฆ่า 3.76 ครั้ง / เดือน ส่วนอุบัติเหตุบนท้องถนนเกิดขึ้นเฉลี่ย 8.17 ครั้ง / เดือน

ปัญหาอาชญากรรมดังกล่าวมีความแตกต่างกันในบางปัญหาระหว่างพื้นที่ลาดกระบังและบางพลี โดยเฉลี่ยการเกิดอาชญากรรมในบางพลีสูงกว่าในเขตลาดกระบังทุกด้าน (ตารางที่ 3.16)

ปัญหาการเกิดอาชญากรรมดังกล่าวสอดคล้องกับความรู้สึกของประชาชนต่อความรุนแรงของปัญหา โดยปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนมีความรุนแรงสูงสุด คือ 2.42 (ระดับคะแนนรุนแรงสูงสุด = 3) รองลงมาคือการช่มชืด 2.32 การลักเล็กขโมยน้อย 2.20 การตัดช่องย่องเบา และการฆ่า 2.19 การฉกชิงวิ่งราว 2.14 และการจี้มีความรุนแรงปานกลาง 2.02 ปล้น 1.95

ส่วนปัญหาที่มีความรุนแรงไม่สูงนักได้แก่ การต้มตุ๋น 1.48 การบังคับขู่เข็ญ 1.45 และการชูดริต 1.40 (ตารางที่ 3.17)

เมื่อหาความแตกต่างของความรู้สึกต่อความรุนแรงของปัญหาระหว่างชาวลาดกระบังและบางพลี พบว่า ความรู้สึกต่อปัญหาได้แก่ การฉกชิงวิ่งราว การลักเล็กขโมยน้อย การตัดช่องย่องเบา การต้มตุ๋น และอุบัติเหตุบนท้องถนน ระหว่างทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยเรื่อง การฉกชิงวิ่งราว การลักเล็กขโมยน้อย การตัดช่องย่องเบา และอุบัติเหตุ ค่าเฉลี่ยความรู้สึกรุนแรงของชาวบางพลีสูงกว่าชาวลาดกระบัง คือ 2.27 : 1.83 , 2.34 : 1.89 , 2.27 : 2.00 และ 2.56 : 2.24 ส่วนความรู้สึกต่อการต้มตุ๋นชาวลาดกระบังสูงกว่าชาวบางพลี คือ 1.69 : 1.42

ส่วนความรู้สึกต่อปัญหาอื่น ๆ ระหว่างชาวลาดกระบังและบางพลี ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 3.17)

ความรู้สึกต่อความรุนแรงของปัญหาดังได้กล่าวไปแล้วนั้น สอดคล้องกับความรู้สึกปลอดภัยในการอยู่อาศัยในชุมชน โดยชาวลาดกระบังและชาวบางพลีมีความรู้สึกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยชาวลาดกระบังมีความรู้สึกปลอดภัยสูงกว่าชาวบางพลี คือ 2.12 : 1.82 (ระดับความปลอดภัย = 3 ไม่ปลอดภัย = 1) (ตารางที่ 3.18)

และจากระยะเวลาที่ไม่ปลอดภัยสำหรับการสัญจร (ออกจากบ้าน หรือกลับเข้าบ้านคนเดียว) ของทั้งสองชุมชน ก็มีความแตกต่างกันเล็กน้อย คือชาวบางพลีส่วนใหญ่รู้สึกเริ่มไม่ปลอดภัยตั้งแต่เวลา 19.00 น. ส่วนชาวลาดกระบังส่วนใหญ่รู้สึกเริ่มไม่ปลอดภัยตั้งแต่เวลา 20.00 น. เป็นต้นไป (ตารางที่ 3.19)

ตารางที่ 3.1 แสดงสัดส่วนการอยู่อาศัยในบ้าน

การอยู่อาศัยในบ้าน 1 หลัง	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี
จำนวนครอบครัว			
1	88.1	88.3	88.0
2 - 3	10.2	10.9	9.4
4 - 6	1.7	0.8	2.6
รวม	100	100	100
จำนวนสมาชิก			
1 - 2 คน	19.0	21.7	16.0
3 - 5 คน	59.9	61.7	56.8
6 - 10 คน	18.0	14.1	24.6
11 - 15 คน	2.8	2.1	3.2
16 - 21 คน	0.3	-	0.4
รวม	100	100	100

ตาราง 3.2 แสดงพื้นที่ใช้สอยในบ้านและขนาดพื้นที่

การใช้สอย	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	พื้นที่รวม (ตร.ม.)
1. ห้องนอน พักผ่อน และกิน อาหารรวมกัน	45.7	44.6	42.8	6-84 ตร.ม.
2. ห้องนอน และพักผ่อน แยก จากห้องครัวและกินข้าว	27.0	29.6	24.0	ห้องนอนและ ห้องพักผ่อน
- ห้องนอนและพักผ่อน 1 ห้อง	(16.2)	(18.8)	(13.2)	6-72 ตร.ม.
- ห้องนอนและพักผ่อน 2 ห้อง	(7.4)	(7.6)	(7.2)	ห้องครัวและ
- ห้องนอนและพักผ่อน 3,4 ห้อง	(3.4)	(3.2)	(3.6)	ห้องอาหาร 1-48 ตร.ม.
3. ห้องนอนแยกจากห้องพัก ผ่อนและแยกจากครัวและ ห้องกินข้าว	27.3	25.8	33.2	ห้องนอน 6-64 ตร.ม.
- ห้องนอน 1 ห้อง	(8.2)	(10.8)	(6.4)	ห้องพักผ่อน
- ห้องนอน 2 ห้อง	(13.1)	(10.8)	(15.6)	3-64 ตร.ม.
- ห้องนอน 3-6 ห้อง	(6.0)	(4.2)	(11.2)	ห้องครัวและ
- ห้องพักผ่อน 1 ห้อง	27.3	25.8	33.2	อาหาร 2-25 ตร.ม.

ตาราง 3.3 แสดงการใช้ห้องน้ำและห้องสุขาและขนาดพื้นที่

การใช้ห้องน้ำและสุขา	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
ห้องน้ำและห้องสุขาร่วมกัน				
- เฉพาะครอบครัว 1-4 ห้อง	58.6	64.8	52.4	1-30 ตรม.
- ร่วมกับครอบครัวอื่น 1-3 ห้อง	8.8	3.6	12.0	2-12 ตรม.
ห้องน้ำและห้องสุขาแยกกัน				
- เฉพาะครอบครัว 1-3 ห้อง	10.8	9.6	12.0	2-24 ตรม.
- ร่วมกับครอบครัวอื่น 1-4 ห้อง	1.2	1.2	1.2	2-12 ตรม.
ห้องน้ำส่วนตัว 1-3 ห้อง	19.2	18.3	19.6	1-20 ตรม.
ไม่ตอบ	1.4	2.5	2.8	
รวม	100	100	100	

ตารางที่ 3.4 แสดงการใช้ไฟฟ้าแสงสว่างและจำนวนดวง

แหล่งไฟฟ้า	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	จำนวนดวง
- ไฟฟ้าจากทางราชการมิมีเตอร์ เป็นของตนเอง	90.2	91.8	91.6	1-22 ดวง
- ต่อไฟฟ้าจากเพื่อนบ้านจ่ายเป็น เงิน	4.8	7.6	2.0	1-7 ดวง
- ต่อไฟฟ้าจากเพื่อนบ้านไม่เสีย เงิน	0.6	0.4	0.8	3 ดวง
- ต่อจากเสาไฟฟ้าสาธารณะ	4.2	1.2	7.2	1-11 ดวง
- เครื่องปั่นไฟ	0.2	-	0.4	
- แบตเตอรี่	0.2	-	0.4	

ตารางที่ 3.5 แสดงชนิดของส้วม

ชนิดของส้วม	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี
ส้วมหลุม	0.6	0.8	0.4
ส้วมซึม	98.2	99.2	97.2
ส้วมชักโครก	0.6	-	1.2
ส้วมซึมและส้วมชักโครก	0.6	-	1.2
รวม	100	100	100

ตารางที่ 3.6 แสดงการใช้น้ำและแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	น้ำกิน			น้ำใช้		
	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี
แม่น้ำลำคลอง	-	-	-	0.2	-	0.4
บ่อขุดส่วนตัว	0.2	0.4	-	0.4	0.4	0.4
บาดาลชุมชน	7.0	13.6	0.4	39.9	78.4	1.2
บาดาลส่วนตัว	1.4	2.8	-	2.6	5.2	-
ซื้อน้ำเป็นตุ่ม	1.2	2.4	-	0.4	0.8	-
ประปาสาธารณะ	1.4	2.4	0.4	6.0	8.0	4.0
ประปาข้างเคียง	0.2	0.4	-	1.0	1.6	0.4
ประปาตนเอง	2.8	3.2	2.4	48.3	5.2	91.6
ประปาเครื่องกรอง	1.8	3.2	0.4	0.8	-	1.6
ซื้อน้ำเป็นขวด	82.6	69.2	95.2	-	-	-
น้ำฝน	1.4	2.0	0.8	0.4	0.4	0.4
ไม่ตอบ	-	0.4	0.4	-	-	-
รวม	100	100	100	100	100	100

ตารางที่ 3.7 แสดงการระบายน้ำภายในบ้าน

การระบายน้ำ	น้ำใช้			น้ำจากส้วม		
	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี
ลงใต้ถุนบ้าน	47	9.7	-	0.4	0.8	-
มีท่อระบายน้ำออกนอกบ้าน	84.8	87.8	82.0	49.6	27.4	71.6
มีท่อระบายลงบ่อเกรอะ	10.5	2.5	18.0	50.0	71.8	28.4
รวม	100	100	100	100	100	100

ตาราง 3.8 แสดงการระบายน้ำออกนอกบ้าน

การระบายน้ำ	น้ำใช้			น้ำจากส้วม		
	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี
1. ไม่มีทางระบายน้ำ	3.8	7.6	-	1.3	3.4	-
2. มีทางระบายน้ำแต่ไม่เชื่อมท่อสาธารณะ	7.0	12.4	1.6	9.5	24.2	0.8
3. ทางระบายน้ำเชื่อมท่อสาธารณะ	77.7	57.3	98.4	82.9	55.7	99.2
4. มีทางระบายน้ำลงคูคลอง	11.4	22.7	-	6.3	16.8	-
รวม	100	100	100	100	100	100

ตารางที่ 3.9 แสดงการใช้ยานพาหนะ

การใช้ยานพาหนะ	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี
รถเมล์	86.9	78.0	93.4
จักรยานยนต์	38.9	66.8	11.8
รถเมล์เล็ก	21.4	39.2	4.1
รถสองแถว	18.8	32.8	5.4
รถเมล์แอร์	9.9	9.5	10.4
รถตู้ ๆ	6.6	8.6	4.6
รถสามล้อ	4.9	1.7	8.0

ตารางที่ 3.12 แสดงการจัดการขยะ

ประเภทขยะ	ลักษณะการจัดการขยะ						รวม
	ใต้ถุน / บริเวณบ้าน	ข้างบ้าน / คลอง / ที่ สาธารณะ	ถังขยะ สาธารณะ	ถังของตนเอง มีรถมาเก็บ	ถังของตน เองเผา	ขาย	
ขยะจากครัว	2.2	6.7	8.8	78.5	3.7	-	100
-ลาดกระบ้ง	3.8	13.7	12.4	62.7	7.4	-	100
-บางพลี	0.4	-	5.3	94.3	-	-	100
ฝุ่นผง	15.1	5.2	8.4	68.2	3.2	-	100
-ลาดกระบ้ง	27.0	10.8	11.7	43.7	6.8	-	100
-บางพลี	4.1	-	5.3	90.5	-	-	100
สัตว์ตาย	6.5	14.5	11.1	63.6	4.3	-	100
-ลาดกระบ้ง	13.5	21.1	17.3	37.6	10.5	-	100
-บางพลี	1.6	9.9	6.8	81.7	-	-	100
กิ่งและใบไม้	7.4	11.0	10.5	67.5	3.6	-	100
-ลาดกระบ้ง	11.8	17.9	17.4	45.1	7.7	-	99.9
-บางพลี	3.6	4.9	4.5	87.0	-	-	100
กระดาษ	2.1	6.6	10.0	67.4	3.5	10.4	100
-ลาดกระบ้ง	3.8	13.4	15.1	58.1	7.1	2.5	100
-บางพลี	0.4	-	4.9	76.5	-	18.1	100
กระป๋อง / โลหะ	2.0	7.1	10.6	73.5	2.4	4.4	100
-ลาดกระบ้ง	3.7	14.8	16.7	57.9	5.0	1.9	100
-บางพลี	0.4	-	5.1	87.7	-	6.8	100
ขวดแก้ว	1.9	6.9	10.2	57.4	2.4	21.2	100
-ลาดกระบ้ง	3.1	13.8	15.6	46.0	4.9	16.6	100
-บางพลี	0.4	0.4	5.1	68.4	-	25.7	100
ขวดพลาสติก	2.0	7.0	10.2	71.5	2.8	6.5	100
-ลาดกระบ้ง	3.6	14.5	15.8	56.6	5.9	3.6	100
-บางพลี	0.4	-	5.0	85.4	-	9.2	100
ถุงพลาสติก / โฟม	2.5	6.6	9.1	76.7	-	5.1	100
-ลาดกระบ้ง	3.8	13.0	13.4	61.9	-	7.9	100
-บางพลี	1.2	0.4	4.9	91.0	-	2.5	100

ตารางที่ 3.13 แสดงการมีบริการสาธารณสุขการ

บริการ	อัตราส่วนการมีบริการรวม	ลาดกระบัง	บางพลี
ทางสัญจร			
- ถนนคอนกรีต	82.9	65.2	98.8
- ถนนลาดยาง	71.1	77.7	72.3
- ถนนลูกรัง	42.4	45.5	35.1
- ถนนดิน	45.1	48.1	42.1
- ทางเดินไม้พาด	7.2	9.0	5.5
- ทางเดินแคบๆ	27.2	19.9	33.3
- ลัดที่คนอื่น	2.3	4.7	-
ที่ทิ้งขยะ	85.0	74.1	95.0
โทรศัพท์สาธารณะ	87.2	76.8	97.6
ไฟริมทาง	92.7	87.8	97.6
น้ำ			
- ก๊อกน้ำสาธารณะ	9.9	2.1	18.7
- ที่ดื่มน้ำสาธารณะ	12.2	3.8	20.6
น้ำดับเพลิง			
- หัวฉีดน้ำดับเพลิง	21.8	15.7	28.8
- ที่ดับเพลิงสาธารณะ	32.2	11.1	53.0
ที่พักผู้โดยสาร	82.6	74.6	90.2
ที่พักผ่อนและออกกำลังกาย			
- สวนสาธารณะ	71.8	45.5	99.1
- สนามเด็กเล่น	79.1	60.0	99.1
- สนามกีฬา	77.0	55.4	99.1
- ที่ออกกำลังกาย	78.2	55.5	100.0
สถานที่ประกอบพิธีทาง	90.2	99.6	80.7
ศาสนา			
สถานพยาบาล	95.8	91.8	99.6
ธนาคาร-ATM	67.8	36.4	98.8
สถานศึกษา	99.8	99.6	100.0
สถานดูแลเด็กอ่อน	73.7	48.1	98.0

ตารางที่ 3.14 แสดงความพอเพียงของบริการสาธารณะ

บริการสาธารณะ	ความพอเพียงรวม	ลาดกระบัง	บางพลี
ทางสัญจร			
- ถนนคอนกรีต	52.1	51.4	52.8
- ถนนลาดยาง	47.1	54.8	39.0
- ถนนลูกรัง	25.8	29.2	22.3
- ถนนดิน	36.1	38.7	38.3
- ทางเดินไม้พาด	5.8	7.3	4.4
- ทางเดินแคบๆ	14.1	6.3	20.6
- ลัดที่คนอื่น	1.2	2.4	-
ที่ทิ้งขยะ	37.3	48.2	27.3
โทรศัพท์สาธารณะ	21.9	27.9	16.6
ไฟริมทาง	38.0	31.6	44.8
น้ำ			
- ก๊อกน้ำสาธารณะ	2.0	0.9	3.3
- ที่ตักน้ำสาธารณะ	1.7	0.4	2.7
น้ำดับเพลิง			
- หัวฉีดน้ำดับเพลิง	13.3	9.2	17.8
- ที่ดับเพลิงสาธารณะ	18.7	1.1	31.2
ที่พักผู้โดยสาร	27.0	30.5	23.7
ที่พักผ่อนและออกกำลังกาย			
- สวนสาธารณะ	44.3	29.7	59.2
- สนามเด็กเล่น	47.8	33.6	62.5
- สนามกีฬา	51.5	34.9	68.2
- ที่ออกกำลังกาย	53.1	33.9	71.4
สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา	73.6	83.1	64.4
สถานพยาบาล	48.9	43.6	53.9
ธนาคาร-ATM	20.4	15.0	25.7
สถานศึกษา	75.9	75.1	76.6
สถานดูแลเด็กอ่อน	53.1	36.6	68.8

ตารางที่ 3.15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวลาดกระบังและชาวบางพลีต่อสภาพของบริการสาธารณะ

บริการสาธารณะ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น			ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			ความแตกต่าง	หมายเหตุ
	บางพลี	ลาดกระบัง	รวม	บางพลี	ลาดกระบัง	รวม		
ทางสัญจร								
- ถนนคอนกรีต	1.76	2.23	1.84	0.64	0.65	0.72	แตกต่าง	ระดับสภาพดี = 3
- ถนนลาดยาง	1.86	2.24	1.94	0.67	0.56	0.67	แตกต่าง	
- ถนนลูกรัง	1.47	1.91	1.89	0.76	0.63	0.70	ไม่ต่าง	
- ถนนดิน	1.42	1.44	1.45	0.56	0.58	0.57	ไม่ต่าง	ระดับปาน กลาง = 2
- ทางเดินไม้พาด	1.42	1.57	1.50	0.52	0.55	0.54	ไม่ต่าง	
- ทางเดินแคบๆ	1.90	1.53	1.68	0.32	0.64	0.56	ไม่ต่าง	
- ลัดที่คนอื่น ที่ทิ้งขยะ	1.99	1.39	1.80	0.55	0.50	0.60	แตกต่าง	ระดับสภาพ ไม่ดี = 1
โทรศัพท์สาธารณะ	1.29	1.87	1.54	0.55	0.80	0.73	แตกต่าง	
ไฟริมทาง	1.84	1.92	1.83	0.72	0.74	0.73	ไม่ต่าง	
น้ำ								
- ก๊อกน้ำสาธารณะ	1.44	2.40	1.55	0.72	0.55	0.76	แตกต่าง	
- ที่เติมน้ำสาธารณะ	1.29	1.75	1.35	0.54	0.46	0.55	แตกต่าง	
น้ำดับเพลิง								
- หัวฉีดน้ำดับเพลิง	2.62	2.28	2.49	0.52	0.85	0.68	แตกต่าง	
- ที่ดับเพลิงสาธารณะ	2.19	2.50	2.24	0.69	0.71	0.70	แตกต่าง	
ที่พิักผู้โดยสาร	1.69	1.77	1.72	0.67	0.75	0.70	ไม่ต่าง	
ที่พิักผ่อนและออกกำลังกาย								
- สวนสาธารณะ	2.30	2.03	2.21	0.74	0.67	0.73	แตกต่าง	
- สนามเด็กเล่น	2.35	1.99	2.21	0.67	0.71	0.71	แตกต่าง	
- สนามกีฬา	2.39	2.26	2.34	0.62	0.67	0.64	ไม่ต่าง	
- ที่ออกกำลังกาย	2.43	2.16	2.34	0.41	0.76	0.67	แตกต่าง	
สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา	2.60	2.63	2.62	0.52	0.49	0.51	ไม่ต่าง	
สถานพยาบาล	2.38	2.33	2.36	0.59	0.64	0.61	ไม่ต่าง	
ธนาคาร-ATM	2.22	2.46	2.28	0.56	0.63	0.59	แตกต่าง	
สถานศึกษา	2.59	2.55	2.57	0.52	0.59	0.55	ไม่ต่าง	
สถานดูแลเด็กก่อน	2.51	2.28	2.43	0.53	0.73	0.61	แตกต่าง	

ตารางที่ 3.16 แสดงจำนวนครั้งเฉลี่ยการเกิดอาชญากรรมในชุมชน

ประเภทอาชญากรรม	จำนวนครั้งเฉลี่ย / เดือน	ความถี่ต่ำสุด	ความถี่สูงสุด
ฉกชิงวิ่งราว	8.46	1	40
- ลาดกระบ้ง	3.18		
- บางพลี	9.31		
ลักเล็กขโมยน้อย	9.86	1	35
- ลาดกระบ้ง	3.89		
- บางพลี	10.94		
ตัดชื่อย่องเบา	8.37	1	25
- ลาดกระบ้ง	4.05		
- บางพลี	9.10		
ฉกชิง	5.26	1	25
- ลาดกระบ้ง	2.29		
- บางพลี	5.70		
ปล้น	3.91	1	20
- ลาดกระบ้ง	1.90		
- บางพลี	4.05		
ฆ่า	3.75	1	20
- ลาดกระบ้ง	1.58		
- บางพลี	3.90		
ข่มขืน	3.81	1	25
- ลาดกระบ้ง	2.10		
- บางพลี	3.90		
บังคับขู่เข็ญ	4.19	1	16
- ลาดกระบ้ง	2.00		
- บางพลี	4.22		
ขูดรีด	3.98	1	11
- ลาดกระบ้ง	2.00		
- บางพลี	4.00		
ต้มตุ๋น	4.12	1	15
- ลาดกระบ้ง	1.67		
- บางพลี	4.19		
อุบัติเหตุบนท้องถนน	8.17	1	30
- ลาดกระบ้ง	6.40		
- บางพลี	9.07		

ตารางที่ 3.17 เปรียบเทียบความรู้สึกต่อปัญหาอาชญากรรมระหว่างชาวลาดกระบัง และ ชาวบางพลี

ปัญหาอาชญากรรม	ค่าเฉลี่ยความรู้สึก			ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			ความแตกต่าง	หมายเหตุ
	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม		
ฉกชิงวิ่งราว	1.83	2.27	2.14	0.61	0.81	.78	แตกต่าง	ระดับ
ลักเล็กขโมยน้อย	1.89	2.34	2.20	0.65	0.82	.81	แตกต่าง	คะแนน
ตัดช่องย่องเบา	2.00	2.27	2.19	0.68	0.79	.77	แตกต่าง	รุนแรง = 3
จี้	2.00	2.02	2.02	0.67	0.74	.72	ไม่แตกต่าง	ระดับ
ปล้น	1.89	1.97	1.95	0.60	0.84	.79	ไม่แตกต่าง	คะแนน
ฆ่า	2.23	2.18	2.19	0.78	0.84	.82	ไม่แตกต่าง	ปานกลาง
ข่มขืน	2.31	2.32	2.32	0.78	0.84	.83	ไม่แตกต่าง	= 2
บังคับขู่เข็ญ	1.56	1.43	1.45	0.64	0.61	.62	ไม่แตกต่าง	ระดับ
ชู้ดริด	1.54	1.37	1.40	0.64	0.65	.65	ไม่แตกต่าง	คะแนนไม่
ต้มตุ๋น	1.69	1.42	1.48	0.74	0.59	.63	แตกต่าง	รุนแรง = 1
อุบัติเหตุ	2.24	2.56	2.42	0.79	0.72	.77	แตกต่าง	

ตารางที่ 3.18 เปรียบเทียบความรู้สึกปลอดภัยในการอยู่อาศัยในชุมชนระหว่างชาวลาดกระบัง และชาวบางพลี

ชาวชุมชน	จำนวน	X	S.D.	t	p
ลาดกระบัง	249	2.1205	.732	-4.76*	.000
บางพลี	248	1.8226	.661		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ .01

หมายเหตุ : ระดับคะแนนปลอดภัย = 3

ระดับคะแนนปลอดภัยพอสมควร = 2

ไม่ปลอดภัย = 1

ตารางที่ 8.19 แสดงเวลาที่ไม้ปลอดภัยในการออกจากบ้านและกลับบ้านคนเดียว

เวลา	ลาดกระบ้ง	บางพลี	รวม
1 ทุ่ม	23.7	41.7	32.2
2 ทุ่ม	46.7	40.7	43.5
3 ทุ่ม	15.4	6.4	11.1
4 ทุ่ม	-	0.5	0.2
5 ทุ่ม	9.6	2.5	6.3
6 ทุ่ม	0.4	3.4	1.9
ตี 1	4.4	4.4	4.4
รวม	100	100	100

๙๕๙๖๓

ตอนที่ 4
ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีรายละเอียดแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างเกณฑ์การวัดต่างๆ เช่น เกณฑ์การวัดของ กชช.2ค ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาธารณสุขและอนามัย การจัดการให้บริการสาธารณสุขในหมู่บ้าน การได้รับการคุ้มครองด้านรักษาพยาบาล สุขลักษณะในบ้าน เช่น ส้วม คร้ว และการจัดบ้าน ด้านสุขภาพและอนามัย ได้แก่ การเจ็บป่วยในประชากรวัยต่างๆ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก วัตน์น้ำหนักเด็กและการขาดสารอาหารในเด็ก รวมทั้งการวางแผนครอบครัว

ส่วนเกณฑ์การวัดของ ESCAP นั้น พิจารณาอายุขัยเฉลี่ย การบริโภค การตาย (อัตราการตาย) ภาวะโภชนาการ รวมทั้งภัยพิบัติต่างๆ

ในการสังเคราะห์ข้อมูลชุดนี้เน้นเพียง 3 ด้าน คือ การฝากครรภ์และการดูแลครรภ์ การดูแลสุขภาพ และการป้องกันโรคเอดส์

การดูแลครรภ์

การศึกษาค้นคว้านี้เปรียบเทียบการฝากครรภ์ การคลอด รวมทั้งการดูแลหลังการคลอด ระหว่างปัจจุบันและ 10 ปีที่ผ่านมา โดยสอบถามแหล่งที่กลุ่มตัวอย่างรับบริการเกี่ยวกับครรภ์และการคลอด ซึ่งมี 5 แหล่ง คือ หมอตำแย หมอตำแยอบรม ผดุงครรภ์ พยาบาล และแพทย์

ผลการศึกษาพบว่า หมอตำแย หมอตำแยอบรม ผดุงครรภ์ และพยาบาล มีสัดส่วนการเข้ารับบริการลดลงจาก 10 ปี ก่อน ทั้งการฝากครรภ์และการคลอด โดยหมอตำแยจากร้อยละ 9.1 เมื่อ 10 ปีก่อน ลดลงเป็น 1.1 ในปัจจุบัน หมอตำแยอบรมลดลงจาก 1.0 เป็น 0.5 ผดุงครรภ์ลดลงจากร้อยละ 8.6 เป็น 3.7 และพยาบาลจากร้อยละ 25.9 เป็น 8.5

ส่วนการดูแลหลังการคลอดและการรับวัคซีนของหมอตำแยลดลงจากร้อยละ 6.3 ในอดีตเป็น 1.0 ในปัจจุบัน หมอตำแยอบรมจากร้อยละ 1.0 เป็น 0.5 ผดุงครรภ์จากร้อยละ 16.1 เป็น 5.6 และพยาบาลจากร้อยละ 25.5 เป็น 13.9

ส่วนที่กลุ่มตัวอย่างหันไปใช้บริการเพิ่มขึ้นคือ แพทย์ ทั้งการฝากครรภ์และการคลอดโดยเพิ่มจากร้อยละ 55.4 ในอดีตเป็นร้อยละ 86.2 ในปัจจุบัน และการดูแลหลังการคลอดและการรับวัคซีนเพิ่มจากร้อยละ 51.1 ในอดีตเป็นร้อยละ 79.0 ในปัจจุบัน (ตารางที่ 4.1)

สัดส่วนดังกล่าวในตลาดกระบี่และบางพลีใกล้เคียงกัน

การดูแลสุขภาพ

การดูแลสุขภาพเบื้องต้นของประชาชนในเรื่องความรู้เรื่องการรับวัคซีน การพาเด็กไปรับวัคซีน การรับความรู้เรื่องโรคเอดส์และการรู้วิธีป้องกันโรคเอดส์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ในทุกเรื่อง ได้แก่ การรู้เรื่องการรับวัคซีนร้อยละ 80.8 การพาเด็กไปรับวัคซีนอย่างครบถ้วนร้อยละ 83.1 การได้รับข้อมูลเรื่องโรคเอดส์ร้อยละ 86.4 และการรู้วิธีป้องกันโรคเอดส์มีสูงถึงร้อยละ 88.2 (ตารางที่ 4.2)

สัดส่วนดังกล่าวทั้งลาดกระบัง และบางพลีใกล้เคียงกัน

ส่วนการใช้วิธีป้องกันโรคเอดส์ ส่วนใหญ่ใช้วิธีป้องกันต่างๆ เช่นการไม่เที่ยวล่าส่อนมีร้อยละ 59.6 โดยมีความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของลาดกระบังและบางพลี โดยชาวลาดกระบังใช้วิธีนี้ร้อยละ 70.6 แต่ชาวบางพลีใช้เพียงร้อยละ 49.1 รองลงมาคือ การใช้ถุงยางอนามัยมีร้อยละ 22.1 โดยชาวบางพลีนิยมแบบวิธีนี้มากกว่าคือ ร้อยละ 33.6 ขณะที่ชาวลาดกระบังใช้เพียงร้อยละ 10.0 นอกจากนั้นเป็นการไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน ร้อยละ 2.2 เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 4.1 บางพลีร้อยละ 0.4 และวิธีอื่นๆ ร้อยละ 3.3 เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 4.1 บางพลี 2.6 ที่น่าสังเกตคือ ยังมีผู้ไม่รู้วิธีป้องกันสูงถึงร้อยละ 11.7 เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 9.8 บางพลีร้อยละ 13.4 และมีผู้ไม่ป้องกันร้อยละ 1.1 เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 1.4 และบางพลี 0.9 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.1 แสดงการดูแลครรภ์ การคลอด และการดูแลหลังคลอด

ผู้ดูแล	การฝากครรภ์และการคลอด		การดูแลหลังคลอดและการรับวัคซีน	
	10 ปีก่อน n = 197	ปัจจุบัน n = 188	10 ปีก่อน n = 192	ปัจจุบัน n = 195
หมอดำแย	9.1	1.1	6.3	1.0
หมอดำแยอบรม	1.0	0.5	1.0	0.5
ผดุงครรภ์	8.6	3.7	16.1	5.6
พยาบาล	25.9	8.5	25.5	13.9
แพทย์	55.4	86.2	51.1	79.0
รวม	100	100	100	100

หมายเหตุ : อัตราส่วนของชาวลาดกระบัง และชาวบางพลีใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.2 แสดงการรับรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ

กิจกรรม	ได้			ไม่ได้		
	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
การได้รับความรู้เรื่องวัคซีนจากศูนย์ สาธารณสุข	78.3	83.1	80.8	21.7	16.9	19.2
การได้รับวัคซีนครบถ้วน	84.7	83.9	83.1	15.3	16.1	16.9
การได้รับข้อมูลเรื่องโรคเอดส์	85.2	87.6	86.4	14.8	12.4	13.6
การได้รับรู้วิธีการป้องกันโรคเอดส์	87.8	89.6	88.2	12.2	10.4	11.8

ตารางที่ 4.3 แสดงการใช้วิธีป้องกันโรคเอดส์

วิธีป้องกันโรคเอดส์	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
ไม่เที่ยวสำล่อน	70.6	49.1	59.6
ใช้ถุงยาง	10.0	33.6	22.1
ไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน	4.1	0.4	2.2
วิธีอื่นๆ	4.1	2.6	3.3
ไม่ป้องกัน	1.4	0.9	1.1
ไม่รู้วิธีป้องกัน	9.8	13.4	11.7
รวม	100	100	100

ตอนที่ 5

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ

5. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ

การศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านเศรษฐกิจมีการให้ความสำคัญที่ต่างกันระหว่างการวัดคุณภาพชีวิตความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) และขององค์การ ESCAP การวัดระดับความจำเป็นพื้นฐานของ กชช.2 ค เน้นเรื่องผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ และการประกอบอาชีพอื่นๆ ส่วนชีวิตด้านเศรษฐกิจของ ESCAP เน้นการมีรายได้ การใช้จ่าย การออม และระดับความยากจน ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้จะศึกษาระดับการใช้จ่ายในด้านต่างๆ การมีหนี้สิน การออมเงิน และทรัพย์สิน ดังนี้ :

1. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันมาก โดยกลุ่มค่าใช้จ่ายต่ำสุดใช้เพียงเดือนละ 1,000 บาท ขณะที่ผู้ใช้จ่ายสูงสุดใช้เดือนละ 50,000 บาท หากเปรียบเทียบระหว่างเขตลาดกระบังและบางพลีแล้วพบว่า ชาวลาดกระบังมีการใช้จ่ายต่อเดือน เดือนละ 1,000 - 5,000 บาท มีสัดส่วนสูงกว่าชาวบางพลีมาก ร้อยละ 46.7 : 26.6 ในขณะที่กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายเดือนละ 5,001 - 10,000 บาท ในบางพลีมีสัดส่วนสูงกว่าในลาดกระบังคือร้อยละ 57.7 : 41.6 ส่วนผู้มีค่าใช้จ่ายตั้งแต่ 10,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป ในบางพลีมีสัดส่วนสูงกว่าลาดกระบังเล็กน้อยคือ ร้อยละ 15.7 : 11.7 (ตารางที่ 5.1)

2. ค่าใช้จ่ายต่างๆ ต่อหัวต่อเดือน

การวิจัยครั้งนี้ได้สอบถามการใช้จ่ายในเรื่องต่างๆ จำนวน 10 เรื่อง ซึ่งจะได้จัดประเภทการใช้จ่ายเป็น 3 ประเภท ได้แก่ :

- 2.1 ค่าใช้จ่ายเพื่อปัจจัยพื้นฐาน เช่น ค่าอาหาร เสื้อผ้า สาธารณูปโภค การรักษาพยาบาล ค่าเช่า/ผ่อนส่งที่พัก ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา
- 2.2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจ การกินอาหารนอกบ้าน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสังคม
- 2.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนี้สิน

ผลการศึกษามีดังนี้ :

2.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารต่ำสุดเดือนละ 100 บาท สูงสุดเดือนละ 9,000 บาท โดยชาวลาดกระบังใช้จ่ายด้านค่าอาหารเดือนละไม่ถึง 1,000 บาท มีสัดส่วนสูงกว่าชาวบางพลีคือร้อยละ 19.5 : 12.1 ขณะที่กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายเดือนละ 1,001 - 3,000 บาท ของชาวบางพลีมีสัดส่วนสูงกว่าลาดกระบังคือ ร้อยละ 70.9 : 64.7 และที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่านั้น คือตั้งแต่ 3,001 บาทขึ้นไป ชาวบางพลีมีสัดส่วนสูงกว่าลาดกระบังเช่นกันคือ ร้อยละ 17.0 : 15.8 (ตารางที่ 5.2)

ส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า ชาวลาดกระบังถึงร้อยละ 55.6 ระบุว่าไม่ค่อยมีค่าใช้จ่ายด้านนี้ ขณะที่ชาวบางพลีระบุเพียงร้อยละ 19.8 เท่านั้น ส่วนระดับการใช้จ่ายพบว่ามีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 50 บาท และสูงสุดเดือนละ 3,000 บาท โดยชาวลาดกระบังมีส่วนในการใช้จ่ายต่ำกว่าชาวบางพลีทุกระดับ (ตารางที่ 5.3)

ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภคพบว่า ผู้ใช้จ่ายต่ำสุดใช้จ่ายเพียงเดือนละ 30 บาท สูงสุดเดือนละ 4,000 บาท โดยชาวลาดกระบังส่วนใหญ่ใช้จ่ายเดือนละ 101 - 200 บาท ร้อยละ 41.7 รองลงมาคือ เดือนละ 201 - 500 บาท มีร้อยละ 39.2 ส่วนชาวบางพลี ส่วนใหญ่ใช้จ่ายเดือนละ 201 - 500 บาท มีถึงร้อยละ 46.7 และรองลงมาใช้เดือนละ 101 - 200 บาท ร้อยละ 21.1 ส่วนที่ใช้จ่ายเดือนละไม่เกิน 100 บาท ในลาดกระบังมีร้อยละ 5.0 และบางพลีร้อยละ 7.7 ส่วนที่มีค่าใช้จ่ายตั้งแต่ 501 บาท ขึ้นไปในบางพลีมีสัดส่วนถึงร้อยละ 24.5 ขณะที่ลาดกระบังมีเพียงร้อยละ 14.3 (ตารางที่ 5.4)

ในส่วนของการรักษาพยาบาล ชาวลาดกระบังร้อยละ 69.5 ระบุว่าไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้ ส่วนชาวบางพลีมีร้อยละ 29.2 ซึ่งค่าใช้จ่ายชนิดนี้ผู้มีค่าใช้จ่ายต่ำสุดใช้เดือนละประมาณ 20 บาท และสูงสุดเดือนละ 5,000 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 358 บาท ต่อเดือน โดยส่วนใหญ่ใช้จ่ายไม่เกินเดือนละ 200 บาท (ตารางที่ 5.5)

ด้านการใช้จ่ายเพื่อที่พักอาศัย ทั้งการเช่าและการผ่อนส่งนั้น ผู้ใช้จ่ายต่ำสุดใช้เดือนละ 100 บาท สูงสุดเดือนละ 9,000 บาท โดยเฉลี่ยมีค่าใช้จ่ายเดือนละประมาณ 1,900 บาท โดยส่วนใหญ่ทั้งชาวลาดกระบังและบางพลีใช้จ่ายไม่เกินเดือนละ 2,000 บาท โดยชาวลาดกระบังมีร้อยละ 35.6 ชาวบางพลีร้อยละ 12.4 ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้ (ตารางที่ 5.6)

ส่วนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ทั้งการศึกษาของตนเองและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้ คือ ชาวลาดกระบังร้อยละ 55.6 ชาวบางพลีร้อยละ 52.4 ส่วนผู้ที่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้จะใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละประมาณ 1,400 บาท (ตารางที่ 5.7)

2.2 ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน

ในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการพักผ่อน ไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่เยาว์เตรนนอกบ้าน การกินอาหารนอกบ้าน และค่าใช้จ่ายด้านสังคมนอื่นๆ ชาวลาดกระบังมีส่วนสูงมากที่สุดที่ไม่มีค่าใช้จ่ายดังกล่าว ดังนี้ การเที่ยวเตร่หย่อนใจร้อยละ 89.6 การกินอาหารนอกบ้านร้อยละ 79.3 และการใช้จ่ายเกี่ยวกับสังคมนร้อยละ 76.4 ในขณะที่ชาวบางพลีมีส่วนการไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้ต่ำกว่าชาวลาดกระบังมาก คือ การเที่ยวเตร่ร้อยละ 41.4 การกินอาหารนอกบ้านร้อยละ 45.3 และการใช้เกี่ยวกับสังคมน ร้อยละ 29.7

ส่วนค่าเฉลี่ยการใช้จ่ายด้านนี้พบว่าในแต่ละเดือนกลุ่มตัวอย่างใช้จ่ายเพื่อการเที่ยวเตร่เดือนละประมาณ 580 บาท การกินอาหารนอกบ้าน เดือนละประมาณ 530 บาท และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสังคมเดือนละประมาณ 380 บาท (ตารางที่ 5.8 , 5.9 , 5.10)

2.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนี้สิน

การวิจัยครั้งนี้ได้สอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหนี้สินและการใช้จ่ายเกี่ยวกับหนี้สิน (ดอกเบีย) ด้วย โดยมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 3.6 ที่มีภาระในการใช้จ่ายด้านนี้ เป็นชาวลาดกระบังและบางพลีเท่าๆ กัน โดยมีการใช้จ่ายเพื่อดอกเบียตั้งแต่ 100 - 5,000 บาท ต่อเดือน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละประมาณ 1,000 บาท (ตารางที่ 5.11) ดอกเบียดังกล่าวเกิดจากการกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ โดยเป็นการยืมเพื่อใช้จ่ายในครอบครัวมากที่สุด ร้อยละ 32.5 (ลาดกระบัง ร้อยละ 30.8 บางพลี ร้อยละ 34.2) รองลงมาเป็นการยืมเพื่อสร้างหรือต่อเติมบ้านร้อยละ 27.3 (ลาดกระบัง ร้อยละ 23.1 บางพลีร้อยละ 31.6) และเพื่อการลงทุนค้าขายร้อยละ 20.8 (ลาดกระบังร้อยละ 20.5 บางพลี ร้อยละ 21.1) นอกจากนั้นเป็นการยืมเพื่อการซื้อรถเพื่อการศึกษาลูก เพื่อแต่งงาน เพื่อการรักษาพยาบาล ฯลฯ (ตารางที่ 5.12)

ส่วนการกู้ยืมนั้นมีทั้งการกู้ยืมในระบบ (จากธนาคาร สหกรณ์ ฯลฯ) และนอกระบบ (จากคนรู้จัก คนใกล้เคียง เจ้าแก ฯลฯ) ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือ กู้ในระบบร้อยละ 52.7 (ลาดกระบัง ร้อยละ 54.8 บางพลี ร้อยละ 51.0) และกูนอกระบบ ร้อยละ 47.3 (ลาดกระบัง ร้อยละ 45.2 บางพลี ร้อยละ 49.0) (ตารางที่ 5.13)

3. การออมเงิน

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มีสัดส่วนการมีเงินออมน้อยกว่าไม่มี โดยมีร้อยละ 40.6 ที่มีเงินเหลือเก็บ เป็นกลุ่มลาดกระบัง ร้อยละ 47.0 และบางพลี ร้อยละ 36.9 ในกลุ่มที่มีเงินออมนี้ร้อยละ 48.5 ออมได้เดือนละไม่เกิน 1,000 บาท และร้อยละ 31.1 ออมได้เดือนละ 1,001 - 3,000 บาท โดยมีการออมสูงสุดต่อเดือน เดือนละ 90,000 บาท และต่ำสุด 200 บาท เฉลี่ยแล้วมีการออมประมาณเดือนละ 3,500 บาท (ตารางที่ 5.14)

ในกลุ่มผู้มีเงินเหลือเก็บนั้นมีวัตถุประสงค์ในการออมหลายประการ เช่น เพื่อใช้ในยามฉุกเฉินเพื่อใช้จ่ายในอนาคตเช่น ซื้อรถ เพื่อการศึกษาของลูก เพื่อเป็นทุนทำการค้า เพื่อศาสนา เพื่อใช้ในยามป่วยไข้ และเพื่อส่งเสียทางบ้าน (ตารางที่ 5.15)

4. ทรัพย์สิน

ทรัพย์สินในครอบครัวที่กลุ่มตัวอย่างระบุมาได้แก่ ที่ดิน บ้าน รถ และเครื่องอำนวยความสะดวก โดยร้อยละ 30.1 ของกลุ่มตัวอย่างมีที่ดินในครอบครองราคาตั้งแต่ 38,400 บาท - 8,000,000 บาท โดยชาวบางพลีมีส่วนการเป็นเจ้าของที่ดินสูงกว่าชาวลาดกระบัง ร้อยละ 33.2 : 27.3 และร้อยละ 49.9 มีบ้านเป็นของตนเอง ราคาตั้งแต่ 13,000 - 8,080,000 บาท โดยชาวบางพลีมีส่วนเป็นเจ้าของมากกว่าชาวลาดกระบังเช่นกัน ร้อยละ 55.2 : 44.2

ส่วนผู้ที่มีรถในครอบครองนั้นมีร้อยละ 43.4 รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน รถอีแต่น และรถตุ๊กตุ๊ก ซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่ 700 - 4,000,000 บาท โดยมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.6 ไม่มีรถเป็นของตนเอง เป็นชาวลาดกระบัง ร้อยละ 53.2 บางพลี ร้อยละ 60.0

สำหรับเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่นพัดลม ตู้เย็น วิทยุ ฯลฯ นั้นกลุ่มตัวอย่างทุกคนมีอยู่ในครอบครอง โดยมีมูลค่าตั้งแต่ 500 - 300,000 บาท (ตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.1 แสดงค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อเดือน

ค่าใช้จ่าย / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
3,000 บาท และต่ำกว่า	18.5	6.0	12.3
3,001 - 4,000	12.9	8.1	10.5
4,001 - 5,000	15.3	12.5	13.9
5,001 - 6,000	14.9	15.3	15.1
6,001 - 7,000	8.9	11.3	10.1
7,001 - 8,000	7.3	11.7	9.5
8,001 - 9,000	3.2	6.1	4.6
9,001 - 10,000	7.3	13.3	10.3
10,001 - 20,000	10.5	12.9	11.7
20,001 - 50,000	1.2	2.8	2.0
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 7,556.46 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 1,000 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 50,000 บาท

ตารางที่ 5.2 แสดงค่าใช้จ่ายด้านอาหาร

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
1,000 บาท ลงไป	19.5	12.1	15.5
1,001 - 2,000 บาท	23.6	28.0	25.9
2,001 - 3,000 บาท	41.1	42.9	42.2
3,001 - 4,000 บาท	3.7	3.6	3.7
4,001 - 5,000 บาท	7.3	6.9	7.1
5,001 บาทขึ้นไป	4.8	6.5	5.6
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 2,562.87 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 100 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 9,000 บาท

ตารางที่ 5.3 แสดงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
200 บาท และต่ำกว่า	10.1	32.8	21.4
201 - 500 บาท	24.6	28.3	26.5
501 - 1,000 บาท	7.3	13.0	10.1
1,001 บาทขึ้นไป	2.4	6.1	4.2
ไม่มีค่าใช้จ่ายนี้	55.6	19.8	37.8
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 511.85 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 50 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 3,000 บาท

ตารางที่ 5.4 แสดงค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
100 บาท และต่ำกว่า	5.0	7.7	6.4
101 - 200 บาท	41.7	21.1	31.3
201 - 500 บาท	39.2	46.7	43.0
501 - 1,000 บาท	7.9	17.1	12.6
1,001 - 2,000 บาท	4.6	5.7	5.1
2,001 บาทขึ้นไป	1.8	1.7	1.6
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 449.97 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 30 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 4,000 บาท

ตารางที่ 5.5 แสดงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
100 บาท และต่ำกว่า	6.0	26.8	16.4
101 - 200 บาท	9.7	18.8	14.2
201 - 500 บาท	7.2	18.4	12.8
501 - 1,000 บาท	5.6	5.6	5.6
1,001 บาทขึ้นไป	2.0	1.2	1.7
ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้	69.5	29.2	49.3
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 358.34 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 20 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 5,000 บาท

ตารางที่ 5.6 แสดงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พัก (เช่า , ผ่อนส่ง)

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พัก / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
1,000 บาท ลงไป	31.2	20.8	25.5
1,001 - 2,000 บาท	20.2	37.6	29.1
2,001 - 3,000 บาท	4.9	14.4	9.7
3,001 - 4,000 บาท	4.9	6.4	5.7
4,001 - 5,000 บาท	2.0	4.0	3.0
5,001 บาทขึ้นไป	1.2	4.4	2.8
ไม่มีค่าใช้จ่ายในด้านนี้	35.6	12.4	24.2
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 1,906.82 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 100 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 9,000 บาท

ตารางที่ 5.7 แสดงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับด้านการศึกษา

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
500 บาท และต่ำกว่า	12.4	10.8	11.6
501 - 1,000 บาท	9.6	16.0	12.8
1,001 - 2,000 บาท	11.2	14.0	12.6
2,001 บาทขึ้นไป	11.2	6.8	9.0
ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้	55.6	52.4	54.0
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 1,409.38 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 40 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 5,500 บาท

ตารางที่ 5.8 แสดงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจ

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจ / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
200 บาท และต่ำกว่า	4.0	24.1	14.0
201 - 500 บาท	2.4	18.9	10.6
501 - 1,000 บาท	2.8	11.2	7.0
1,001 บาทขึ้นไป	1.2	4.4	2.9
ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้	89.6	41.4	65.5
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 582.62 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 50 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 8,000 บาท

ตารางที่ 5.9 แสดงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการกินอาหารนอกบ้าน

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการกินอาหารนอกบ้าน / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
200 บาท และต่ำกว่า	4.9	20.5	12.7
201 - 500 บาท	8.1	16.5	12.3
501 - 1,000 บาท	6.9	14.9	10.9
1,001 บาทขึ้นไป	0.8	2.8	1.9
ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้	79.3	45.3	62.2
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 534.65 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 40 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 3,000 บาท

ตารางที่ 5.10 แสดงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสังคม

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสังคม / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
200 บาท และต่ำกว่า	8.4	39.0	23.7
201 - 500 บาท	9.2	25.7	17.4
501 - 1,000 บาท	4.8	4.0	4.4
1,001 บาทขึ้นไป	1.2	1.6	1.4
ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้	76.4	29.7	53.1
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 377.63 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 40 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 3,000 บาท

ตารางที่ 5.11 แสดงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบีย

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบีย / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
ไม่ถึง 1,000 บาท	2.4	2.8	2.6
ตั้งแต่ 1,000 บาท ขึ้นไป	1.2	0.8	1.0
ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้	96.4	96.4	96.4
รวม	100	100	100

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 1,063.22 บาท

ค่าใช้จ่ายต่ำสุดเดือนละ 100 บาท

ค่าใช้จ่ายสูงสุดเดือนละ 5,000 บาท

ตารางที่ 5.12 แสดงการกู้เงิน

การกู้ยืมเงิน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	หมายเหตุ
1. ไม่ต้องกู้ยืม	83.8	86.9	85.4	จำนวนเงินกู้ยืมตั้ง
2. ต้องกู้ยืม	16.2	13.1	14.6	แต่ 50 บาท -
- เพื่อสร้าง / ต่อเติมบ้าน	23.1	31.6	27.3	400,000 บาท
- เพื่อใช้จ่ายในครอบครัว	30.8	34.2	32.5	อัตราดอกเบี้ยใน
- เพื่อลงทุน / ค้าขาย	20.5	21.1	20.8	ระบบร้อยละ 2-20
- ดาวน์รถ / ผ่อนรถ	5.1	7.9	6.5	อัตราดอกเบี้ยนอก
- เพื่อการศึกษาลูก	5.1	2.6	3.9	ระบบร้อยละ 3-20
- เพื่อแต่งงาน	5.1	2.6	3.9	
- เพื่อรักษาตัว	7.7	-	3.9	
- เพื่อทำไร่ / ทำการเกษตร	2.6	-	1.2	

ตารางที่ 5.13 แสดงหนี้สิน

หนี้สิน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม	หมายเหตุ
มีหนี้สิน	12.7	16.7	14.6	จำนวนหนี้สินตั้งแต่
- กู้ในระบบ	(-54.8)	(-51.0)	(52.7)	100 บาท -
- กู้นอกระบบ	(-45.2)	(-49.0)	(-47.3)	900,000บาท
ไม่มีหนี้สิน	83.3	87.3	85.4	

ตารางที่ 5.14 แสดงการออมเงิน

เงินออม / เดือน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
ไม่มีเงินเหลือเก็บ	53.0	63.1	59.4
มีเงินเหลือเก็บ	47.0	36.9	40.6
รวม	100	100	100
การออมเงิน / เดือน			
1,000 บาท และต่ำกว่า	63.6	29.1	48.5
1,001 - 3,000 บาท	23.6	40.7	31.1
3,001 - 6,000 บาท	6.4	17.4	11.2
6,001 - 10,000 บาท	5.5	5.8	5.6
10,001 บาทขึ้นไป	0.9	7.0	3.6
รวม	100	100	100

การออมเงินเฉลี่ยเดือนละ 3,364.81 บาท

การออมต่ำสุดเดือนละ 200 บาท

การออมสูงสุดเดือนละ 90,000 บาท

Std Dev 7,992.99

ตารางที่ 5.15 แสดงเป้าหมายในการใช้เงินออม

เป้าหมาย	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
ใช้ยามฉุกเฉิน	5.9	2.8	4.4
ใช้จ่ายในอนาคต เช่น ซื้อรถ	4.1	6.0	5.1
เพื่อการศึกษาของลูก	7.8	5.6	6.7
ลงทุนทำการค้า	3.2	2.3	2.8
ฝากธนาคาร	16.0	5.1	10.6
เพื่อศาสนา	-	0.5	0.2
ใช้ในยามป่วย	-	1.4	0.7
ส่งทางบ้าน	2.7	3.6	3.2
ไม่มีเงินเก็บ	60.3	72.7	66.3
รวม	100	100	100

ตารางที่ 5.16 แสดงทรัพย์สินในครอบครอง

ทรัพย์สิน	ลาดกระบ้ง	บางพลี	รวม	หมายเหตุ
1. ที่ดิน				ที่ดินมูลค่าตั้งแต่
- มีที่ดินในครอบครอง	27.3	33.2	30.1	38,400 บาท -
- ไม่มี	72.7	66.8	69.9	8,000,000 บาท
2. บ้าน				บ้านมีมูลค่าตั้งแต่
- มีทรัพย์สินบ้างในครอบครอง	44.2	55.2	49.9	13,000 บาท -
- ไม่มี	55.9	44.8	50.1	8,080,000 บาท
3. รถ				รถมีมูลค่าตั้งแต่
- มีรถในครอบครอง				700 บาท -
- รถยนต์	20.8	8.4	14.6	4,000,000 บาท
- รถจักรยานยนต์	22.4	20.4	21.4	
- รถจักรยาน	2.4	11.2	6.8	
- รถอีแต๋น	0.8	-	0.4	
- รถตุ๊ก ตุ๊ก	0.4	-	0.2	
- ไม่มี	53.2	60.0	56.6	
4. เครื่องอำนวยความสะดวก				ทรัพย์สินมีมูลค่าตั้งแต่ 500 บาท ถึง
- มีเครื่องอำนวยความสะดวกในครอบครอง	100	100	100	300,000 บาท

ตอนที่ 6

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านการศึกษาและสติปัญญา

6. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านการศึกษาและสติปัญญา

ตัวชี้วัดด้านการศึกษาคอบคลุมการวัดคุณภาพชีวิตเกี่ยวกับการศึกษา การเรียนรู้ การอ่านออกเขียนได้ ฯลฯ ในส่วนของเกณฑ์การวัดของ กชช.2ค วัดคุณภาพด้านการจบการศึกษามาบังคับ การอบรมให้ความรู้จากรัฐ การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา สถานที่ให้ความรู้ในหมู่บ้าน ฯลฯ ส่วนเกณฑ์การวัดของ ESCAP วัดเรื่องการอ่านออกเขียนได้ อัตราเข้าศึกษาในโรงเรียนและการสำเร็จการศึกษา โอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวนห้องสมุด หนังสือพิมพ์ วิทยุ ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีชีวิตเชิงวัฒนธรรม และด้านการใช้หลักเหตุผลด้วย

สำหรับการศึกษาชั้นนี้ จะได้วัดคุณภาพชีวิตด้านการศึกษาในรายละเอียดดังนี้

- ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและบุตรและอาชีพของบุตร
- ระดับความเป็นอยู่อันเกิดจากความรู้ความสามารถ
- ความต้องการการศึกษาต่อ

ผลการศึกษามีดังนี้

ระดับการศึกษาและอาชีพของบุตร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าร้อยละ 56.2 แยกเป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 52.4 บางพลีร้อยละ 60.3 รองลงมาคือผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 14.7 และตอนปลายร้อยละ 13.3 โดยชาวลาดกระบังจบมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 17.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย 13.7 ส่วนชาวบางพลีจบมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 12.0 และตอนปลายร้อยละ 12.8 ส่วนผู้ที่จบระดับอาชีวศึกษามีร้อยละ 11.8 เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 11.3 และบางพลีร้อยละ 12.3 ในระดับปริญญามีสัดส่วนไม่สูงนัก คือร้อยละ 4.0 เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 5.3 บางพลีร้อยละ 2.6 (ตารางที่ 6.1)

ส่วนการศึกษาของบุตรนั้น ได้สอบถามทั้งบุตรที่จบการศึกษาแล้วและกำลังศึกษาอยู่พบว่า บุตรส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป (ตารางที่ 6.2 และ 6.3)

ด้านอาชีพของบุตร บุตรของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานรับจ้างเอกชน บริษัทหรือโรงงาน รองลงมาคือ ค้าขาย มีอาชีพอิสระ และทำงานราชการหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนอาชีพอื่นๆ เช่น วิศวกร หมอ ฯลฯ หรือเกษตรกรรมมีไม่มากนัก (ตารางที่ 6.4)

ระดับความเป็นอยู่

ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างจัดลำดับสภาพความเป็นอยู่อันเป็นผลมาจากระดับการศึกษา หรือ ความรู้ความสามารถของตนโดยให้ตัวเลือก 3 ระดับ ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างดี ปานกลาง และยังไม่ดี ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับชีวิตความเป็นอยู่ จำแนกตามผู้มีการศึกษาระดับต่างกันแล้ว พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือกลุ่มที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษาขึ้นไปจนถึงระดับปริญญาระบุว่าตนมีสภาพความเป็นอยู่สูงกว่าระดับปานกลาง (ระดับปริญญา ค่าเฉลี่ย 2.14 ระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง ค่าเฉลี่ย 2.02 และระดับอาชีวศึกษา ค่าเฉลี่ย 2.33) กลุ่มที่คิดว่าระดับความเป็นอยู่ของตนเองต่ำกว่าระดับปานกลางมากคือ กลุ่มผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ค่าเฉลี่ย 1.66) ส่วนผู้มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือไม่ได้ศึกษามีค่าเฉลี่ยถึง 1.88 ซึ่งหากเชื่อมโยงกับเรื่องอาชีพในบทถัดไปจะพบว่ากลุ่มการศึกษาต่ำส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและอาชีพอิสระ ซึ่งอาจจะทำให้มีระดับความเป็นอยู่ดีกว่ากลุ่มที่จบประถมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานรับจ้างก็เป็นได้ (ตารางที่ 6.5 และ 6.6)

และเมื่อเปรียบเทียบระดับความเป็นอยู่กับผู้มีสถานภาพสมรสที่ต่างกันแล้ว พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีสภาพภาพสมรสเป็นผู้สมรสมีค่าเฉลี่ยความเป็นอยู่ของตนเองสูงกว่ากลุ่มคนโสด 1.91 : 1.76 ซึ่งหากพิจารณาตามความเป็นจริงแล้วกลุ่มสมรสเป็นกลุ่มที่มีอายุสูงกว่า สร้างฐานะทางเศรษฐกิจมายาวนานกว่า จึงทำให้รู้สึกว่าการเป็นอยู่ของตนเองดีพอสมควร ส่วนกลุ่มคนโสดอายุยังน้อย หน้าที่การงานยังไม่มั่นคง ความเป็นอยู่จึงยังไม่ดีนัก (ตารางที่ 6.7)

เมื่อสอบถามถึงความต้องการที่จะศึกษาต่อพบว่าสัดส่วนผู้ต้องการไม่สูงนัก มีเพียงร้อยละ 36.0 เท่านั้น โดยแยกเป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 40.5 และชาวบางพลีร้อยละ 33.6 (ตารางที่ 6.8) ซึ่งเมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับชีวิตความเป็นอยู่กับการศึกษาต่อ พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มที่มีฐานะค่อนข้างดีและปานกลาง มีสัดส่วนความต้องการศึกษาต่อร้อยละ 27.9 และ 29.5 ส่วนกลุ่มระดับความเป็นอยู่ไม่ค่อยดีมีความต้องการศึกษาต่อถึงร้อยละ 57.5 (ตารางที่ 6.9)

และเมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความต้องการศึกษาต่อระหว่างผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือกลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษา ซึ่งมีความพอใจในระดับความเป็นอยู่ของตนพอสมควร มีความต้องการศึกษาต่อเฉลี่ยต่ำสุดคือ 1.21 (ระดับความต้องการศึกษา = 2 ไม่ต้องการ = 1) ในขณะที่กลุ่มจบการศึกษาและคิดว่าตนเองมีระดับความเป็นอยู่ยังไม่ดี มีความต้องการศึกษาต่อค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 1.53 ซึ่งหากนำอาชีพมาวิเคราะห์ด้วย โดยพบว่าอาชีพของกลุ่มผู้จบประถมศึกษาส่วนใหญ่คือรับจ้าง

ในภาคอุตสาหกรรม หรือบริการ ซึ่งน่าจะมีความเป็นไปได้ว่ากลุ่มผู้ใช้แรงงานเหล่านี้น่าจะได้รับการสนับสนุน ให้เพิ่มพูนความรู้อันเป็นนโยบายด้านการพัฒนาแรงงานของรัฐบาลด้วย

อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่พอใจในระดับความเป็นอยู่ของตนเองแล้วเช่น กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญากลับมีความต้องการศึกษาต่อสูงสุด เฉลี่ยร้อยละ 1.60 ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า กลุ่มนี้อยู่ในอาชีพหรือหน้าที่การทำงานที่ต้องแข่งขันกันในระดับสูง ความต้องการการศึกษาจึงสูงด้วย (ตารางที่ 6.11)

และเมื่อนำประเด็นความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรสมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือผู้เป็นโสดมีความต้องการศึกษาต่อสูงถึงร้อยละ 66.3 ขณะที่กลุ่มสมรส ซึ่งน่าจะจะมีภาระหน้าที่ในการดูแลครอบครัวมาก มีความต้องการศึกษาต่อเพียงร้อยละ 30.0 เท่านั้น (ตารางที่ 6.12)

สำหรับทุนที่จะใช้ในการศึกษาต่อนั้นส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะค่อยๆ สะสมเงินร้อยละ 57.5 ใช้วิธีการประหยัดร้อยละ 6.6 และจะใช้การกู้ยืมร้อยละ 3.3 แต่กลุ่มผู้ต้องการศึกษาต่อร้อยละ 32.6 ระบุว่า มีเงินก็เรียน ไม่มีเงินก็ไม่เรียน สัดส่วนดังกล่าวระหว่างชาวลาดกระบังและบางพลีไม่มีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 6.13)

ตารางที่ 6.1 แสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง			
- ประถมศึกษา ต่ำกว่าประถมศึกษาและไม่ได้ศึกษา	52.4	60.3	56.2
- มัธยมศึกษาตอนต้น	17.3	12.0	14.7
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	13.7	12.8	13.3
- อาชีวศึกษา	11.3	12.3	11.8
- ปริญญา	5.3	2.6	4.0

ตารางที่ 6.2 แสดงการศึกษาของลูก (ที่จบการศึกษาแล้ว)

ระดับการศึกษาของลูก		ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
คนที่ 1	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	17.0	40.4	29.8
	มัธยมศึกษา	51.1	31.6	40.4
	อาชีวศึกษาและปริญญา	31.9	18.0	29.8
		(n = 47)	(n = 57)	(n = 104)
คนที่ 2	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	23.7	47.4	35.5
	มัธยมศึกษา	55.3	39.5	47.4
	อาชีวศึกษาและปริญญา	21.0	13.1	17.1
		(n = 38)	(n = 38)	(n = 76)
คนที่ 3	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	18.2	33.3	26.9
	มัธยมศึกษา	54.5	46.7	50.0
	อาชีวศึกษาและปริญญา	27.3	20.0	23.1
		(n = 22)	(n = 30)	(n = 52)
คนที่ 4	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	50.0	30.8	37.5
	มัธยมศึกษา	14.3	42.3	32.5
	อาชีวศึกษาและปริญญา	35.7	26.9	30.0
		(n = 14)	(n = 26)	(n = 40)
คนที่ 5	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	57.1	38.5	45.0
	มัธยมศึกษา	28.6	46.2	40.0
	อาชีวศึกษาและปริญญา	14.3	15.3	15.0
		(n = 7)	(n = 13)	(n = 20)
คนที่ 6	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	100	28.6	50.0
	มัธยมศึกษา	-	42.8	30.0
	อาชีวศึกษาและปริญญา	-	28.6	20.0
		(n = 3)	(n = 7)	(n = 10)
คนที่ 7	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	-	33.3	33.3
	มัธยมศึกษา	-	-	-
	อาชีวศึกษาและปริญญา	-	66.7	66.7
			(n = 3)	(n = 3)

ตารางที่ 6.3 แสดงการศึกษาของลูก (ที่กำลังศึกษาอยู่)

ระดับการศึกษาของลูก		ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
คนที่ 1	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	58.9	48.3	53.8
	มัธยมศึกษา	21.1	21.8	21.4
	อาชีวศึกษาและปริญญา	20.0	29.9	25.8
		(n = 95)	(n = 87)	(n = 182)
คนที่ 2	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	63.2	50.0	56.1
	มัธยมศึกษา	28.1	22.7	25.2
	อาชีวศึกษาและปริญญา	8.7	27.3	18.7
		(n = 57)	(n = 66)	(n = 123)
คนที่ 3	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	62.5	48.3	54.7
	มัธยมศึกษา	25.0	27.6	26.4
	อาชีวศึกษาและปริญญา	12.5	24.1	18.9
		(n = 24)	(n = 29)	(n = 53)
คนที่ 4	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	100.0	45.5	62.5
	มัธยมศึกษา	-	18.2	12.5
	อาชีวศึกษาและปริญญา	-	36.3	25.0
		(n = 5)	(n = 11)	(n = 16)
คนที่ 5	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	25.0	66.7	42.8
	มัธยมศึกษา	25.0	-	14.4
	อาชีวศึกษาและปริญญา	50.0	33.3	42.8
		(n = 4)	(n = 3)	(n = 7)
คนที่ 6	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	-	100	66.7
	มัธยมศึกษา	100	-	33.3
	อาชีวศึกษาและปริญญา	-	-	-
		(n = 1)	(n = 2)	(n = 3)
คนที่ 7	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	100.0	-	50.0
	มัธยมศึกษา	-	-	-
	อาชีวศึกษาและปริญญา	-	100	50.0
		(n = 1)	(n = 2)	(n = 3)

ตารางที่ 6.4 แสดงการทำงานของลูกที่อยู่ด้วยกัน

	การทำงาน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
คนที่ 1	รับจ้างเอกชน บริษัท โรงงาน	68.3	39.3	52.3
	ค้าขาย อิสระ	12.2	27.7	20.5
	ราชการ รัฐวิสาหกิจ	2.4	10.6	6.8
	อาชีพเฉพาะ (วิศวกร หมอ)	4.8	6.4	5.7
	เกษตรกรรม	2.4	10.6	6.8
	ไม่ได้ทำงาน	9.9	6.4	7.9
		(n = 41)	(n = 47)	(n = 88)
คนที่ 2	รับจ้างเอกชน บริษัท โรงงาน	45.7	52.9	48.8
	ค้าขาย อิสระ	15.2	14.7	15.0
	ราชการ รัฐวิสาหกิจ	32.6	2.9	20.0
	อาชีพเฉพาะ (วิศวกร หมอ)	2.2	8.8	5.0
	เกษตรกรรม	2.2	8.8	5.0
	ไม่ได้ทำงาน	2.2	11.9	6.2
		(n = 46)	(n = 34)	(n = 80)
คนที่ 3	รับจ้างเอกชน บริษัท โรงงาน	61.9	44.4	52.1
	ค้าขาย อิสระ	14.3	14.8	14.6
	ราชการ รัฐวิสาหกิจ	14.3	11.1	12.5
	อาชีพเฉพาะ (วิศวกร หมอ)	-	3.7	2.1
	เกษตรกรรม	-	14.9	8.3
	ไม่ได้ทำงาน	9.5	11.1	10.4
		(n = 21)	(n = 27)	(n = 48)
คนที่ 4	รับจ้างเอกชน บริษัท โรงงาน	57.1	52.5	53.7
	ค้าขาย อิสระ	7.1	22.5	18.5
	ราชการ รัฐวิสาหกิจ	7.1	2.5	3.7
	อาชีพเฉพาะ (วิศวกร หมอ)	-	5.0	3.7
	เกษตรกรรม	7.1	17.5	14.8
	ไม่ได้ทำงาน	21.6	-	5.6
		(n = 14)	(n = 40)	(n = 54)
คนที่ 5	รับจ้างเอกชน บริษัท โรงงาน	57.1	60.0	58.8
	ค้าขาย อิสระ	42.9	30.0	35.3
	เกษตรกรรม	-	10.0	5.9
	(n = 7)	(n = 10)	(n = 17)	
คนที่ 6	รับจ้างเอกชน บริษัท โรงงาน	66.7	71.4	70.0
	ค้าขาย อิสระ	-	14.3	10.0
	รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	-	14.3	10.0
	ไม่ได้ทำงาน	33.3	-	10.0
	(n = 3)	(n = 7)	(n = 10)	
คนที่ 7	รับจ้างเอกชน บริษัท โรงงาน	100.0	-	100.0
		(n = 3)	-	(n = 3)

ตารางที่ 6.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	6	10.1567	1.6928	4.7055*	.0001
ภายในกลุ่ม	466	167.2819	.3597		
รวม	471				

* นัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 6.6 แสดงคะแนนเฉลี่ยของระดับชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่าประถมศึกษา	193	1.8808	.5963
ประถมศึกษา	74	1.6622	.5800
มัธยมศึกษาตอนต้น	69	1.9710	.6410
มัธยมศึกษาตอนปลาย	62	1.9839	.5579
อาชีวศึกษา	18	2.3333	.6860
อาชีวศึกษาชั้นสูง	35	2.0286	.6177
ปริญญาตรี	21	2.1429	.5732

ความเป็นอยู่อย่างไม่ดี = 1

ความเป็นอยู่ปานกลาง = 2

ความเป็นอยู่ค่อนข้างดี = 3

ตารางที่ 6.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความเป็นอยู่อันเกิดจากความรู้ความสามารถระหว่างผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

สถานภาพการสมรส	จำนวน	X	S.D.	t	p
โสด	88	1.7614	.625	-2.15*	.033
สมรส	397	1.9194	.614		

* นัยสำคัญทางสถิติ = .05

ความเป็นอยู่ยังไม่ดี = 1

ความเป็นอยู่ปานกลาง = 2

ความเป็นอยู่ค่อนข้างดี = 3

ตารางที่ 6.8 แสดงความต้องการการศึกษาคือ

ความต้องการศึกษาคือ	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
ต้องการ	40.5	33.6	36.0
ไม่ต้องการ	59.4	66.4	64.0

ตารางที่ 6.9 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มตัวอย่างกับความต้องการศึกษาต่อ

ชีวิตความเป็นอยู่	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	
ค่อนข้างดี	27.9	72.1	100
ปานกลาง	29.5	70.5	100
ยังไม่ดี	57.3	42.7	100
รวม	36.0	64.0	100

$$\chi^2 = 30.28802$$

$$df = 2$$

$$sig = .0000$$

$$\text{นัยสำคัญทางสถิติ} = .001$$

ตารางที่ 6.10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความต้องการศึกษาต่อระหว่างผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	6	9.3241	1.5540	7.1512*	.0000
ภายในกลุ่ม	465	101.0487			
รวม	471	110.3729			

* นัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 6.11 แสดงคะแนนเฉลี่ยของระดับความต้องการศึกษาต่อของกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่าประถมศึกษา	189	1.2116	.4096
ประถมศึกษา	75	1.5333	.5022
มัธยมศึกษาตอนต้น	71	1.4789	.5031
มัธยมศึกษาตอนปลาย	63	1.3810	.4895
อาชีวศึกษา	18	1.5000	.5145
อาชีวศึกษาชั้นสูง	36	1.4722	.5063
ปริญญาตรี	20	1.6000	.5026

ตารางที่ 6.12 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความต้องการศึกษาต่อ

สถานภาพการสมรส	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	
โสด	66.3	33.7	100
สมรส	30.0	70.0	100
รวม	36.9	63.1	100

$$\chi^2 = 40.59267$$

$$df = 1$$

$$sig = .0000$$

$$\text{นัยสำคัญทางสถิติ} = .001$$

ตารางที่ 6.13 แสดงทุนที่จะต้องใช้จ่ายศึกษาต่อ

ทุน	ลาดกระบัง	บางพลี	รวม
ค่อยๆ สะสมไว้เรียน	56.1	59.1	57.5
มีเงินก็เรียน ไม่มีก็ไม่เรียน	35.7	28.9	32.6
ประหยัด	7.1	6.0	6.6
กู้ยืม	1.1	6.0	3.3
รวม	100	100	100

ตอนที่ 7
ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านอาชีพ

7. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านอาชีพ

การศึกษาคุณภาพชีวิตด้านอาชีพของผู้อยู่อาศัยในเขตอุตสาหกรรมฉบับนี้ เน้นเฉพาะอาชีพของผู้ที่อยู่อาศัยในย่านอุตสาหกรรมใหม่ โดยสอบถามรายละเอียดดังนี้ :

- ลักษณะงาน ตำแหน่ง
- ขนาดของสถานประกอบการ
- ฐานะการทำงานและรายได้
- ระยะเวลาการทำงาน วันหยุด
- การทำงานกับเครื่องจักร สารเคมี
- การประท้วง การนัดหยุดงาน
- ทักษะคติต่ออาชีพ

ผลการศึกษามีดังนี้ :

ลักษณะงาน ตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบังและเมืองใหม่บางพลีมีการประกอบอาชีพหลัก 2 อาชีพ คือ การค้าขายและบริการร้อยละ 45.0 และงานในภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 38.4 ถัดมาเป็นการประกอบอาชีพธุรกิจหรืออยู่ในภาคธุรกิจ ร้อยละ 8.0 ทั้งสามอาชีพนี้ชาวลาดกระบังและบางพลีมีสัดส่วนแตกต่างกันเล็กน้อย โดยอาชีพค้าขายสัดส่วนผู้อยู่ในบางพลีสูงกว่าลาดกระบัง ร้อยละ 58.9 : 33.5 ส่วนอาชีพในภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ ในเขตลาดกระบังสูงกว่าบางพลีคือ ร้อยละ 44.0 : 31.7 และ 10.6 : 5.0

อาชีพที่เหลือได้แก่ งานก่อสร้างมีร้อยละ 3.0 เป็นชาวลาดกระบัง ร้อยละ 4.1 บางพลี ร้อยละ 1.7 อาชีพข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 2.3 ซึ่งปรากฏมีแต่ในกลุ่มชาวลาดกระบัง อาชีพด้านสาธารณสุขมีร้อยละ 1.5 เป็นชาวลาดกระบัง ร้อยละ 0.9 บางพลี ร้อยละ 2.2 อาชีพขนส่งมีร้อยละ 1.0 เป็นชาวลาดกระบัง ร้อยละ 1.4 บางพลี ร้อยละ 0.6 นอกจากนั้นเป็นอาชีพเกษตรกรรมมีร้อยละ 0.5 และสาธารณสุขโมคร้อยละ 0.3 ซึ่งทั้ง 2 อาชีพมีปรากฏเฉพาะในกลุ่มชาวลาดกระบังเท่านั้น (ตารางที่ 7.1)

ในส่วนงานประเภทค้าขายและบริการ มีลักษณะงานที่หลากหลาย ได้แก่ การค้าขายเบ็ดเตล็ด ของชำ ฯลฯ มีสัดส่วนมากที่สุด คือ ร้อยละ 40.3 รองลงมาคือ การขายอาหารร้อยละ 29.5 งานบริการอื่นๆ ได้แก่ ร้านเสริมสวย ตัดเลื้อ ซักรีด ฯลฯ ร้อยละ 9.7 ถัดไปเป็นงานพนักงานประเภทต่างๆ เช่น พนักงานขายของ พนักงานรักษาความปลอดภัย มีร้อยละ 7.4 ถัดไปเป็นงานขายเสื้อผ้า ร้อยละ 5.7 งานบริการเบ็ดเตล็ด เช่น เก็บศพ ขับรถรับจ้าง ส่งเอกสาร มีร้อยละ 4.0 และงานช่างต่างๆ ร้อยละ 1.7 ที่เหลือเป็นงานอื่นๆ มีร้อยละ 1.07 เท่านั้น (ตารางที่ 7.2)

ส่วนงานในภาคอุตสาหกรรมนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างทำงานในโรงงานหลายประเภทเช่นกัน โดยส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานผลิตสิ่งทอต่างๆ ตัดเย็บเสื้อผ้า ทำดอกไม้ประดิษฐ์และเครื่องประดับอื่นๆ มีร้อยละ 25.0 รองลงมาเป็นการผลิตอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภคมีร้อยละ 20.3 ถัดมาเป็นโรงงานผลิตเครื่องยนต์ รถยนต์ ชิ้นส่วนรถยนต์ ร้อยละ 16.9 นอกจากนี้เป็นโรงงานผลิตพลาสติก ฯลฯ ร้อยละ 12.2 ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า ร้อยละ 10.8 ผลิตกระดาษหรือทำเฟอร์นิเจอร์ 8.8 ผลิตแก้วและสารเคมีอื่นๆ ร้อยละ 2.7 ผลิตเครื่องจักรขนาดใหญ่ร้อยละ 2.0 และผลิตยาร้อยละ 1.4 (ตารางที่ 7.3)

งานในภาคธุรกิจมีหลายประเภทเช่นเดียวกันโดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างทำงานในแผนกธุรการ บัญชี ฯลฯ ร้อยละ 53.1 รองลงมาเป็นงานบ้าน งานรักษาความสะอาด ความปลอดภัย ร้อยละ 18.8 งานรับส่งเอกสารในองค์กร ร้อยละ 9.4 เท่าๆ กันงานในฝ่ายผลิต ส่วนงานระดับบริหารมีร้อยละ 6.3 และงานพนักงานฝ่ายขายร้อยละ 3.0 (ตารางที่ 7.4)

ขนาดของสถานประกอบการ

กลุ่มผู้ทำงานทุกอาชีพทั้งสองเขตทำงานในสถานประกอบการขนาดต่างๆ ไม่เท่ากัน มีตั้งแต่ทำคนเดียว (มี 1 คน) จนถึงองค์กรขนาดใหญ่ที่มีคนงานมากถึง 6,000 คน โดยขนาดสถานประกอบการของชาวลาดกระบังและบางพลีนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือชาวบางพลีประกอบอาชีพที่ตนเองเป็นเจ้าของกิจการมีคนเดียว 1 คน (คือตนเอง) รวมทั้งสถานประกอบการ ขนาดเล็กที่มีคนไม่เกิน 10 คน มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 63.8 เทียบกับในชาวลาดกระบังที่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 36.2 ในขณะที่สถานประกอบการที่มีคนงานจำนวนมากขึ้นตั้งแต่ 11 - 100 คน ไปจนถึง 601 - 3,000 คน ชาวบางพลีมีสัดส่วนน้อยกว่าในลาดกระบังทุกขนาด นอกจากขนาดใหญ่คนงานอยู่ระหว่าง 3,001 - 6,000 คน มีเฉพาะชาวบางพลีเท่านั้น (ตารางที่ 7.5)

ส่วนการแจกแจงขนาดของสถานประกอบการในอาชีพประเภทต่างๆ พบว่า ในที่ๆ มีคนมากตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป พบในอาชีพ 3 ประเภทเท่านั้น คือ อุตสาหกรรม ธุรกิจ และค้าขาย / บริการ โดยในภาคอุตสาหกรรมสัดส่วนการทำงานในสถานประกอบการที่มีคนมากมีสูงกว่าอาชีพอื่นๆ คือส่วนใหญ่ร้อยละ 26.7 มีคนงานระหว่าง 601 - 3,000 คน ระหว่าง 301 - 600 คน มีร้อยละ 20.0 ส่วนขนาดอื่นๆ มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ไม่เกิน 10 คน มีร้อยละ 12.9 เท่ากับขนาด 11 -100 คน และ 201 - 300 คน ส่วนขนาด 101 - 200 คน มีร้อยละ 13.6 สำหรับภาคธุรกิจร้อยละ 39.3 อยู่ในสถานประกอบการขนาด 11 - 100 คน รองลงมาคือ ขนาด 101 - 200 คน มีร้อยละ 21.4 ส่วนขนาดอื่นมีสัดส่วนรองลงไปตามลำดับ ส่วนอาชีพค้าขายและบริการ พบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 88.6 มีขนาดเล็กมีคนไม่เกิน 10 คน ขณะที่สถานประกอบการขนาดใหญ่ขึ้นมีสัดส่วนเล็กน้อยเท่านั้น (ตารางที่ 7.6)

ฐานะการทำงาน

การศึกษาของผู้ประกอบอาชีพต่างๆ พบว่ามีเพียงงานสาธารณสุข ธุรกิจ ค้าขาย / บริการ และครูเท่านั้น ที่มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยภาคอุตสาหกรรมมีผู้จบระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 51.3 เช่นเดียวกับงานก่อสร้างที่จบประถมศึกษาร้อยละ 41.7 งานค้าขายจบประถมศึกษา ร้อยละ 68.0 และงานขนส่งจบประถมศึกษาร้อยละ 50.0 (ตารางที่ 7.7)

ฐานะการทำงานในอาชีพต่างๆ ซึ่งได้แก่ การเป็นพนักงานประจำ พนักงานชั่วคราวและเจ้าของกิจการ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชาวลาดกระบังและบางพลีพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยชาวลาดกระบังส่วนใหญ่เป็นพนักงานประจำ (ร้อยละ 57.6) ขณะที่ชาวบางพลีส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการ (ร้อยละ 56.7) (ตารางที่ 7.8) ซึ่งเมื่อแยกตามอาชีพประเภทต่างๆ แล้วพบว่าผู้ที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีฐานะเป็นลูกจ้างประจำ (ร้อยละ 70.6) เช่นเดียวกับในภาคธุรกิจ (ร้อยละ 90.6) ขณะที่ส่วนใหญ่ของผู้มีอาชีพค้าขาย / บริการ คือ ร้อยละ 79.9 มีฐานะเป็นเจ้าของกิจการ (ตารางที่ 7.9)

รายได้

ลักษณะรายได้มี 4 ประเภทได้แก่ รายได้เป็นรายวัน รายเดือน รายสัปดาห์ และงานเหมา นั้น พบว่าระหว่างชาวลาดกระบัง และบางพลีมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยชาวลาดกระบังส่วนใหญ่มีรายได้เป็นรายเดือน ร้อยละ 55.3 รองลงมาคือ รายวันร้อยละ 42.4 ส่วนชาวบางพลีมีลักษณะกลับกันคือ มีรายได้เป็นรายวันเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.4 และรายเดือนรองลงมาคือ ร้อยละ 32.6 (ตารางที่ 7.10) เมื่อแยกตามอาชีพพบว่า ภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจส่วนใหญ่มีรายได้เป็นรายเดือนร้อยละ 60.3 และ 90.6 ส่วนอาชีพค้าขาย / บริการนั้นมีรายได้เป็นรายวันเป็นส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 81.0 (ตารางที่ 7.11)

เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างฐานะการทำงานและลักษณะรายได้ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มที่มีฐานะเป็นพนักงานประจำ ส่วนใหญ่มีรายได้เป็นรายเดือน ร้อยละ 79.9 ส่วนพนักงานชั่วคราวและเจ้าของกิจการส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 73.1 และ 84.5 มีรายได้เป็นรายวัน (ตารางที่ 7.12)

ระยะเวลาการทำงาน

ระยะเวลาการทำงานในแต่ละวันมีตั้งแต่วันละไม่ถึง 4 ชั่วโมง ถึงวันละประมาณ 20 ชั่วโมง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชาวลาดกระบังและบางพลีพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยชาวลาดกระบังซึ่งส่วนใหญ่เป็นพนักงานประจำมีรายได้เป็นรายเดือน จะทำงานวันละระหว่าง 7-8 ชั่วโมงเป็นส่วนใหญ่ คือร้อยละ 40.5 รองลงมาคือวันละ 9-10 ชั่วโมงร้อยละ 33.0 ส่วนชาวบางพลีซึ่งส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการมีรายได้เป็นรายวัน จะทำงานวันละ 11-15 ชั่วโมงเป็นส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 36.0 และมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 13.5 ที่ทำงานวันละ 16-20 ชั่วโมง (ตารางที่ 7.13) ซึ่งเมื่อจำแนกตามอาชีพแล้วพบว่าในภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจทำงานระหว่าง 7-8 ชั่วโมงต่อวันเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.3 และ 53.1 ส่วนอาชีพค้าขาย / บริการส่วนใหญ่ทำงานวันละ 11-15 ชั่วโมง คือ ร้อยละ 49.2 (ตารางที่ 7.14)

เวลาที่เริ่มต้นการทำงานระหว่างชาวลาดกระบังและบางพลีก็มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่วนใหญ่ของทั้งสองเขตเริ่มต้นทำงานในเวลา 8.00 น. เป็นชาวลาดกระบัง ร้อยละ 49.1 บางพลีร้อยละ 42.7 รองลงมาคือเริ่มต้นเวลา 7.00 น. ทั้งสองเขตเช่นกันคือ ลาดกระบังร้อยละ 21.0 และบางพลีร้อยละ 18.5 แต่ที่มีความแตกต่างคือ สัดส่วนผู้ที่เริ่มต้นทำงานในเวลา 6.00 น. ในบางพลีสูงกว่าลาดกระบังมากคือ ร้อยละ 15.7 : 6.1 (ตารางที่ 7.15) เมื่อจำแนกตามอาชีพ ที่เริ่มทำงานตั้งแต่มก่อน 5.00 น. คือ อุตสาหกรรมและค้าขาย / บริการ แต่สัดส่วนต่างกันมาก คือ อุตสาหกรรมมีร้อยละ 1.3 ค้าขาย / บริการ 6.2 นอกนั้นส่วนใหญ่จะเริ่มเวลา 8.00 น. (ตารางที่ 7.16)

ส่วนเวลาในการเลิกงานพบว่ามีความแตกต่างระหว่างชาวลาดกระบังและบางพลีอีกเช่นกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001 โดยชาวลาดกระบังส่วนใหญ่เลิกงานเวลา 16.00 - 17.00 น. ร้อยละ 55.1 ขณะที่ชาวบางพลีส่วนใหญ่เลิกเวลาเดียวกันแต่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 35.4 ขณะที่สัดส่วนการเลิกงานเวลา 20.00 - 21.00 น. สูงกว่าชาวลาดกระบังมาก คือร้อยละ 29.8 : 3.3 (ตารางที่ 7.17) โดยเมื่อจำแนกตามอาชีพแล้วจะพบว่า อาชีพที่มีสัดส่วนการเลิกงานช่วงค่ำถึงดึกในสัดส่วนที่สูงคือ อาชีพค้าขาย / บริการ คือเลิกเวลา 20.00 - 21.00 น. ร้อยละ 27.1 เลิกเวลา 22.00 - 24.00 น. ร้อยละ 31.6 (ตารางที่ 7.18)

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนวันทำงานในแต่ละสัปดาห์พบว่า ชาวลาดกระบังส่วนใหญ่ทำงานสัปดาห์ละ 6 วัน ร้อยละ 48.1 ชาวบางพลีส่วนใหญ่ทำทุกวันคือ สัปดาห์ละ 7 วัน ร้อยละ 54.2 (ตารางที่ 7.19) และเมื่อจำแนกตามอาชีพพบว่า อาชีพค้าขาย / บริการ ทำงานสัปดาห์ละ 7 วัน สูงถึง ร้อยละ 71.0 (ตารางที่ 7.20) ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนวันหยุดในแต่ละเดือนซึ่งพบว่าชาวลาดกระบังและบางพลีมีจำนวนวันหยุดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยชาวลาดกระบังส่วนใหญ่ได้หยุดเดือนละ 3-4 วัน ร้อยละ 46.3 ขณะที่ชาวบางพลีส่วนใหญ่ไม่มีวันหยุดร้อยละ 58.3 (ตารางที่ 7.21) โดยอาชีพที่ไม่มีวันหยุดคือ ค้าขาย / บริการ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 71.5 ขณะที่อาชีพอุตสาหกรรมร้อยละ 60.8 หยุด

เดือนละ 3 - 4 วัน และร้อยละ 21.6 หยุดเดือนละ 7 - 8 วัน และอาชีพธุรกิจหยุดเดือนละ 3 - 4 วัน ร้อยละ 43.7 และหยุดเดือนละ 7 - 8 วัน ร้อยละ 43.8 (ตารางที่ 7.22)

ความเสี่ยงในการทำงาน

การวิจัยครั้งนี้ได้สอบถามถึงความเสี่ยงในการทำงาน 2 ชนิด คือ ความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากเครื่องจักร และความเสี่ยงอันเกิดจากการสัมผัสสารเคมี

ผลการศึกษามีดังนี้ ทั้งชาวลาดกระบังร้อยละ 23.9 และบางพลี 15.0 ต้องทำงานโดยใช้เครื่องจักร (ตารางที่ 7.23) ทั้งนี้ผู้อยู่ในภาคอุตสาหกรรมต้องใช้เครื่องจักรในสัดส่วนที่สูงที่สุดคือ ร้อยละ 46.4 รองลงมาคืองานก่อสร้าง ใช้เครื่องจักรร้อยละ 25.0 และค้าขาย / บริการ ใช้ร้อยละ 2.2 (ตารางที่ 7.24) เครื่องจักรที่ใช้ในการทำงานอาจเป็นอันตรายทั้งใบหน้า หูตา มือเท้า ศรีษะและร่างกาย (ลำตัว) โดยมือเท้ามีส่วนที่อาจได้รับอันตรายมากที่สุด ร้อยละ 71.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานกับเครื่องจักรมีส่วนพหุประมาทที่เคยได้รับอันตรายจากเครื่องจักร โดยได้รับอันตรายที่มือเท้าในสัดส่วนสูงสุดเช่นกัน คือ ร้อยละ 28.2 (ตารางที่ 7.25)

ส่วนความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากสารเคมีซึ่งกลุ่มตัวอย่างชาวลาดกระบังร้อยละ 11.5 และ บางพลี ร้อยละ 7.8 ต้องทำงานโดยสัมผัสกับสารเคมีนั้น (ตารางที่ 7.26) คือผู้ที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมทั้งสิ้น (ตารางที่ 7.27) โดยส่วนใหญ่ผู้ทำงานจะสัมผัสกับสารเคมีทางมือเท้ามากที่สุด ร้อยละ 61.5 โดยมีผู้เคยได้รับอันตรายที่มือเท้าในสัดส่วนที่สูงเช่นกัน คือร้อยละ 28.2 (ตารางที่ 7.28)

การประท้วง / นัดหยุดงาน / ตกงาน

ในการประกอบอาชีพ ทั้งชาวลาดกระบังและบางพลีมีผู้ไม่ประสบการณ์ในการประท้วง / นัดหยุดงานเล็กน้อย คือ ชาวลาดกระบัง ร้อยละ 6.6 บางพลีร้อยละ 3.0 และชาวลาดกระบังเคยตกงานร้อยละ 27.1 บางพลีร้อยละ 18.6 (ตารางที่ 7.29) กลุ่มที่เคยประท้วง / นัดหยุดงาน เป็นผู้อยู่ในภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 10.3 และจากภาคธุรกิจร้อยละ 6.5 ส่วนการตกงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างจากภาคอุตสาหกรรมเคยตกงานร้อยละ 25.9 งานก่อสร้างมีร้อยละ 36.4 ธุรกิจร้อยละ 36.7 ค้าขาย / บริการร้อยละ 17.2 ขนส่งร้อยละ 50.0 และข้าราชการ / พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 22.2 (ตารางที่ 7.30)

ทัศนคติต่ออาชีพ

ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาชั้นนี้วัดจากการแสดงผลในการประกอบอาชีพ การมีแผนการทำงาน ความเหมาะสมของงานกับความรู้ของตน การปฏิบัติตนเมื่อประสบปัญหา ความภูมิใจในอาชีพ และความสำคัญของอาชีพตนเองต่อสังคม ผลการศึกษามีดังนี้ :

เหตุผลในการประกอบอาชีพซึ่งผู้วิจัยให้ตัวเลือกไว้ 3 ประเด็น คือ เหมาะสมกับผู้ตอบ ทำตามบรรพบุรุษและหาอาชีพอื่นที่ดีกว่านี้ไม่ได้นั้น มี 3 อาชีพที่มีผู้ตอบว่าทำตามบรรพบุรุษ แม้จะมีสัดส่วนไม่สูงนักก็ตาม ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และค้าขาย / บริการ อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในปัจจุบันเพราะเห็นว่าเหมาะกับตนเอง ชาวลาดกระบัง ร้อยละ 72.9 บางพลี ร้อยละ 72.0 (ตารางที่ 7.31)

ส่วนการวางแผนเรื่องการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงเรื่องงานไปตามเหตุการณ์ คือลาดกระบังร้อยละ 44.0 และบางพลีร้อยละ 47.1 รองลงมาคือ วางแผนตามขั้นตอนและปรับเปลี่ยนตามเหตุการณ์ เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 35.4 และบางพลีร้อยละ 37.9 และมีส่วนน้อยที่ปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตามโชคชะตา เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 20.6 บางพลีร้อยละ 15.0 (ตารางที่ 7.32)

ในการสอบถามความคิดเห็นว่างานที่ตนเองทำนั้นเหมาะสมกับความรู้ของตนหรือไม่ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมกับความรู้ เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 93.2 บางพลีร้อยละ 91.3 ที่เห็นว่างานนั้นสูงกว่าความรู้ตนเองเป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 2.0 บางพลีร้อยละ 1.7 และที่เห็นว่าต่ำกว่าความรู้ตนเอง เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 4.9 บางพลีร้อยละ 6.9 (ตารางที่ 7.33)

และเมื่อตนเองประสบปัญหาในการทำงานกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติต่างๆ กัน โดยส่วนใหญ่ยื่นหยัดสู้ต่อไป แต่ชาวบางพลีมีสัดส่วนในการปฏิบัติดังกล่าวสูงกว่าชาวลาดกระบังคือ ร้อยละ 81.7 : 57.9 ในขณะที่การปฏิบัติในลักษณะทบทวนไตร่ตรอง ในส่วนของชาวลาดกระบังมีสัดส่วนที่สูงกว่าชาวบางพลีคือ การคิดว่าทำไปจึงล้มเหลวแล้วค่อยตัดสินใจสู้ของชาวลาดกระบังมีร้อยละ 29.7 ขณะที่ชาวบางพลีมีร้อยละ 15.4 ส่วนการปฏิบัติลักษณะยอมแพ้แก่โชคชะตาของชาวลาดกระบังก็มีสัดส่วนที่สูงกว่าเช่นกันคือ ร้อยละ 12.4 บางพลีร้อยละ 3.0 (ตารางที่ 7.34)

ส่วนความรู้สึภภาคภูมิใจในอาชีพและการตระหนักถึงความสำคัญของอาชีพตนเอง ชาวลาดกระบังมีสัดส่วนของความภาคภูมิใจในอาชีพตนเองมากกว่าชาวบางพลีคือ ชาวลาดกระบังมีร้อยละ 51.5 ขณะที่ชาวบางพลีมีร้อยละ 44.4 แต่การตระหนักถึงความสำคัญของอาชีพตนเองที่มีต่อสังคมชาวบางพลีมีสัดส่วนที่คิดว่าสำคัญมากกว่าชาวลาดกระบังคือ ร้อยละ 43.0 : 30.4 (ตารางที่ 7.36)

ตารางที่ 7.1 แสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	ลาดกระบัง		บางพลี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ค้าขาย	73	33.5	106	58.9	179	45.0
2. อุตสาหกรรม	96	44.0	57	31.7	153	38.4
3. ธุรกิจ	23	10.6	9	5.0	32	8.0
4. ก่อสร้าง	9	4.1	3	1.7	12	3.0
5. ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ครู	9	4.1	-	-	9	2.3
6. สาธารณสุข	2	0.9	4	2.2	6	1.5
7. ขนส่ง	3	1.4	1	0.6	4	1.0
8. เกษตรกรรม	2	0.9	-	-	2	0.5
9. สาธารณูปโภค (ประปา)	1	0.5	-	-	1	0.3
รวม	218	54.8	180	45.2	398	100.0

ตารางที่ 7.2 แสดงลักษณะงานประเภทค้าขายและบริการ

ลักษณะงาน	ลาดกระบัง		บางพลี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ค้าขายเบ็ดเตล็ด ของชำ	23	31.9	48	46.2	71	40.3
2. ขายอาหาร	26	36.1	26	25.0	52	29.5
3. สถานบริการเช่น ร้านเสริมสวย ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านซักรีด สัณูเกออร์ โรงแรม	3	4.2	14	13.5	17	9.7
4. พนักงานขายของ พนักงานรักษาความปลอดภัย ในห้าง	10	13.9	3	2.9	13	7.4
5. ขายเสื้อผ้า	3	4.2	7	6.7	10	5.7
6. บริการรับส่งเอกสาร เก็บศพ	5	6.9	2	1.9	7	4.0
7. ช่างต่างๆ	-	-	3	2.9	3	1.7
8. อื่นๆ	2	2.8	1	1.0	3	1.7
รวม	72	40.9	104	59.1	176	100

ตารางที่ 7.3 แสดงผลิตภัณฑ์จากสถานประกอบการของผู้ทำงานภาคอุตสาหกรรม

ผลิตภัณฑ์	ลาดกระบ้ง		บางพลี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เสื้อผ้า เครื่องประดับ ดอกไม้ประดิษฐ์	29	30.9	8	14.8	37	25.0
2. อาหาร เครื่องอุปโภค บริโภค	27	28.7	3	5.6	30	20.3
3. รถยนต์ เครื่องยนต์ ชิ้นส่วนรถยนต์	7	7.4	18	33.3	25	16.9
4. พลาสติก เครื่องหนัง เลื่อน้ำมัน	11	11.7	7	13.0	18	12.2
5. อุปกรณ์ไฟฟ้า	7	7.4	9	16.7	16	10.8
6. ผลิตภัณฑ์กระดาษ เฟอร์นิเจอร์	7	7.4	6	11.1	13	8.8
7. แก้ว สารเคมี	2	2.1	2	3.7	4	2.7
8. เครื่องจักรขนาดใหญ่	2	2.1	1	1.9	3	2.0
9. ยา	2	2.1	-	-	2	1.4
รวม	94	63.5	54	36.5	148	100

ตารางที่ 7.4 แสดงลักษณะงานของผู้ทำงานในภาคธุรกิจ

ลักษณะงาน	ลาดกระบัง		บางพลี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. งานธุรการ	16	69.6	1	11.1	17	53.1
2. งานแม่บ้าน พนักงานรักษาความปลอดภัย	2	8.7	4	44.4	6	18.8
3. พนักงานรับส่งเอกสาร	2	8.7	1	11.1	3	9.4
4. พนักงานฝ่ายผลิต	2	8.7	1	11.1	3	9.4
5. ผู้บริหาร	1	4.3	1	11.1	2	6.3
6. พนักงานขาย	-	-	1	11.1	1	3.0
รวม	23	71.9	9	28.1	32	100

ตารางที่ 7.5 เปรียบเทียบจำนวนคนงานในสถานประกอบการของผู้ทำงานที่อยู่ในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	1-10 คน	11-100 คน	101-200 คน	201-300 คน	301-600 คน	601-3,000 คน	3,001-6,000 คน	รวม
ลาดกระบัง	71 (36.2)	42 (21.4)	19 (9.7)	13 (6.6)	26 (13.3)	25 (12.8)	-	196 (53.0)
บางพลี	111 (63.8)	15 (8.6)	8 (4.6)	9 (5.2)	9 (5.2)	19 (10.9)	3 (1.7)	174 (47.0)
รวม	182 (49.2)	57 (15.4)	27 (7.3)	22 (5.9)	35 (9.5)	44 (11.9)	3 (0.8)	370 (100)

$\chi^2 = 37.68990$

df = 6

Sig = .0000

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 7.6 แสดงจำนวนคนงานในสถานที่ทำงานของผู้มีอาชีพต่างๆ

อาชีพ	จำนวน 1-10คน	11-100คน	101-200คน	201-300คน	301-600คน	601-3000 คน	3001-6000 คน	รวม
เกษตรกรรม	1 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (0.3)
อุตสาหกรรม	18 (12.9)	18 (12.9)	19 (13.6)	18 (12.9)	28 (20.0)	36 (25.7)	3 (2.1)	140 (37.8)
ก่อสร้าง	4 (36.4)	4 (36.4)	1 (9.1)	1 (9.1)	1 (9.1)	- (0.0)	- (0.0)	11 (3.0)
สาธาณูปโภค	- (0.0)	1 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (0.3)
สาธารณสุข	3 (50.0)	3 (50.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	6 (1.6)
ธุรกิจ	1 (3.6)	11 (39.3)	6 (21.4)	1 (3.6)	4 (14.3)	5 (17.9)	- (0.0)	28 (7.6)
ค้าขาย,บริการ	155 (88.6)	15 (8.6)	- (0.0)	1 (0.6)	1 (0.6)	3 (1.7)	- (0.0)	175 (47.3)
ขนส่ง	- (0.0)	- (0.0)	1 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (0.3)
ข้าราชการ	- (0.0)	5 (71.4)	- (0.0)	1 (14.3)	1 (14.3)	- (0.0)	- (0.0)	7 (1.9)
รัฐวิสาหกิจ	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)
ครู	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)
รวม	182 (49.2)	57 (15.4)	27 (7.3)	22 (5.9)	35 (9.5)	44 (11.9)	3 (0.8)	370 (100)

ตารางที่ 7.7 แสดงการศึกษาของผู้มีอาชีพต่างๆ

อาชีพ	ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษา	ปริญญา	รวม
เกษตรกรรม		2	-	-	-	2
		(100)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.5)
อุตสาหกรรม		78	55	19	-	152
		(51.3)	(36.2)	(35.2)	(0.0)	(38.4)
ก่อสร้าง		5	4	3	-	12
		(41.7)	(33.3)	(25.0)	(0.0)	(3.0)
สาธารณสุข		-	1	-	-	1
		(0.0)	(100)	(0.0)	(0.0)	(0.3)
สาธารณสุข		1	2	-	3	6
		(16.7)	(33.3)	(0.0)	(50.0)	(1.5)
ธุรกิจ		7	8	11	6	32
		(21.5)	(25.0)	(34.4)	(18.8)	(8.1)
ค้าขาย , บริการ		121	39	15	3	178
		(68.0)	(21.9)	(8.4)	(1.7)	(44.9)
ขนส่ง		2	1	1	-	4
		(50.0)	(25.0)	(25.0)	(0.0)	(1.0)
ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ครู		1	-	5	3	9
		(11.1)	(0.0)	(55.6)	(20.0)	(2.3)
รวม		217	110	54	15	396
		(54.8)	(27.8)	(13.6)	(3.8)	(100)

ตารางที่ 7.8 เปรียบเทียบฐานะการทำงานของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	พนักงานประจำ	พนักงานชั่วคราว	เจ้าของกิจการ	รวม
ลาดกระบัง	125 (57.6)	32 (14.7)	60 (27.6)	217 (54.7)
บางพลี	65 (36.1)	13 (7.2)	102 (56.7)	180 (45.3)
รวม	190 (47.9)	45 (11.3)	162 (40.8)	397 (100)

$$\chi^2 = 34.71162$$

$$df = 2$$

$$Sig = .0000$$

$$\text{ระดับนัยสำคัญทางสถิติ} = .001$$

ตารางที่ 7.9 แสดงฐานะการทำงานของผู้มีอาชีพต่างๆ

อาชีพ	ฐานะ	พนักงานประจำ	พนักงานชั่วคราว	เจ้าของกิจการ	รวม
เกษตรกรรม		-	-	2	2
		(0.0)	(0.0)	(100)	(0.5)
อุตสาหกรรม		108	33	12	153
		(70.6)	(21.6)	(7.8)	(38.5)
ก่อสร้าง		8	-	4	12
		(66.7)	(0.0)	(33.3)	(3.0)
สาธารณสุข		1	-	-	1
		(100)	(0.0)	(0.0)	(0.3)
สาธารณสุข		6	-	-	6
		(100)	(0.0)	(0.0)	(1.5)
ธุรกิจ		29	2	1	32
		(90.6)	(6.3)	(3.1)	(8.1)
ค้าขาย บริการ		27	9	143	179
		(15.1)	(5.0)	(79.9)	(45.1)
ขนส่ง		3	-	-	3
		(100)	(0.0)	(0.0)	(0.8)
ข้าราชการ		8	1	-	8
		(88.9)	(11.1)	(0.0)	(2.3)
ครู					
	รวม	190	45	162	397
		(47.9)	(11.3)	(40.8)	(100)

ตารางที่ 7.10 เปรียบเทียบลักษณะรายได้ของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	รายวัน	รายเดือน	รายสัปดาห์	งานเหมา	รวม
ลาดกระบัง	92 (42.4)	120 (55.3)	3 (1.4)	2 (0.9)	217 (54.9)
บางพลี	111 (62.4)	58 (32.6)	8 (4.5)	1 (0.6)	178 (45.1)
รวม	203 (51.4)	178 (45.1)	11 (2.8)	3 (0.8)	395 (100)

$$\chi^2 = 22.34711$$

$$df = 3$$

$$\text{Sig} = .0001$$

$$\text{ระดับนัยสำคัญทางสถิติ} = .001$$

ตารางที่ 7.11 แสดงลักษณะรายได้ของผู้มีอาชีพต่างๆ

อาชีพ	รายได้	รายวัน	รายเดือน	รายสัปดาห์	งานเหมา	รวม
เกษตรกรรม	-	-	2	-	-	2
	(0.0)		(100)	(0.0)	(0.0)	(0.5)
อุตสาหกรรม	53	53	91	3	4	151
	(35.1)		(60.3)	(2.0)	(2.6)	(38.2)
ก่อสร้าง	1	1	8	-	3	12
	(8.3)		(66.7)	(0.0)	(25.0)	(3.0)
สาธารณสุข	-	-	1	-	-	1
	(0.0)		(100)	(0.0)	(0.0)	(0.3)
สาธารณสุข	-	-	6	-	-	6
	(0.0)		(100)	(0.0)	(0.0)	(1.5)
ธุรกิจ	3	3	29	-	-	32
	(9.4)		(90.6)	(0.0)	(0.0)	(8.1)
ค้าขาย , บริการ	145	145	30	-	4	179
	(81.0)		(16.8)	(0.0)	(2.2)	(45.3)
ขนส่ง	1	1	2	-	-	3
	(33.3)		(66.7)	(0.0)	(0.0)	(0.8)
ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ครู	-	-	9	-	-	9
	(0.0)		(100)	(0.0)	(0.0)	(2.3)
รวม		203	178	11	3	395
		(51.4)	(45.1)	(2.8)	(0.8)	(100)

ตารางที่ 7.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างฐานะการทำงานและลักษณะรายได้

รายได้	รายวัน	รายเดือน	รายสัปดาห์	งานเหมา	รวม
ฐานะการทำงาน					
พนักงานประจำ	34 (18.0)	151 (79.9)	2 (1.1)	2 (1.1)	189 (47.8)
พนักงานชั่วคราว	33 (73.1)	11 (24.4)	1 (1.5)	- (0.0)	45 (11.4)
เจ้าของกิจการ	136 (84.5)	16 (9.9)	- (0.0)	9 (5.6)	161 (40.8)
รวม	203 (51.4)	178 (45.1)	3 (0.7)	11 (2.8)	395 (100)

$$\chi^2 = 189.27570$$

$$df = 6$$

$$Sig = .0000$$

$$\text{ระดับนัยสำคัญทางสถิติ} = .001$$

ตารางที่ 7.13 เปรียบเทียบระยะเวลาการทำงานของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	1-4 ชม.	5-6 ชม.	7-8 ชม.	9-10 ชม.	11-15 ชม.	16-20 ชม.	ไม่แน่นอน	รวม
ลาดกระบัง	3 (1.4)	6 (2.8)	87 (40.5)	71 (33.0)	39 (18.1)	2 (0.9)	7 (3.3)	215 (54.7)
บางพลี	1 (0.6)	3 (1.7)	50 (28.1)	36 (20.2)	64 (36.0)	24 (13.5)	- -	178 (45.3)
รวม	4 (1.0)	9 (2.3)	137 (34.9)	107 (27.2)	103 (26.2)	26 (6.6)	7 (1.8)	393 (100)

$$\chi^2 = 52.10302$$

$$df = 6$$

$$Sig = .0000$$

$$\text{ระดับนัยสำคัญทางสถิติ} = .001$$

ตารางที่ 7.14 แสดงระยะเวลาการทำงานอาชีพต่างๆ

อาชีพ	ระยะเวลา	1-4 ชม.	5-6 ชม.	7-8 ชม.	9-10 ชม.	11-15 ชม.	16-20 ชม.	ไม่แน่นอน	รวม
						ชม.	ชม.	นอน	
เกษตรกรรม		-	-	-	1	1	-	-	2
		(0.0)	(0.0)	(0.0)	(50.)	(50.0)	(0.0)	(0.0)	(0.5)
อุตสาหกรรม		-	2	76	59	13	-	1	151
		(0.0)	(1.3)	(50.3)	(39.1)	(8.6)	(0.0)	(2.7)	(38.4)
ก่อสร้าง		-	-	5	6	-	-	1	12
		(0.0)	(0.0)	(41.7)	(50.0)	(0.0)	(0.0)	(8.3)	(3.1)
สาธารณสุข		-	-	1	-	-	-	-	1
		(0.0)	(0.0)	(100)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.3)
สาธารณสุข		-	-	6	-	-	-	-	6
		(0.0)	(0.0)	(100)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(1.5)
ธุรกิจ		-	-	17	12	2	-	1	32
		(0.0)	(0.0)	(53.1)	(37.5)	(6.3)	(0.0)	(3.1)	(8.1)
ค้าขาย , บริการ		4	7	23	26	87	26	4	177
		(2.3)	(4.0)	(13.0)	(14.7)	(49.2)	(14.7)	(2.3)	(45.0)
ขนส่ง		-	-	1	2	-	-	-	3
		(0.0)	(0.0)	(33.3)	(66.7)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.8)
ข้าราชการ		-	-	8	1	-	-	-	9
		(0.0)	(0.0)	(88.9)	(11.1)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(2.3)
รัฐวิสาหกิจ		-	-	-	-	-	-	-	-
ครู		-	-	-	-	-	-	-	-
รวม		4	9	13	107	103	26	7	393
		(1.0)	(2.3)	(34.9)	(27.2)	(26.2)	(6.6)	(1.8)	(100)

ตารางที่ 7.15 เปรียบเทียบเวลาเริ่มต้นทำงานของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	3.00 - 5.00	6.00	7.00	8.00	9.00	10.00- 12.00	13.00- 16.00	17.00- 21.00	ไม่แน่ นอน	รวม
ลาดกระบัง	6 (2.8)	13 (6.1)	45 (21.0)	105 (49.1)	21 (9.8)	7 (3.3)	8 (3.7)	2 (0.9)	7 (3.3)	214 (54.6)
บางพลี	7 (3.9)	28 (15.7)	33 (18.5)	76 (42.7)	12 (6.7)	6 (3.4)	8 (4.5)	7 (3.9)	1 (0.6)	178 (45.4)
รวม	13 (3.3)	41 (10.5)	78 (19.9)	181 (46.2)	33 (8.4)	13 (3.3)	16 (4.1)	9 (2.3)	8 (2.0)	393 (100)

$$\chi^2 = 18.71828$$

$$df = 8$$

$$Sig = .0164$$

$$\text{ระดับนัยสำคัญทางสถิติ} = .05$$

ตารางที่ 7.16 แสดงเวลาเริ่มต้นทำงานของผู้มีอาชีพต่างๆ

เวลาเริ่มทำงาน อาชีพ	03.00- 05.00	6.00	7.00	8.00	9.00	10.00- 12.00	13.00- 16.00	17.00- 21.00	ไม่แน่ นอน	รวม
เกษตรกรรม	- (0.0)	1 (50.)	- (0.0)	1 (50.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	2 (0.5)
อุตสาหกรรม	2 (1.3)	4 (2.7)	37 (24.7)	91 (60.7)	7 (4.6)	1 (0.7)	2 (1.3)	4 (2.7)	2 (1.3)	150 (38.3)
ก่อสร้าง	- (0.0)	- (0.0)	2 (16.7)	8 (66.7)	1 (8.3)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	.1 (8.3)	12 (2.9)
สาธาณูปโภค	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (0.3)
สาธารณสุข	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	5 (83.3)	1 (16.7)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	6 (1.5)
ธุรกิจ	- (0.0)	1 (3.1)	3 (9.4)	20 (62.5)	5 (15.6)	- (0.0)	1 (3.1)	- (0.0)	2 (6.3)	32 (8.2)
ค้าขาย,บริการ	11 (6.2)	34 (19.2)	35 (19.8)	48 (27.1)	16 (9.0)	12 (6.8)	13 (7.3)	5 (2.8)	3 (1.7)	177 (45.2)
ขนส่ง	- (0.0)	1 (33.3)	1 (33.3)	1 (33.3)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	3 (0.8)
ข้าราชการ	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	6 (66.7)	3 (33.3)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	9 (2.3)
รัฐวิสาหกิจ										
ครู										
รวม	13 (3.3)	41 (10.5)	78 (19.9)	181 (46.2)	33 (8.4)	13 (3.3)	16 (4.1)	9 (2.3)	8 (2.0)	392 (100)

ตารางที่ 7.17 เปรียบเทียบเวลาการเลิกงานของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	1.00 - 6.00 น.	10.00 - 13.00 น.	14.00 - 15.00 น.	16.00 - 17.00 น.	18.00 - 19.00 น.	20.00 - 21.00 น.	22.00 - 24.00 น.	ไม่แน่ นอน	รวม
ลาดกระบัง	3 (1.4)	5 (2.3)	24 (11.2)	118 (55.1)	27 (12.6)	22 (10.3)	7 (3.3)	8 (3.7)	214 (54.6)
บางพลี	9 (5.1)	-	12 (6.7)	63 (35.4)	7 (3.9)	33 (18.5)	53 (29.8)	1 (0.6)	178 (45.4)
รวม	12 (3.1)	5 (1.3)	36 (9.2)	181 (46.2)	34 (8.7)	55 (14.0)	60 (15.3)	9 (2.3)	392 (100)

$$\chi^2 = 80.76356$$

$$df = 7$$

$$Sig = .0000$$

$$\text{ระดับนัยสำคัญทางสถิติ} = .001$$

ตารางที่ 7.18 แสดงเวลาการเลิกงานของผู้มีอาชีพต่างๆ

เวลาเริ่มทำงาน อาชีพ	01.00- 06.00	10.00- 13.00	14.00- 15.00	16.00- 17.00	18.00- 19.00	20.00- 21.00	22.00- 24.00	ไม่แน่ นอน	รวม
เกษตรกรรม	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	2 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	2 (0.5)
อุตสาหกรรม	4 (2.7)	- (0.0)	26 (17.3)	102 (68.0)	6 (4.0)	7 (4.7)	3 (2.0)	2 (1.3)	150 (38.3)
ก่อสร้าง	- (0.0)	- (0.0)	1 (8.3)	9 (75.0)	1 (8.3)	- (0.0)	- (0.0)	1 (8.3)	12 (3.1)
สาธารณสุขโรค	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (0.3)
สาธารณสุข	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	6 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	6 (1.5)
ธุรกิจ	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	28 (87.5)	1 (3.1)	- (0.0)	1 (3.1)	2 (6.3)	32 (8.2)
ค้าขาย,บริการ	8 (4.5)	5 (2.8)	9 (5.1)	21 (11.9)	26 (14.7)	48 (27.1)	56 (31.6)	4 (2.3)	177 (45.2)
ขนส่ง	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	3 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	3 (0.8)
ข้าราชการ	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	9 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	9 (2.3)
รัฐวิสาหกิจ	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	9 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	9 (2.3)
ครู	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	9 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	9 (2.3)
รวม	12 (3.1)	5 (1.3)	36 (9.2)	181 (46.2)	34 (8.7)	55 (14.0)	60 (15.3)	9 (2.3)	392 (100)

ตารางที่ 7.19 เปรียบเทียบวันทำงานต่อสัปดาห์ของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	2 วัน	3 วัน	4 วัน	5 วัน	6 วัน	7 วัน	ไม่แน่นอน	รวม
ลาดกระบัง	-	-	1 (0.5)	57 (26.4)	104 (48.1)	46 (21.7)	8 (3.7)	2126 (55.5)
บางพลี	1 (0.6)	1 (0.6)	1 (0.6)	22 (12.4)	56 (31.6)	96 (54.2)	-	177 (45.0)
รวม	1 (0.3)	1 (0.3)	2 (0.5)	79 (20.1)	160 (40.7)	142 (36.1)	8 (2.0)	397 (100)

χ^2 = 54.17525
 df = 6
 sig = .0000
 cells with E.F < 5 = 57.1%
 ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 7.20 แสดงจำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์ของผู้มีอาชีพต่างๆ

จำนวนวัน/สัปดาห์	2 วัน	3 วัน	4 วัน	5 วัน	6 วัน	7 วัน	ไม่แน่นอน	รวม
อาชีพ								
เกษตรกรรม	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (50.0)	1 (50.0)	- (0.0)	2 (0.5)
อุตสาหกรรม	- (0.0)	- (0.0)	2 (1.3)	32 (21.1)	104 (68.4)	13 (8.6)	1 (0.7)	152 (38.7)
ก่อสร้าง	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	5 (41.7)	5 (41.7)	1 (8.3)	1 (8.3)	12 (3.1)
สาธารณสุข	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (0.3)
สาธาณสุข	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	6 (100)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	6 (1.5)
ธุรกิจ	1 (3.1)	- (0.0)	- (0.0)	15 (46.9)	13 (40.6)	2 (6.3)	1 (3.1)	32 (8.1)
ค้าขาย,บริการ	- (0.0)	1 (0.6)	- (0.0)	12 (6.8)	33 (18.8)	125 (71.0)	5 (2.8)	176 (44.8)
ขนส่ง	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (33.3)	2 (66.7)	- (0.0)	- (0.0)	3 (0.8)
ข้าราชการ	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	7 (77.8)	2 (22.2)	- (0.0)	- (0.0)	9 (2.3)
รัฐวิสาหกิจ	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	7 (77.8)	2 (22.2)	- (0.0)	- (0.0)	9 (2.3)
ครู	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	7 (77.8)	2 (22.2)	- (0.0)	- (0.0)	9 (2.3)
รวม	1 (0.3)	1 (0.3)	2 (0.5)	79 (20.1)	160 (40.7)	142 (36.1)	8 (2.0)	393 (100)

ตารางที่ 7.21 เปรียบเทียบวันหยุดในแต่ละเดือนของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	ไม่มีวัน หยุด	1-2 วัน	3-4 วัน	5-8 วัน	ไม่แน่นอน	รวม
ลาดกระบัง	48 (22.0)	2 (0.9)	101 (46.3)	59 (27.1)	8 (3.7)	218 (54.8)
บางพลี	105 (58.3)	-	50 (27.8)	23 (12.8)	2 (1.1)	180 (45.2)
รวม	153 (38.4)	2 (0.5)	151 (37.9)	82 (20.6)	10 (2.5)	398 (100)

χ^2	=	56.75457
df	=	4
sig	=	.0000
ระดับนัยสำคัญทางสถิติ	=	.001

ตารางที่ 7.22 แสดงวันหยุดในแต่ละเดือนของผู้มีอาชีพต่างๆ

วันหยุดต่อเดือน อาชีพ	ไม่มีวัน หยุด	1-2 วัน	3-4 วัน	5-6 วัน	7-8 วัน	ไม่แน่นอน	รวม
เกษตรกรรม	- (0.0)	- (0.0)	1 (50.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (50.0)	2 (0.5)
อุตสาหกรรม	22 (14.4)	1 (0.7)	93 (60.8)	2 (1.3)	33 (21.6)	2 (1.3)	153 (38.4)
ก่อสร้าง	1 (8.3)	- (0.0)	6 (50.0)	- (0.0)	5 (41.7)	- (0.0)	12 (3.0)
สาธารณสุขโรค	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	1 (100)	- (0.0)	1 (0.3)
สาธารณสุขสุข	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	6 (100)	- (0.0)	6 (1.5)
ธุรกิจ	1 (3.1)	- (0.0)	14 (43.7)	1 (3.1)	14 (43.8)	2 (6.3)	32 (8.0)
ค้าขาย,บริการ	128 (71.5)	1 (0.6)	33 (18.4)	- (0.0)	12 (6.7)	5 (2.8)	179 (45.0)
ขนส่ง	1 (25.0)	- (0.0)	2 (50.0)	- (0.0)	1 (25.0)	- (0.0)	4 (1.0)
ข้าราชการ	- (0.0)	- (0.0)	2 (22.2)	- (0.0)	7 (77.8)	- (0.0)	9 (2.3)
รัฐวิสาหกิจ	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)
ครู	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)	- (0.0)
รวม	153 (38.4)	2 (0.6)	151 (38.0)	3 (0.8)	79 (19.8)	10 (2.5)	398 (100)

ตารางที่ 7.23 เปรียบเทียบการทำงานกับเครื่องจักรของพนักงานที่อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	ใช้เครื่องจักร	ไม่ใช้เครื่องจักร	รวม
ลาดกระบัง	52 (23.9)	166 (76.1)	218 (54.8)
บางพลี	27 (15.0)	153 (85.0)	180 (45.2)
รวม	79 (19.8)	319 (80.2)	398 (100)

$$X^2 = 4.31677$$

$$df = 1$$

$$sig = .0377$$

$$\text{ระดับนัยสำคัญทางสถิติ} = .05$$

ตารางที่ 7.24 แสดงการใช้เครื่องจักรในการทำงานอาชีพต่างๆ

อาชีพ	การใช้เครื่องจักร	ใช้	ไม่ใช้	รวม
เกษตรกรรม		- (0.0)	2 (100)	2 (0.5)
อุตสาหกรรม		70 (46.4)	81 (53.6)	151 (38.0)
ก่อสร้าง		3 (25.0)	9 (75.0)	12 (3.0)
สาธารณสุข (ประปา)		1 (100)	- (0.0)	1 (0.3)
สาธารณสุข		- (0.0)	6 (100)	6 (1.5)
ธุรกิจ		- (0.0)	32 (100)	32 (8.1)
ค้าขาย,บริการ		4 (2.2)	176 (97.8)	180 (45.3)
ขนส่ง		- (0.0)	4 (100)	4 (1.0)
ข้าราชการ		-	9	9
รัฐวิสาหกิจ		(0.0)	(100)	(2.3)
ครู				
	รวม	78 (19.6)	319 (80.4)	397 (100)

ตารางที่ 7.25 แสดงความเสี่ยงต่ออันตรายในการทำงานกับเครื่องจักร

อวัยวะที่เสี่ยงอันตราย	ใบหน้า หู ตา		มือเท้า		ศีรษะ		ร่างกาย	
	มีอันตราย	ไม่มีอันตราย	มีอันตราย	ไม่มีอันตราย	มีอันตราย	ไม่มีอันตราย	มีอันตราย	ไม่มีอันตราย
อวัยวะที่สัมผัสเครื่องจักร	7 (9.0)	71 (9.0)	56 (71.8)	22 (28.2)	3 (3.8)	75 (96.2)	2 (2.6)	76 (97.4)
รวม	78 (100)		78 (100)		78 (100)		78 (100)	
อวัยวะที่เคยได้รับอันตราย	2 (2.6)	76 (97.4)	22 (28.2)	56 (71.8)	- (-)	78 (100)	1 (1.3)	77 (98.7)
รวม	78 (100)		78 (100)		78 (100)		78 (100)	
ระดับความบาดเจ็บที่ได้รับ	เล็กน้อย 1 พิการ 1		เล็กน้อย 16 สาหัส 4		-		-	

ตารางที่ 7.26 เปรียบเทียบการทำงานที่สัมผัสกับสารเคมีของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	สัมผัส	ไม่สัมผัส	รวม
ลาดกระบัง	25 (11.5)	193 (88.5)	218 (54.8)
บางพลี	14 (7.8)	166 (92.2)	180 (45.2)
รวม	39 (9.8)	359 (90.2)	398 (100)

ตารางที่ 7.27 แสดงการสัมผัสสารเคมีในการทำงานอาชีพต่างๆ

อาชีพ	สัมผัส	ไม่สัมผัส	รวม
เกษตรกรรม	1 (50.0)	1 (50.0)	2 (0.5)
อุตสาหกรรม	38 (25.2)	11.3 (74.8)	151 (38.0)
ก่อสร้าง	- (0.0)	12 (100)	12 (3.0)
สาธารณสุข (ประปา)	- (0.0)	1 (100)	1 (0.3)
สาธารณสุข	- (0.0)	6 (100)	6 (1.5)
ธุรกิจ	- (0.0)	32 (100)	32 (8.1)
ค้าขาย,บริการ	- (0.0)	180 (100)	180 (45.3)
ขนส่ง	- (0.0)	4 (100)	4 (1.0)
ข้าราชการ	-	9	9
รัฐวิสาหกิจ	(0.0)	(100)	(2.3)
ครู			
รวม	39 (9.8)	358 (90.2)	397 (100)

ตารางที่ 7.28 แสดงความเสี่ยงต่ออันตรายที่เกิดจากสารเคมี

อวัยวะที่เสี่ยงอันตราย	ใบหน้า หู ตา		มือเท้า		ร่างกาย	
	มีอันตราย	ไม่มี อันตราย	มีอันตราย	ไม่มี อันตราย	มีอันตราย	ไม่มี อันตราย
ความเสี่ยง						
อวัยวะที่สัมผัสสารเคมี	19 (48.7)	20 (51.3)	24 (61.5)	15 (38.5)	5 (12.8)	34 (87.2)
รวม	39 (100)		39 (100)		39 (100)	
อวัยวะที่เคยได้รับอันตราย	6 (15.4)	33 (84.6)	11 (28.2)	28 (71.8)	2 (5.1)	37 (97.9)
รวม	39 (100)		39 (100)		39 (100)	

ตารางที่ 7.29 แสดงประสบการณ์การประท้วง / นัดหยุดงาน และการตงงานของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

พื้นที่	ประท้วง / นัดหยุดงาน		ตงงาน	
	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย
ลาดกระบัง	12 (6.6)	171 (93.4)	48 (27.1)	129 (72.9)
บางพลี	5 (3.0)	163 (97.0)	31 (18.6)	136 (81.4)
รวม	17 (4.8)	334 (95.2)	79 (23.0)	265 (77.0)

ตารางที่ 7.30 แสดงประสิทธิภาพการประห้วง / นัดหยุดงานและการตงงานของพนักงานอาชีพต่างๆ

อาชีพ	การประห้วง	ประห้วง / นัดหยุดงาน		ตงงาน	
		เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย
เกษตรกรรม		-	1	-	1
		(0.0)	(100)	(0.0)	(100)
อุตสาหกรรม		15	130	36	103
		(10.3)	(89.7)	(25.9)	(74.1)
ก่อสร้าง		-	11	4	7
		(0.0)	(100)	(36.4)	(63.6)
สาธารณสุข (ประปา)		-	1	-	1
		(0.0)	(100)	(0.0)	(100)
สาธารณสุข		-	6	-	6
		(0.0)	(100)	(0.0)	(100)
ธุรกิจ		2	29	11	19
		(6.5)	(93.5)	(36.7)	(63.3)
ค้าขาย,บริการ		-	146	25	120
		(0.0)	(100)	(17.2)	(82.8)
ขนส่ง		-	2	1	1
		(0.0)	(100)	(50.0)	(50.0)
ข้าราชการ		-	8	2	7
		(0.0)	(100)	(22.2)	(77.8)
รัฐวิสาหกิจ		-	-	-	-
ครู		-	-	-	-
		-	-	-	-
	รวม	17	334	79	265
		(4.8)	(95.2)	(23.0)	(77.0)

ตารางที่ 7.31 แสดงเหตุการณ์ประกอบอาชีพปัจจุบันของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

อาชีพ	เหตุผล	เหมาะกับท่าน		ตามบรรพบุรุษ		หาอาชีพอื่นที่ดีกว่านี้ไม่ได้		รวม
		ลาดกระบัง	บางพลี	ลาดกระบัง	บางพลี	ลาดกระบัง	บางพลี	
เกษตรกรรม		1 (50.0)	-	1 (50.0)	-	-	-	2 (0.5)
อุตสาหกรรม		63 (67.7)	36 (65.5)	2 (2.2)	-	28 (30.2)	19 (34.5)	148 (38.7)
ก่อสร้าง		5 (55.6)	1 (33.3)	-	-	4 (44.4)	2 (66.7)	12 (3.2)
สาธารณสุข (ประปา)		1 (100)	-	-	-	-	-	1 (0.3)
สาธารณสุข		1 (50.0)	3 (75.0)	-	-	1 (50.0)	1 (25.0)	6 (1.6)
ธุรกิจ		19 (86.4)	6 (66.7)	4 (5.6)	2 (2.1)	3 (13.6)	3 (33.3)	31 (8.2)
ค้าขาย,บริการ		54 (76.1)	75 (78.1)	4 (5.6)	2 (2.1)	13 (18.3)	19 (19.8)	168 (44.6)
ขนส่ง		2 (100)	-	-	-	-	1 (100)	3 (0.8)
ข้าราชการ		7 (8.75)	-	-	-	1 (1.25)	-	8 (2.1)
รัฐวิสาหกิจ								
ครู								
	รวม	153 (72.9)	121 (72.0)	7 (3.3)	2 (1.2)	50 (23.9)	45 (26.8)	378 (100)

ตารางที่ 7.32 แสดงการวางแผนการทำงานของผู้มีอาชีพต่างๆ ที่อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

อาชีพ	การวางแผน		วางแผนตามขั้นตอนและปรับเปลี่ยนตามเหตุการณ์		เปลี่ยนแปลงตามเหตุการณ์		ตามโชคชะตา		รวม
	ลาดกระบัง	บางพลี	ลาดกระบัง	บางพลี	ลาดกระบัง	บางพลี			
เกษตรกรรม	1 (50.0)	-	-	-	1 (50.0)	-	2 (0.5)		
อุตสาหกรรม	23 (25.6)	20 (37.0)	49 (54.4)	29 (53.7)	18 (20.0)	5 (9.3)	144 (37.2)		
ก่อสร้าง	1 (11.1)	2 (66.7)	5 (55.6)	-	3 (33.3)	- (33.3)	12 (3.1)		
สาธารณสุขโรค (ประปา)	-	-	-	-	1 (100)	-	1 (0.3)		
สาธารณสุข	1 (50.0)	3 (75.0)	1 (50.0)	1 (2.50)	-	-	6 (1.6)		
ธุรกิจ	16 (69.6)	4 (44.4)	5 (21.7)	5 (55.6)	2 (8.7)	-	32 (8.4)		
ค้าขาย,บริการ	25 (35.2)	37 (35.9)	29 (40.8)	46 (44.7)	17 (23.9)	20 (19.4)	174 (45.8)		
ขนส่ง	-	-	2 (100)	1 (100)	-	-	3 (0.8)		
ข้าราชการ	7 (77.8)	-	1 (11.1)	-	1 (11.1)	-	9 (2.4)		
รัฐวิสาหกิจ									
ครู									
รวม	74 (35.4)	66 (37.9)	92 (44.0)	82 (47.1)	43 (20.6)	26 (15.0)	383 (100)		

ตารางที่ 7.33 แสดงความเหมาะสมของงานของผู้มีอาชีพต่างๆ ที่อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

อาชีพ	ความเหมาะสม		สูงกว่าความรู้		ต่ำกว่าความรู้		รวม
	เหมาะสมกับความรู้		ลาดกระบัง	บางพลี	ลาดกระบัง	บางพลี	
เกษตรกรรม	2 (100)	-	-	-	-	-	2 (0.5)
อุตสาหกรรม	82 (91.1)	49 (87.5)	3 (3.3)	2 (3.6)	5 (5.6)	5 (8.9)	146 (38.2)
ก่อสร้าง	9 (100)	3 (100)	-	-	-	-	12 (3.2)
สาธารณสุข (ประปา)	-	-	1 (100)	-	-	-	1 (0.3)
สาธารณสุข	2 (100)	3 (75.0)	-	-	-	-	6 (1.6)
ธุรกิจ	21 (100)	9 (100)	-	-	-	-	30 (8.0)
ค้าขาย,บริการ	65 (92.9)	93 (93.0)	-	1 (1.0)	5 (7.1)	6 (6.0)	170 (45.4)
ขนส่ง	1 (100)	1 (100)	-	-	-	-	2 (0.5)
ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ	9 (100)	-	-	-	-	-	9 (2.4)
ครู							
รวม	191 (93.2)	158 (91.3)	4 (2.0)	3 (1.7)	10 (4.9)	12 (6.9)	378 (100)

ตารางที่ 7.34 แสดงทัศนคติในการปฏิบัติเมื่อประสบปัญหาของผู้มีอาชีพต่างๆ ที่อยู่อาศัยในเขตลาดกระบัง และบางพลี

อาชีพ	ทัศนคติ	ยื่นหยัดต่อ ผู้ต่อไป		คิดว่าทำไมจึงล้มเหลว แล้วค่อยตัดสินใจสู้		เป็นเรื่อง โชคชะตา		รวม
		ลาด กระบัง	บางพลี	ลาดกระบัง	บางพลี	ลาด กระบัง	บางพลี	
เกษตรกรรม		1 (50.0)	-	-	-	1 (50.0)	-	2 (0.5)
อุตสาหกรรม		53 (61.6)	37 (68.5)	19 (22.1)	16 (29.6)	14 (16.3)	1 (1.9)	140 (37.3)
ก่อสร้าง		7 (77.8)	2 (66.7)	2 (22.2)	1 (33.3)	-	-	12 (3.2)
สาธารณสุข (ประปา)		-	-	-	-	1 (100)	-	1 (0.3)
สาธารณสุข		1 (50.0)	4 (100)	1 (50.0)	-	-	-	6 (1.6)
ธุรกิจ		11 (47.8)	9 (100)	10 (43.5)	-	2 (8.7)	-	32 (8.6)
ค้าขาย,บริการ		36 (52.2)	85 (86.7)	26 (37.7)	9 (9.2)	7 (10.1)	4 (4.1)	167 (45.4)
ขนส่ง		2 (100)	1 (100)	-	-	-	-	3 (0.8)
ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ		6 (75.0)	-	2 (25.0)	-	-	-	8 (2.2)
ครู								
	รวม	117 (57.9)	138 (81.7)	60 (29.7)	26 (15.4)	25 (12.4)	5 (3.0)	371 (100)

ตารางที่ 7.35 แสดงความภาคภูมิใจในอาชีพของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบังและบางพลี

อาชีพ	ความภาคภูมิใจ		ภูมิใจมาก		ภูมิใจพอสมควร		ภูมิใจน้อย		รวม
	ลาดกระบัง	บางพลี	ลาดกระบัง	บางพลี	ลาดกระบัง	บางพลี	ลาดกระบัง	บางพลี	
เกษตรกรรม	2 (100)	-	-	-	-	-	-	-	2 (0.5)
อุตสาหกรรม	29 (30.9)	27 (48.2)	49 (52.1)	24 (42.9)	16 (17.0)	5 (8.9)			150 (39.6)
ก่อสร้าง	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สาธารณสุข (ประปา)	-	-	1 (100)	-	-	-	-	-	1 (0.3)
สาธารณสุข	1 (50.0)	3 (75.0)	1 (50.0)	1 (25.0)	-	-	-	-	6 (1.6)
ธุรกิจ	15 (65.2)	3 (33.3)	6 (26.1)	5 (55.6)	2 (8.7)	1 (11.1)			32 (8.6)
ค้าขาย,บริการ	48 (67.6)	43 (42.6)	21 (29.6)	55 (54.5)	2 (2.8)	3 (3.0)			172 (46.3)
ขนส่ง	1 (50.0)	-	1 (50.0)	1 (100)	-	-	-	-	3 (0.8)
ข้าราชการ	9 (100)	-	-	-	-	-	-	-	9 (2.4)
รัฐวิสาหกิจ									
ครู									
รวม	105 (51.5)	76 (44.4)	79 (38.7)	86 (50.3)	20 (9.8)	9 (5.3)			375 (100)

ตารางที่ 7.36 แสดงความเห็นความสำคัญต่อสังคมของอาชีพตนเอง

อาชีพ	ความเห็น		สำคัญมาก		สำคัญปานกลาง		สำคัญน้อย		รวม
	ลาด กระบัง	บางพลี	ลาด กระบัง	บางพลี	ลาด กระบัง	บางพลี	ลาด กระบัง	บางพลี	
เกษตรกรรม	2 (100)	-	-	-	-	-	-	-	2 (0.5)
อุตสาหกรรม	18 (19.1)	24 (42.1)	54 (57.4)	29 (50.9)	22 (23.4)	4 (7.0)			151 (39.7)
ก่อสร้าง	-	-	-	-	-	-			-
สาธารณสุข (ประปา)	1 (100)	-	-	-	-	-			1 (0.3)
สาธารณสุข	-	3 (75.0)	2 (100)	1 (25.0)	-	-			6 (1.6)
ธุรกิจ	11 (47.8)	3 (33.3)	10 (43.5)	6 (66.7)	2 (8.7)	-			32 (8.5)
ค้าขาย,บริการ	23 (32.4)	44 (43.6)	35 (49.3)	54 (53.5)	13 (18.3)	3 (3.0)			172 (46.1)
ขนส่ง	-	-	2 (100)	1 (100)	-	-			3 (0.8)
ข้าราชการ	7 (77.8)	-	2 (22.2)	-	-	-			9 (2.4)
ครู									
รวม	62 (30.4)	74 (43.0)	105 (51.5)	91 (52.9)	37 (18.1)	7 (4.1)			376 (100)

8. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านการใช้เวลา

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านการใช้เวลา ซึ่งเน้นด้านการทำกิจกรรมต่างๆ ตลอด 24 ชั่วโมงของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในเกณฑ์การวัดคุณภาพชีวิตอื่นๆ ยังไม่มีการเน้นด้านนี้ อย่างไรก็ตามการมีชีวิตอยู่ในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะต้องทำงานยาวนานขึ้นกว่าในอดีต รวมทั้งการต้องการทำงานในเวลากลางคืน จะทำให้การใช้ชีวิตในแต่ละวันมีสภาพแตกต่างไปจากปกติ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเพิ่มการวัดคุณภาพชีวิตด้านนี้โดยเน้นการทำกิจกรรมในแต่ละวันของทั้งผู้ทำงานและผู้ไม่ทำงานในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ :

1. กิจกรรมประจำวัน
2. กิจกรรมการพักผ่อนในบ้าน
3. กิจกรรมการทำงานในบ้าน
4. กิจกรรมการพัฒนาตนเอง
5. กิจกรรมการพักผ่อนนอกบ้าน

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงาน (ร้อยละ 79.0) โดยสัดส่วนการทำงานของผู้อยู่อาศัยในชุมชนลาดกระบังมีสูงกว่าชาวบางพลี คือ ร้อยละ 82.0 : 76.2 ซึ่งคุณภาพชีวิตด้านการทำงานรวมทั้งการประกอบอาชีพต่างๆ ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 7

ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านการใช้เวลาปรากฏ ดังนี้ :

กิจกรรมประจำวัน

ได้สอบถามการใช้เวลาในการทำงานกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันรวม 6 กิจกรรม ได้แก่ การทำธุระส่วนตัว เช่น การล้างหน้าแปรงฟัน ฯลฯ การทำและกินอาหารเช้า การเดินทางไปทำงาน การเริ่มทำงาน การเลิกทำงานและการเดินทางกลับบ้าน โดยให้ระบุทั้งในวันทำงานและวันหยุดของผู้ทำงาน และวันปกติทั่วไปของผู้ไม่ทำงาน ผลมีดังนี้

การทำธุระส่วนตัวในวันทำงานของผู้ทำงาน ส่วนใหญ่ใช้เวลาระหว่างเวลา 6.00 - 8.00 น. (ลาดกระบัง ร้อยละ 59.7 และ บางพลี ร้อยละ 71.5) และระหว่างเวลาก่อน 6.00 น. ชาวลาดกระบัง มีสัดส่วนสูงกว่าบางพลีพอสมควร คือ ร้อยละ 39.3 : 24.7 ส่วนในวันหยุดจะมีผู้ทำกิจดังกล่าวในเวลาหลัง 8.00 น. ในสัดส่วนที่สูงขึ้นทั้งลาดกระบังและบางพลี ส่วนผู้ไม่ทำงานทั้งชาวลาดกระบังและบางพลีส่วนใช้เวลาทำกิจส่วนตัวระหว่าง 6.00 - 8.00 น. ร้อยละ 75.5 : 87.2

ส่วนกิจกรรมการทำและกินอาหารเช้า ปรากฏว่าทั้งผู้ทำงานและไม่ทำงานส่วนใหญ่ทำกิจดังกล่าวระหว่างเวลา 6.00 - 8.00 น. ผู้ทำงานเขตลาดกระบัง ร้อยละ 84.9 บางพลี ร้อยละ 80.4 และผู้ไม่ทำงาน ลาดกระบัง ร้อยละ 90.7 บางพลี ร้อยละ 80.7 ส่วนในวันหยุดของผู้ทำงานมีสัดส่วนของผู้ทำและกินอาหารตั้งแต่ 9.00 น.เพิ่มขึ้น ทั้งชาวลาดกระบังและชาวบางพลี

ตั้งแต่การเดินทางไปทำงานจนถึงการเดินทางกลับบ้าน เป็นกิจกรรมเฉพาะผู้ทำงานเท่านั้นที่ตอบคำถามดังกล่าว โดยส่วนใหญ่เดินทางระหว่าง 6.00 -8.00 น. เป็นชาวลาดกระบังร้อยละ 90.9 ชาวบางพลีร้อยละ 82.1 อย่างไรก็ตามมีผู้เดินทางไปทำงานในเวลาอื่นอีกเช่น ระหว่าง 12.00 - 13.00 น. มีชาวลาดกระบัง ร้อยละ 1.2 บางพลี ร้อยละ 1.8 เวลา 14.00 - 16.00 น. มีชาวลาดกระบัง ร้อยละ 1.2 บางพลี ร้อยละ 5.4 และมีชาวลาดกระบัง ร้อยละ 1.2 ที่เดินทางไปทำงานระหว่างเวลา 17.00 - 18.00 น.

ส่วนเวลาเริ่มทำงานจะสอดคล้องกันคือ ส่วนใหญ่เริ่มเวลา 6.00 -8.00 น. มีชาวลาดกระบัง ร้อยละ 10.9 และบางพลี ร้อยละ 11.1 นอกจากนั้นยังมีกลุ่มที่เริ่มทำงานเวลา 12.00 - 13.00 น. บ้างได้แก่ ชาวลาดกระบัง ร้อยละ 2.0 บางพลี ร้อยละ 1.6 เริ่มระหว่างเวลา 14.00 - 16.00 น. มีชาวลาดกระบัง ร้อยละ 2.0 บางพลี ร้อยละ 2.6 เริ่มทำงานเวลาเย็นระหว่าง 17.00 - 18.00 น. เล็กน้อยเป็นชาวบางพลี ร้อยละ 3.2 และเริ่มทำงานตอนค่ำระหว่าง 19.00 - 20.00 น. เป็นชาวลาดกระบัง ร้อยละ 1.0

ส่วนเวลาเลิกงาน ส่วนใหญ่จะเลิกงานในช่วงบ่าย โดยระหว่าง 14.00 - 16.00 น. ชาวลาดกระบังเลิกงาน ร้อยละ 43.2 บางพลี ร้อยละ 22.7 เวลาเย็น 17.00 - 18.00 น. ชาวลาดกระบังเลิกงาน ร้อยละ 36.9 บางพลี ร้อยละ 30.1 และช่วงค่ำเวลา 19.00 - 20.00 ชาวลาดกระบังเลิกงาน ร้อยละ 9.5 บางพลี ร้อยละ 11.8

มีข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับผู้ที่เลิกงานช่วงดึกและช่วงเช้า มีชาวลาดกระบังเลิกงานระหว่างเวลา 21.00 - 24.00 น.ร้อยละ 7.5 และก่อน 6.00 ร้อยละ 1.0 แต่ชาวบางพลีมีสัดส่วนผู้เลิกงานสูงกว่ามากคือระหว่างเวลา 21.00 - 24.00 น.ร้อยละ 26.9 และก่อน 6.00 ร้อยละ 5.8 ซึ่งหากทำข้อมูลคุณภาพชีวิตด้านอาชีพมาพิจารณาประกอบด้วยจะพบว่าชาวบางพลีมีสัดส่วนผู้ปกครองอาชีพค้าขายเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 58.9 (ตารางที่ 7.1) และผู้มีอาชีพค้าขายเหล่านี้มีระยะเวลาการทำงานยาวนานมากคือ ร้อยละ 49.2 ทำงานนาน 11-15 ชั่วโมง และร้อยละ 14.7 ทำงานนาน 16-20 ชั่วโมง (ตารางที่ 7.13) ซึ่งหากแยกพิจารณาตามพื้นที่อยู่อาศัยแล้ว มีชาวบางพลีที่ทำงาน 11 -15 ชั่วโมงต่อวันถึงร้อยละ 36.0 ขณะที่ลาดกระบังมีร้อยละ 18.1 และนาน 16-20 ชั่วโมง ชาวบางพลีมีร้อยละ 13.5 ขณะที่ชาวลาดกระบังมีร้อยละ 0.9 (ตารางที่ 7.12) ขณะที่อาชีพอื่นๆ มีระยะเวลาการทำงานสั้นกว่ามาก

ส่วนการเดินทางกลับบ้าน พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางกลับบ้านระหว่าง 14.00 - 18.00 น. ทั้งชาวลาดกระบังและบางพลี มีส่วนน้อยที่เดินทางระหว่าง 19.00 - 20.00 น. เป็นชาวลาดกระบัง ร้อยละ 9.0 และบางพลี ร้อยละ 10.0 ส่วนที่ต้องเดินทางในช่วงดึก 21.00 - 24.00 น. ชาวลาดกระบัง ร้อยละ 5.4 และบางพลี ร้อยละ 6.4 และผู้ที่เดินทางกลับบ้านช่วงเช้ามีดักก่อน 6.00 น. ระหว่าง 6.00 - 8.00 น. ของชาวลาดกระบังมีร้อยละ 1.8 และบางพลี ร้อยละ 8.2 (ตารางที่ 8.2 และ 8.3)

กิจกรรมการพักผ่อนของผู้ทำงานและไม่ทำงาน

การพักผ่อนและนันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของผู้ที่มีชีวิตในภาคอุตสาหกรรมและสังคมเมือง ผู้วิจัยได้สอบถามถึงกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างผ่อนคลายจากความเหน็ดเหนื่อยหลังจากการทำงาน โดยสอบถามครอบคลุมกิจกรรม 4 ชนิด ได้แก่ การดูโทรทัศน์ การเล่นเกมกีฬา ปลูกต้นไม้ / เลี้ยงสัตว์ และฝึกและเล่นดนตรี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ :

กิจกรรมที่มีผู้ทำเพื่อเป็นการพักผ่อนมากที่สุดคือการดูโทรทัศน์ โดยมีชาวลาดกระบังจำนวน 172 คน ทั้งผู้ทำงานและไม่ทำงานใช้เวลาเพื่อกิจกรรมนี้ ส่วนชาวบางพลีมี 200 คน การเล่นเกมกีฬาที่มีผู้ทำกิจกรรมนี้ไม่มาก การปลูกต้นไม้และเลี้ยงสัตว์ มีชาวลาดกระบัง 31-39 คน บางพลี 63 คน และกิจกรรมสุดท้ายคือการฝึกและเล่นดนตรี มีชาวลาดกระบัง 21 คน ส่วนชาวบางพลีมีจำนวนพอสมควรคือ 54-77 คน ส่วนการเล่นกีฬานั้น ส่วนใหญ่เล่นในเวลาเย็นและค่าทั้งวันทำงานและวันหยุด รวมทั้งการปลูกต้นไม้และการฝึกดนตรี (ตารางที่ 8.4)

การทำกิจกรรมงานในบ้าน

กิจการงานในบ้านเป็นงานทั่วไปเช่นการทำงานบ้าน การเลี้ยงลูกนั้นมีความแตกต่างกันระหว่างชาวลาดกระบังและบางพลี โดยกลุ่มตัวอย่างจากลาดกระบังที่เป็นผู้ทำงานใช้เวลาในการทำงานบ้านและเลี้ยงลูกในช่วงเย็นและค่าเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่ชาวบางพลีที่ทำงานใช้เวลาทำงานบ้านและเลี้ยงลูกในช่วงเช้า ส่วนในวันหยุดส่วนใหญ่ทำกิจกรรมดังกล่าวในเวลาเช้าเช่นเดียวกับกลุ่มผู้ไม่ทำงานที่ทำกิจกรรมนี้ในเวลาเช้าเป็นส่วนใหญ่

ส่วนอีกกิจกรรมหนึ่งที่ทำที่บ้าน ได้แก่ การรับงานมาทำงานที่บ้านนั้น พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างทำจำนวนน้อย เป็นชาวลาดกระบัง 4-5 คน และชาวบางพลี 1 คน ซึ่งผู้ทำงานจะทำกิจกรรมดังกล่าวในเวลาเย็นวันทำงาน และเวลาสายของวันหยุด ส่วนผู้ที่ไม่ทำงานใช้เวลาทั้งช่วงเช้าและบ่าย (ตารางที่ 8.5)

การทำกิจกรรมพัฒนาตนเอง

ผู้วิจัยได้สอบถามถึงการใช้เวลาทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง 5 กิจกรรม ได้แก่ การเรียนภาคค่ำ การฝึกอาชีพ การอ่านหนังสือเวลาว่าง การทำกิจกรรมทางศาสนา และการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่มีผู้ทำมากที่สุด ได้แก่ การอ่านหนังสือและการทำกิจกรรมทางศาสนา โดยการทำกิจกรรมทางศาสนามีการกระทำในช่วงเช้าอันน่าจะหมายถึงการใส่บาตร ฯลฯ โดยชาวลาดกระบังและบางพลีมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ทั้งผู้ทำงานและไม่ทำงาน ส่วนการอ่านหนังสือชาวลาดกระบังส่วนใหญ่ใช้เวลาในช่วงค่ำในวันทำงาน ร้อยละ 30.0 ระหว่างเวลา 19.00 - 20.00 น. ร้อยละ 60.0 ระหว่างเวลา 21.00 - 24.00 น. ส่วนในวันหยุดจะกระจายการอ่านตั้งแต่เช้าถึงค่ำ สำหรับชาวบางพลีมีลักษณะการใช้เวลาอ่านหนังสือกระจายตั้งแต่เช้าถึงค่ำทั้งผู้ทำงาน (วันทำงาน , วันหยุด) และผู้ไม่ทำงาน

กิจกรรมอื่นอีก 3 กิจกรรมได้แก่ การเรียนภาคค่ำมีกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 คน จากบางพลีที่ใช้เวลาเพื่อกิจกรรมนี้ระหว่างเวลา 17.00 น. เป็นต้นไป ส่วนการฝึกอาชีพเพิ่มเติมก็มีผู้ทำกิจกรรมนี้เพียงชุมชนละ 1 คน โดยการฝึกอาชีพช่วงสายในวันหยุด และช่วงเย็นในวันทำงาน

ส่วนกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างพอประมาณใช้เวลาเพื่อการดังกล่าว โดยส่วนใหญ่ทำในวันหยุด (ตารางที่ 8.6)

การพักผ่อนนอกบ้าน

การพักผ่อนนอกบ้านที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคือ การเดินช้อปปิ้ง / การเดินเที่ยวห้างสรรพสินค้า โดยส่วนใหญ่จะไปเที่ยวตั้งแต่ช่วงบ่ายจนถึงค่ำ นอกจากวันหยุดจะมีสัดส่วนที่ออกไปเที่ยวตั้งแต่เช้าทั้งชาวลาดกระบังและบางพลี

การกินอาหารตามร้านอาหารหรือการเข้าคอฟฟี่ชอป และการเข้าสถานบันเทิงมีผู้ทำกิจกรรมเพียงเล็กน้อย และมักใช้เวลาช่วงเย็นถึงค่ำทั้งสองพื้นที่ (ตารางที่ 8.7)

ตารางที่ 8.1 แสดงสัดส่วนผู้ทำงานและไม่ทำงาน

	ทำงาน		ไม่ทำงาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บางพลี	190	76.2	59	23.8
ลาดกระบัง	205	82.0	45	18.0
รวม	395	79.0	104	21.0

ตารางที่ 8.2 แสดงการใช้เวลาในการทำกิจกรรมประจำวันของผู้ทำงาน

	พื้นที่	วันทำงาน	ก่อน 6 โมง	เช้า 6 - 8	สาย 9-11	เที่ยง 12-13	บ่าย 14-16	เย็น 17-18	ค่ำ 19-20	ดึก 21-24	ไม่ทำงาน	รวม
การทำธุระส่วนตัว ล้างหน้า แปรงฟันฯ	ลาดกระบัง n = 205	วันทำงาน วันหยุด	39.3 13.2	59.7 62.8	0.5 8.4	- -	0.5 -	- -	- -	- -	- 15.7	100 100
	บางพลี n = 190	วันทำงาน วันหยุด	24.7 2.2	71.5 53.8	1.6 4.8	2.1 1.1	- -	- -	- -	- -	- 38.2	100 100
การทำและกินอาหารเช้า	ลาดกระบัง n = 153	วันทำงาน วันหยุด	9.2 3.0	84.9 47.5	5.9 31.3	- 1.5	- 0.5	- -	- -	- -	- 16.2	100 100
	บางพลี n = 137	วันทำงาน วันหยุด	4.4 -	80.4 39.3	10.2 16.8	0.7 2.9	1.5 -	2.9 -	- -	- -	- 41.0	100 100
การเดินทางไม่ทำงาน	ลาดกระบัง n = 165	-	4.8	90.9	0.6	1.2	1.2	1.2	-	-	-	100
	บางพลี n = 112	-	7.1	82.1	3.6	1.8	5.4	-	-	-	-	100
การเริ่มทำงาน	ลาดกระบัง n = 203	-	0.5	83.8	10.9	2.0	2.0	-	1.0	-	-	100
	บางพลี n = 190	-	2.1	79.4	11.1	1.6	2.6	3.2	-	-	-	100
การเลิกทำงาน	ลาดกระบัง n = 201	-	1.0	1.0	0.5	0.5	43.2	36.9	9.5	7.5	-	100
	บางพลี n = 186	-	5.8	2.2	-	0.5	22.7	30.1	11.8	26.9	-	100
การเดินทางกลับบ้าน	ลาดกระบัง n = 167	-	-	1.8	-	-	28.2	55.7	9.0	5.4	-	100
	บางพลี n = 110	-	5.5	2.7	-	-	29.1	47.3	10.0	6.4	-	100

ตารางที่ 8.3 แสดงการใช้เวลาในการทำกิจกรรมประจำวันของผู้ไม่ทำงาน

	พื้นที่	ก่อน 6 โมง	เช้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น	ค่ำ	ดึก	รวม
การทำธุระ ส่วนตัว ล้างหน้า แปรงฟัน	ลาด กระบัง n = 45	24.5	75.5	-	-	-	-	-	-	100
	บางพลี n = 59	12.8	87.2	-	-	-	-	-	-	100
การทำและ กินอาหาร	ลาด กระบัง	2.3	90.7	7.0	-	-	-	-	-	100
	บางพลี	2.0	80.7	17.3	-	-	-	-	-	100

ตารางที่ 8.4 แสดงการใช้เวลาในการทำกิจกรรมการพักผ่อนของผู้ทำงานและเมื่องาน

	พื้นที่	กลุ่มตัวอย่าง	วันทำงาน	ก่อน 6 โมง	เข้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น	ค่ำ	ดึก	รวม
1. ดูโทรทัศน์	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	4.9	-	1.4	20.3	44.8	28.7	100
		n = 143	วันหยุด	-	13.2	38.1	4.4	33.4	4.5	2.5	3.9	100
		ไม่ทำงาน	n = 29	-	11.7	33.4	4.0	4.0	5.9	39.0	2.0	100
2. เล่นกีฬา	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	0.7	2.6	14.1	2.0	1.4	12.1	44.3	22.8	100
		n = 149	วันหยุด	-	7.2	30.0	4.2	22.4	20.4	4.8	4.8	100
		ไม่ทำงาน	n = 51	-	3.4	35.5	3.4	30.5	10.2	6.8	6.8	100
3. ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	11.8	-	-	17.7	41.1	29.4	-	100
		n = 17	วันหยุด	-	11.8	11.8	-	11.8	52.8	5.9	5.9	100
		ไม่ทำงาน	n = 1	-	-	-	-	100	-	-	-	100
3. ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	25.0	-	12.5	-	50.0	12.5	-	100
		n = 8	วันหยุด	-	9.1	9.1	-	9.1	63.6	9.1	-	100
		ไม่ทำงาน	n = 4	-	25.0	-	-	-	50.0	25.0	-	100
3. ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	12.5	-	-	25.0	62.5	-	-	100
		n = 8	วันหยุด	-	43.6	8.6	-	21.7	26.1	-	-	100
		ไม่ทำงาน	n = 23	-	62.5	12.5	-	25.0	-	-	-	100
3. ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	9.6	4.7	-	4.7	66.7	9.6	4.7	100
		n = 21	วันหยุด	-	37.6	12.3	-	-	50.1	-	-	100
		ไม่ทำงาน	n = 15	-	25.1	18.6	-	25.1	31.2	-	-	100

ตารางที่ 8.4 (ต่อ)

	พื้นที่	กลุ่มตัวอย่าง	วันทำงาน	ก่อน 6 โมง	เข้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น	ค่ำ	ดึก	รวม
4. ผักเลนเดนตรี	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน n = 19	วันทำงาน	-	21.1	10.6	5.3	26.1	31.6	-	5.3	100
		ผู้หยุด n = 2	วันหยุด	-	9.6	28.6	14.3	14.3	23.8	-	9.5	100
	บางพลี	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	7.7	20.1	2.6	5.0	25.7	18.4	20.5	100
		ผู้หยุด n = 23	วันหยุด	-	17.3	39.2	13.2	8.6	8.7	4.3	8.7	100
		ผู้ไม่ทำงาน n = 15	วันทำงาน	-	26.7	46.7	-	6.7	6.7	13.2	-	100

ตารางที่ 8.6 แสดงการใช้เวลาทำกิจกรรมพัฒนาตนเอง

	พื้นที่	กลุ่มตัวอย่าง	วันทำงาน	ก่อน 6 โมง	เข้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น	ค่ำ	ดึก	รวม
1. การเรียนภาค คำ	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ไม่ทำงาน	วันหยุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	บางพลี n = 1	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	-	100	-	-	100
2. การฝึกอาชีพ	ลาดกระบัง n = 1	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ไม่ทำงาน	วันหยุด	-	-	100	-	-	-	-	-	100
	บางพลี n = 1	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	-	100	-	-	100
3. การอ่าน หนังสือ	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ไม่ทำงาน	วันหยุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	บางพลี	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	5.0	5.0	30.0	60.0	100
3. การอ่าน หนังสือ	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ไม่ทำงาน	วันหยุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	บางพลี	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	4.2	10.4	27.0	18.8	100
3. การอ่าน หนังสือ	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ไม่ทำงาน	วันหยุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	บางพลี	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	11.7	8.8	8.8	5.9	100
3. การอ่าน หนังสือ	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ไม่ทำงาน	วันหยุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	บางพลี	ผู้ทำงาน	วันทำงาน	-	-	-	-	21.1	5.3	-	5.3	100

	พื้นที่	กลุ่มตัวอย่าง	วันทำงาน	ก่อน 6 โมง	เข้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น	ค่ำ	ดึก	รวม	
4. การทำกิจ กรรม ทางศาสนา	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 25	-	92.9	-	-	-	-	7.1	-	100	
		วันหยุด	n = 19	-	85.8	14.2	-	-	-	-	-	100	
	บางพลี	ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 14	-	100	-	-	-	-	-	-	-	100
		วันหยุด	n = 7	-	66.7	11.1	-	11.1	-	-	11.1	-	100
5. การทำกิจ กรรม เพื่อสังคม	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 15	-	93.3	-	-	6.7	-	-	-	100	
		วันหยุด	n = 11	-	-	-	100	-	-	-	-	-	
	บางพลี	ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 6	-	-	33.4	-	-	16.7	-	16.7	33.2	100
		วันหยุด	n = 8	-	62.5	-	-	-	25.0	-	-	12.5	100
		ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 3	-	33.3	-	-	66.7	-	-	-	100	

ตารางที่ 8.7 แสดงการใช้เวลาในการพักผ่อนนอกบ้าน

กิจกรรม	พื้นที่	กลุ่มตัวอย่าง	วันทำงาน	ก่อน 6 โมง	เช้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น	ค่ำ	ดึก	รวม	
1. การเดินเที่ยว การเดินเที่ยว ห้างสรรพสินค้า ค้า	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 15	-	-	6.7	13.4	46.5	20.0	6.7	6.7	100	
		ไม่ทำงาน	วันหยุด n = 18	-	-	11.2	11.1	44.4	33.3	-	-	100	
	บางพลี	ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 25	-	16.0	12.0	-	-	24.0	28.0	12.0	8.0	100
		ไม่ทำงาน	วันหยุด n = 27	-	-	29.6	14.8	-	29.6	22.3	3.7	-	100
	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 20	-	10.0	35.0	10.0	-	35.0	10.0	-	-	100
		ไม่ทำงาน	วันหยุด n = 3	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
2. การเข้าร้าน อาหาร / Coffee Shop	ลาดกระบัง	ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 1	-	-	-	-	-	-	-	-	100	
		ไม่ทำงาน	วันหยุด n = 3	-	-	-	-	-	66.7	33.3	-	100	
	บางพลี	ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 5	-	-	20.0	40.0	-	20.0	20.0	-	100	
		ไม่ทำงาน	วันหยุด n = 8	-	-	-	25.0	12.5	12.5	50.0	12.5	-	100
		ผู้ทำงาน	วันทำงาน n = 2	-	-	-	-	-	100	-	-	100	

ตอนที่ 9

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

9. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

ด้านการมีส่วนร่วมในสังคมนี้ เกณฑ์การวัดคุณภาพชีวิตแต่ละเกณฑ์มีความแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของการวัด ตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกร โดยระบุตัวชี้วัดเรื่องความเป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพทางการเกษตร และมีการใช้แหล่งสินเชื่อของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หรือสหกรณ์

ส่วนเครื่องชี้วัดทางสังคมของ ESCAP กำหนดการวัดการมีส่วนร่วมในสังคมและการเมืองอยู่ในเครื่องชี้วัดด้านชีวิตในชุมชน โดยเน้นจำนวนองค์กรอาสาสมัครประเภทต่างๆ และอัตราการเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรเหล่านั้น การใช้สิทธิ์ออกเสียง การเลือกตั้ง จำนวนพรรคการเมือง รวมทั้งการรวมตัวกันเรียกร้องของกลุ่มคน ฯลฯ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมในสังคม 2 ด้านคือ

- การรับรู้ปัญหาในชุมชน
- การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในชุมชน

การรับรู้ปัญหาในชุมชน

ปัญหาที่ปรากฏในชุมชนจำแนกออกเป็นปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ปัญหารัฐธรรมนูญและสาธารณูปการ ปัญหาด้านความปลอดภัย และปัญหาด้านศีลธรรม โดยผู้วิจัยระบุปัญหาที่เป็นรูปธรรม ได้แก่

1. ปัญหาขยะในชุมชน
2. ปัญหารถเมลิในชุมชน
3. ปัญหาอุบัติเหตุจากการจราจรในชุมชน
4. ปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญ เช่น เรื่องกลิ่น เสียง
5. ปัญหาเรื่องน้ำกินน้ำใช้
6. ปัญหาที่แสดงความเลื่อมโทรมของศาสนา

ผลการศึกษาพบว่า ชาวชุมชนทั้งสองมีอัตราส่วนเฉลี่ยในการรับรู้ปัญหาค่อนข้างสูง โดยปัญหาด้านขยะจะมีผู้รับรู้ค่อนข้างสูง ร้อยละ 72.6 รองลงมาเป็นปัญหาอาชญากรรมต่างๆ เช่น การปล้นจี้ ข่มขืน ฯลฯ มีผู้รับรู้ปัญหาร้อยละ 69.4 ถัดมาเป็นปัญหาอุบัติเหตุจากการจราจรร้อยละ 68.8 ปัญหาเรื่องน้ำกินน้ำใช้ ร้อยละ 67.4 ปัญหาเรื่องกลิ่นร้อยละ 62.2 ปัญหารถเมลิในชุมชน ร้อยละ 60.8 อันดับท้ายคือ ปัญหาการทะเลาะใน

ที่ชุมชนร้อยละ 58.0 ปัญหาเดือดร้อนเรื่องเสียงร้อยละ 57.8 และที่มีผู้เห็นว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุดคือ ปัญหากิจกรรมที่ทำให้ศาสนาเสื่อม (ตารางที่ 9.1)

การรับรู้ปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างผู้อยู่อาศัยในลาดกระบังและบางพลี เพราะเมื่อแยกพิจารณาการรับรู้ปัญหาของผู้อยู่อาศัยใน 2 ชุมชนแล้ว พบว่าการระบุตัวตนรับรู้ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเหล่านี้ในชาวลาดกระบังมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าของชาวบางพลีมากในทุกปัญหา เช่นการเกิดปัญหาอาชญากรรม ชาวบางพลีระบุว่าเป็นปัญหาร้อยละ 92.0 ขณะที่ชาวลาดกระบังระบุเพียงร้อยละ 46.8 หรือปัญหากิจกรรมที่ทำให้ศาสนาเสื่อม ชาวบางพลีระบุไว้ร้อยละ 68.4 ขณะที่ชาวลาดกระบังมีเพียงร้อยละ 25.2

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยเดิมที่ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการสวัสดิการของชาวชุมชนเมืองใหม่บางพลี ของธัญญา สนิทวงศ์ ณ ออยุธยา ที่พบว่า ในชุมชนมีปัญหาการเก็บขยะ น้ำประปาไม่สะอาด ความปลอดภัยในการอยู่อาศัยรวมทั้งการมีแหล่งบันเทิงและมั่วสุมอยู่ในชุมชนมาก เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในชุมชน

การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในชุมชนมีการจัดระดับการมีส่วนร่วมเป็น 6 ระดับ ภายหลังจากรับรู้ปัญหาร่วมกันแล้ว ได้แก่

1. ระดับการหาทางออกร่วมกัน
2. ระดับการวางแผนร่วมกัน
3. ระดับการค้ำร่วมกัน (แสดงความไม่เห็นด้วย , การท้วงติง , การประท้วง)
4. ระดับการประเมินผลร่วมกัน
5. ระดับการรับผลประโยชน์ร่วมกัน (ภายหลังจากร่วมมือกันแก้ปัญหา)
6. ระดับการเรียนรู้ร่วมกัน

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่มีผู้หาทางออกร่วมกัน (ช่วยกันหาทางแก้ไขปัญหา) มากที่สุด คือปัญหาขยะ ร้อยละ 29.4 โดยเมื่อแยกพิจารณาตามเขตแล้ว ชาวบางพลีร่วมหาทางแก้ปัญหาถึงร้อยละ 40.4 รองลงมาคือ ปัญหาอาชญากรรม ร้อยละ 27.4 เฉพาะบางพลีมีส่วนร่วมถึงร้อยละ 41.2 ส่วนปัญหาที่มีการเข้าร่วมในระดับนี้น้อยที่สุดคือปัญหาศาสนา

ในระดับการวางแผนร่วมกันมีผู้มีส่วนร่วมไม่สูงนัก ปัญหาที่มีผู้มีส่วนร่วมสูงสุดคือปัญหาอาชญากรรม มีร้อยละ 8.0 โดยชาวบางพลีมีส่วนร่วมร้อยละ 11.6 รองลงมาคือ ปัญหาขยะร้อยละ 4.6 ปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนร้อยละ 4.4 ส่วนปัญหาอื่นๆ มีผู้มีส่วนร่วมน้อยลงตามลำดับ

ระดับการดำเนินงาน พบว่าปัญหาอาชญากรรมมีผู้เข้าร่วมในกิจกรรมการประท้วงหรือต่อต้านสูงที่สุด คือ ร้อยละ 7.2 รองลงมาคือปัญหาขยะมีร้อยละ 6.4 ปัญหาเรื่องกลิ่นร้อยละ 4.0 โดยเฉพาะในเขตบางพลีมีผู้ร่วมประท้วงถึงร้อยละ 7.2 ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงคือ ชาวบ้านมีการเรียกร้องเรื่องกลิ่นที่เป็นมลพิษจากโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลีหลายครั้งแล้ว

ระดับการประเมินผลร่วมกัน ยังมีการมีส่วนร่วมน้อยในทุกปัญหา โดยปัญหาอาชญากรรมมีผู้เข้าร่วมประเมินผลการแก้ปัญหาสูงสุดร้อยละ 6.0 รองลงมาคือปัญหาอุบัติเหตุจากการจราจร ร้อยละ 1.8 และปัญหาขยะ ร้อยละ 1.2 ปัญหาอื่นๆ มีอัตราส่วนลดลงตามลำดับ

ระดับการรับผลประโยชน์ในการแก้ปัญหาร่วมกันมีผู้มีส่วนร่วมไม่สูงนักเช่นกัน คือปัญหาอาชญากรรมมีร้อยละ 6.0 ปัญหาขยะมีร้อยละ 2.0 ปัญหาอื่นๆ มีอัตราส่วนลดลงเช่นกัน

และในระดับสุดท้ายคือ การเรียนรู้ร่วมกันพบว่า มีผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมระดับสูงขึ้น โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม ปัญหาขยะ ปัญหาการหาเสียงในชุมชนเป็นต้น (ตารางที่ 9.2)

ตารางที่ 9.1 แสดงการรับรู้ปัญหาในชุมชน

ปัญหา	การรับรู้ปัญหา		การรับรู้แยกตามเขต		ความแตกต่าง ระดับนัยสำคัญ = .001
	ไม่รู้	รู้	ลาดกระบัง	บางพลี	
ขยะในชุมชน	27.4	72.6	56.8	88.4	แตกต่าง sig = .0000
รถเมลิในชุมชน	39.2	60.8	52.8	68.8	แตกต่าง sig = .0004
อุบัติเหตุจากการจราจรในชุมชน	31.2	68.8	55.2	82.4	แตกต่าง sig = .0000
ลักทรัพย์ จี้ปล้น ช่มชู้ ๖	30.6	69.4	46.8	92.0	แตกต่าง sig = .0000
การหาเสียงในชุมชน	42.0	58.0	45.2	70.8	แตกต่าง sig = .0000
เหตุเดือดร้อนเรื่อง กลิ่น	37.8	62.2	45.2	79.2	แตกต่าง sig = .0000
เหตุเดือดร้อนเรื่อง เสียง	42.2	57.8	41.2	74.4	แตกต่าง sig = .0000
เหตุเดือดร้อนเรื่อง น้ำ	32.6	67.4	43.2	91.6	แตกต่าง sig = .0000
กิจกรรมที่ทำให้ศาสนาเสื่อม	53.0	47.0	25.2	68.4	แตกต่าง sig = .0000

ตารางที่ 9.2 แสดงการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในชุมชน

ปัญหา	อัตราส่วนการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา					
	หาทางออก ร่วมกัน	วางแผนร่วมกัน	คำนวณร่วมกัน	ประเมินผล ร่วมกัน	รับผลประโยชน์ ร่วมกัน	เรียนรู้ร่วมกัน
ขยะ	29.4	4.6	6.4	1.2	2.0	10.0
- ลาดกระบัง	18.0	5.6	2.8	1.6	3.2	10.4
- บางพลี	40.4	3.6	10.0	0.8	0.8	9.6
รถเมล์	19.2	3.0	2.0	0.6	3.2	5.6
- ลาดกระบัง	16.0	4.0	1.2	0.8	1.6	6.4
- บางพลี	22.5	2.0	2.8	0.4	4.8	4.8
อุบัติเหตุ	20.8	4.4	2.6	1.8	1.8	7.8
- ลาดกระบัง	14.4	4.4	1.2	3.2	0.8	8.0
- บางพลี	27.2	4.4	4.0	0.4	2.8	7.6
ลัทธิทรพย์	27.4	8.0	7.2	5.0	5.0	12.4
- ลาดกระบัง	13.6	4.4	0.8	1.6	1.6	6.0
- บางพลี	41.2	11.6	13.6	8.4	8.4	18.8
การทำเสียง	15.2	2.2	2.2	0.4	2.0	8.2
- ลาดกระบัง	10.0	2.8	0.4	0.4	1.6	7.2
- บางพลี	20.4	1.6	4.0	0.4	2.4	9.2
กลิ่น	21.0	2.2	4.0	0.4	1.0	5.6
- ลาดกระบัง	14.8	3.6	0.8	0.4	0.8	4.4
- บางพลี	27.2	0.8	7.2	0.4	1.2	6.8
เสียง	19.2	1.6	3.6	0.4	0.8	5.4
- ลาดกระบัง	12.4	2.4	0.4	0.4	0.8	4.4
- บางพลี	26.0	0.8	6.8	0.4	0.8	6.4
น้ำ	8.8	2.6	3.8	0.6	1.4	6.0
- ลาดกระบัง	13.2	2.8	0.4	0.8	0.8	3.6
- บางพลี	4.6	2.4	7.2	0.4	2.0	8.4
ศาสนา	4.2	2.0	1.8	0.6	0.8	5.0
- ลาดกระบัง	8.0	2.4	0.4	0.8	0.8	5.2
- บางพลี	0.4	1.6	3.2	0.4	0.8	4.8

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

กรมประชาสงเคราะห์, การกำหนดเครื่องที่วัดผู้ด้อยโอกาสทางสังคม 2536.

คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท (พชช.) รายงาน
คุณภาพชีวิตของคนไทย ปี 2535. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2535.

_____, รายงาน
คุณภาพชีวิตของคนไทย ปี 2536. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2536.

_____, รายงาน
คุณภาพชีวิตของคนไทย ปี 2537. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2537.

ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, รายงานการวิจัย เรื่อง การสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้
อยู่อาศัยในเมืองอุตสาหกรรมใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนเมืองใหม่บางพลี. สาขา
การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตัวชี้วัดสำหรับงานพัฒนาชนบทสถาบันชุมชน
ท้องถิ่นพัฒนา, 2538.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เครื่องชี้ภาวะสังคม 2535.

สุพจน์ ธรรมมา, สรุปรายงานการศึกษา เรื่อง ชีวิตการทำงานในเมืองอุตสาหกรรมใหม่ : กรณี
ศึกษาผู้ทำงานในนิคมอุตสาหกรรมบางพลี สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2538.

ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ, ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านในชนบท. 2530.

เอกสารอื่น

ชัตติยา กรรณสูต, "ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต", (เอกสารประกอบการสอน จำนวน 10 หน้า), สาขา
การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. 2537.

วิชัย รูปขำดี, "เครื่องชี้วัดทางสังคม (แนวคิดการวัดคุณภาพชีวิตขององค์การ ESCAP)",
(เอกสารโรเนียว จำนวน 7 หน้า). คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.